

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Rhaglen Mesur Plant Cymru 2014/2015

Awdur

Linda Bailey, Ymgynghorydd Iechyd Cyhoeddus/
Gwybodaeth Iechyd

Echdynnu data Gareth John

(Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru)

Dadansoddi data Holly Walsh (Dadansoddwr Arweiniol), Mari Jones, Rhys Powell

Diolchiadau

Llawer o ddiolch i'r teuluoedd a'r plant a gymerodd
ran yn y Rhaglen ac i staff y Byrddau Iechyd sydd wedi
cefnogi'r Rhaglen ledled Cymru.

Diolch i Ciaràn Humphreys, Dyfed Huws, Teri Knight,
Nathan Lester, Bruce McKenzie, Kirsty Little,
Rhys Gibbon, Hugo Cosh a Gareth Davies yn yr
Is-adran Gwybodaeth Iechyd, Iechyd Cyhoeddus
Cymru, am roi cyngor a chymorth wrth ddrafftio'r
adroddiad. Diolch hefyd i staff y Rhaglen Mesur Plant
– Louise Megrath a Maggie Grayson.

Manylion cyhoeddi

Teitl: Rhaglen Mesur Plant Cymru 2014/2015
Cyhoeddwr: Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus
Cymru

Dyddiad: 31 Awst 2016

ISBN: 978-1-910768-26-6

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Y Rhaglen Mesur Plant

Rhif ffôn (02920) 827 630

Ebost: rhaglenmesurplant@cymru.nhs.uk.

Gwefan: www.iechydcyhoedduscymru.org/mesurplant

© 2016 Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus
Cymru.

Gall y deunydd sydd yn y ddogfen gael ei
atgynhyrchu o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth
Agored (OGL)

www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence-cymraeg/version/3/

ar yr amod y gwneir hynny'n gywir ac nad yw'n cael
ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol.

Rhaid cydnabod Ymddiriedolaeth GIG Iechyd
Cyhoeddus Cymru. Mae'r hawlfraint o ran y trefniant
teipograffyddol, y dylunio a'r diwyg yn eiddo i
Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn croesawu adborth
am yr adroddiad hwn, ac mae man pwrpasol ar ein
tudalennau gwe i gyflwyno eich adborth:
www.iechydcyhoedduscymru.org/mesurplant/adborth

Rhagair

Mae'n bleser mawr gennyf gyflwyno pedwerydd Adroddiad Blynyddol Rhaglen Mesur Plant Cymru (RhMP). Mae'r adroddiad hwn yn cwmpasu'r flwyddyn academiaidd 2014/15. Rydym ni yn lechyd Cyhoeddus Cymru yn ddiolchgar iawn i'r holl deuluoedd yng Nghymru sydd wedi caniatáu i'w plant fod yn rhan o'r rhaglen. Rydym hefyd yn ddiolchgar i'r staff yn y byrddau iechyd sydd wedi cefnogi'r rhaglen.

Mae nifer y plant sy'n cymryd rhan yn y Rhaglen wedi cynyddu bob blwyddyn ers i'r Rhaglen ddechrau. Eleni cymerodd 94.5% o blant dosbarthiadau derbyn ran yn y rhaglen fesur. Y mwyaf o blant sy'n cymryd rhan, y mwyaf dibynadwy yw'r wybodaeth. Mae hyn yn bwysig gan ein bod yn defnyddio'r wybodaeth hon i roi syniad i ni o iechyd a lles plant ifanc yng Nghymru. Mae canran y plant yn y Rhaglen Mesur Plant sydd â phwysau iach yn un o'r dangosyddion yn Fframwaith Canlyniadau'r GIG ar gyfer 2016/17 a'r Fframwaith Canlyniadau Iechyd Cyhoeddus newydd gan Lywodraeth Cymru.

Y newyddion da yw bod gan fwyaf y plant a gymerodd ran yn y Rhaglen Mesur Plant fwyaf diweddar bwysau iach - mwy na 73% ohonynt.

Mae plant nad oes ganddynt bwysau iach - sydd dros eu pwysau neu'n ordew - mewn perygl o fod dros eu pwysau pan fyddant yn oedolion. Gall canlyniadau hyn i'w hiechyd pan fyddant yn oedolion gynnwys diabetes math 2, clefyd y galon, rhai mathau o ganser, clefyd yr iau/afu a phroblemau symudedd. Nid yw'r canlyniadau'n rhai corfforol yn unig - mae plant sy'n ordew yn cael mwy o broblemau cymdeithasol ac emosiynol na phlant â phwysau iach.

Mae'r adroddiad yn rhoi gwybodaeth fanwl i ni am dwf plant yng Nghymru. Mae'n dweud wrthym ble mae crynodiadau o blant sydd dros eu pwysau neu'n ordew, ac yn ein hatgoffa o'r cysylltiad rhwng pwysau afiach ac anfantais. Bydd y wybodaeth hon yn galluogi'r rhai sy'n gyfrifol am gynllunio gwasanaethau lleol i ganolbwyntio eu hymdrechion i helpu plant ac i gyflawni'r canlyniadau gorau.

Chrissie Pickin

Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd a Lles, Iechyd Cyhoeddus Cymru

Cynnwys

Rhagair	1	Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe	26
Ffigurau, tablau a mapiau	3	Bro Morgannwg	
Talfyriadau	5	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	27
Crynodeb a'r prif negeseuon	7	Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr	28
Prif negeseuon yr adroddiad	7	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	29
Cyflwyniad	8	Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf	30
Nodau	8	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	31
Her gordewdra ymhlith plant	8	Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	32
Ynglŷn â'r Rhaglen Mesur Plant	10	Dros bwysau neu ordew	33
Strwythur	10	Rhyw	36
Pwy sy'n cael ei fesur?	10	Ethnigrwydd	39
Sut mae'r canlyniadau'n cael eu dadansoddi?	11	Amddifadedd – gwahaniaethau ar draws y blynyddoedd	41
Ai rhaglen sgrinio neu raglen cadw gwyliadwriaeth yw hon?	12	Cymariaethau â Lloegr	42
Sut y caiff ansawdd y Rhaglen Mesur Plant ei sicrhau?	12	Atodiad 1 – Dulliau a gwybodaeth dechnegol	45
Hanes y rhaglen yng Nghymru	13	Y broses fesur	45
Ffactorau sy'n effeithio ar y Rhaglen Mesur Plant yn 2014/15	13	BMI mewn oedolion	45
Canfyddiadau	15	Dosbarthu BMI plentyn	45
Cyfranogiad	15	Dosbarthu pwysau: trothwyon	46
Eithrio	17	epidemiologol o'u cymharu â throthwyon clinigol	
Cymharu â Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr	18	Pa gofnodion sy'n cael eu cynnwys?	46
Pwysau iach	19	Ataliad ar gyfer niiferoedd bach	47
O dan bwysau	22	Cyfyngau hyder ac arwyddocâd ystadegol	47
Ymchwilio i ganran y plant sydd o dan bwysau yng Nghaerdydd	22	Cofnodi ethnigrwydd	48
Gordewdra	23	Ardaloedd cynnyrch ehangach	49
Gwybodaeth am ordewdra ymhlith plant, yn ôl byrddau iechyd a'r ardaloedd awdurdodau lleol cyfatebol	25	Dadansoddiad yn ôl amddifadedd	49
		Atodiad 2 – Siartiau canradd enghreifftiol	50
		Atodiad 3 – Tablau Cyfeirio	52
		Atodiad 4 – Trothwyon clinigol	58
		Atodiad 5 – Mapiau ychwanegol	59
		Cyfeiriadau	63

Ffigurau, tablau a mapiau

ar gyfer Rhaglen Mesur Plant 2014/15^a

^aRoedd pob plentyn a gyfranogodd yn y rhaglen ar gyfer yr adroddiad hwn rhwng 4 a 5 oed pan fu'n cymryd rhan.

Ffigur 1 Canran y plant sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, dros bwysau, neu'n ordew	7	Ffigur 13 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, 28 Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	28
Ffigur 2 Canran y plant a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, fesul bwrdd iechyd ac awdurdod lleol	16	Ffigur 14 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, 29 Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	29
Ffigur 3 Canran y plant a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, fesul cwintellau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	16	Ffigur 15 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, 30 Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	30
Ffigur 4 Canran y plant a gymerodd ran yn y Rhaglen Mesur Plant, cwintellau amddifadedd, 2012/13-2014/15	17	Ffigur 16 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	31
Ffigur 5 Plant a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, Cymru, Lloegr, a rhanbarthau Lloegr	18	Ffigur 17 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, 32 Bwrdd Iechyd Addysgu Powys ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	32
Ffigur 6 Canran y plant sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, ar lefel byrddau iechyd ac awdurdodau lleol	21	Ffigur 18 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol	33
Ffigur 7 Canran y plant sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, cwintellau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	22	Ffigur 19 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno	34
Ffigur 8 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol	24	Ffigur 20 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintellau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	35
Ffigur 9 Canran y plant sy'n ordew, cwintellau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru	25	Ffigur 21 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew fesul bwrdd iechyd, 2012/13, 2013/14 a 2014/15	35
Ffigur 10 Canran y plant sy'n ordew, byrddau iechyd rhwng 2012/13 a 2014/15	25	Ffigur 22 Canrannau categorïau pwysau, bechgyn, awdurdodau lleol, 2014/15	37
Ffigur 11 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	26	Ffigur 23 Canrannau categorïau pwysau, merched, awdurdodau lleol, 2014/15	38
Ffigur 12 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, 27 Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan ac awdurdodau lleol, 2012/13-2014/15	27	Ffigur 24 Canran y merched sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintellau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, 2014/15	38

Ffigur 25 Canran y bechgyn sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, 2014/15	39	Map 1 Canran y plant sydd â phwysau iach, Cymru ac awdurdodau lleol	20
Ffigur 26 Canran y plant fesul grŵp ethnig, 2014/15	39	Map 2 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, 2012/13 – 2014/15	26
Ffigur 27 Canran y plant sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau fesul grŵp ethnig, 2014/15	40	Map 3 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, 2012/13 – 2014/15	27
Ffigur 28 Canran y plant sy'n ordew fesul grŵp ethnig, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno	40	Map 4 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, 2012/13 – 2014/15	28
Ffigur 29 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew fesul grŵp ethnig, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno	41	Map 5 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, 2012/13 – 2014/15	29
Ffigur 30 Canrannau categorïau pwysau fesul grŵp ethnig, plant, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno	41	Map 6 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, 2012/13 – 2014/15	30
Ffigur 31 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, neu'n ordew, y pumedau â'r amddifadedd mwyaf a'r amddifadedd lleiaf yng Nghymru, 2012/13, 2013/14 a 2014/15	42	Map 7 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, 2012/13 – 2014/15	31
Ffigur 32 Canran y plant sy'n ordew, Cymru a Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15	42	Map 8 Canran y plant sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, 2012/13 – 2014/15	32
Ffigur 33 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru a Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15	43	Map 9 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, awdurdodau lleol, 2014/15	59
Ffigur 34 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, Lloegr a rhanbarthau Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15	43	Map 10 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, awdurdodau lleol, 2014/15	60
Ffigur 35 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, Lloegr a rhanbarthau Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15	44	Map 11 Canran y plant sy'n ordew, Cymru, awdurdodau lleol, 2012/13 – 2014/15	61
Tabl 1 Cyfranogiad yn Rhaglen Mesur Plant Cymru ers 2012/13	15	Map 12 Canran y plant sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, awdurdodau lleol, 2012/13 – 2014/15	62
Tabl 2 Plant a gafodd eu heithrio, fesul bwrdd iechyd	18		
Tabl 3 Canran y categorïau pwysau yn ôl rhyw, Cymru, 2014/15	36		
Tabl 4 Cofnodi ethnigrwydd	48		
Tabl 5 Ardaloedd cynnyrch ehangach	49		

Talfyriadau

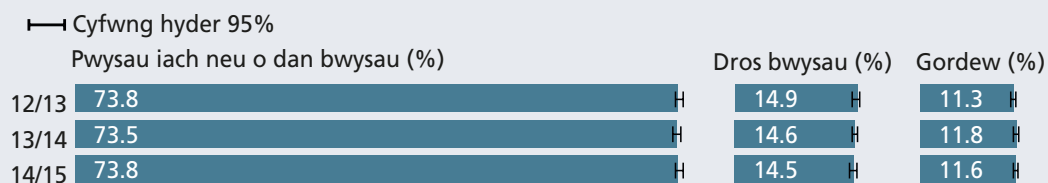
BIA	Bwrdd Iechyd Addysgu
BIAP	Bwrdd Iechyd Addysgu Powys
BILI	Bwrdd Iechyd Lleol
BIP	Bwrdd Iechyd Prifysgol
BIPAB	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan
BIPABM	Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg
BIPBC	Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
BIPC&F	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
BIPCT	Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf
BIPHDd	Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda
BME	Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig
BMI	Mynegai Màs y Corff
CDC	Canolfan Rheoli Clefydau (UDA)
CH	Cyfwng Hyder
GIG	Gwasanaeth Iechyd Gwladol
IOTF	Tasglu Rhyngwladol ar Ordewdra
LSOA	Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is
MALIC	Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru
MSOA	Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol
NCCHD	Cronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol
NCMP	Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr
NICE	Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal
NWIS	Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru
ONS	Y Swyddfa Ystadegau Gwladol
RhMP	Rhaglen Mesur Plant Cymru
SACN	Y Pwyllgor Cyngori Gwyddonol ynghylch Maeth
SOA	Ardaloedd Cynnyrch Ehangach
UK90	System cyfeirnodau twf a ddefnyddir yn y Rhaglen Mesur Plant
WHO	Sefydliad Iechyd y Byd

Crynodeb a'r prif negeseuon

Ffigur 1 Canran y plant 4 i 5 oed sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, dros bwysau, neu'n ordew, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Mae gordewdra ymhlith plant yn her bwysig y mae poblogaeth Cymru yn ei hwynebu o ran iechyd y cyhoedd. Er mwyn mynd i'r afael â'r her, mae angen inni ei deall yn well. Mae'r adroddiad hwn, sef pedwerydd adroddiad y Rhaglen Mesur Plant, yn ychwanegu at y ddealltwriaeth honno drwy gyfrwng gwybodaeth gadarn am dwf plant yng Nghymru. Mae'r adroddiad yn cynnwys dadansoddiad o wybodaeth am daldra a phwysau a gasglwyd oddi wrth blant rhwng 4 a 5 oed mewn dosbarthiadau derbyn. Cafodd y wybodaeth ei chasglu yn ystod y flwyddyn ysgol 2014/15.

Mae ffigur 1 yn crynhoi'r wybodaeth ynglŷn â'r tair blynedd diwethaf (2012/13, 2013/14, 2014/15) ar lefel Cymru gyfan o ran y tri phrif gategori pwysau sy'n cael eu trafod yn yr adroddiad hwn. Ni welwyd yr un newid sy'n ystadegol arwyddocaol dros y tair blynedd hyn.

Prif negeseuon yr adroddiad

- Mae canran y plant sy'n cymryd rhan yn y rhaglen wedi cynyddu mwy na 10% mewn tair blynedd, o 84.3% o'r holl blant yn 2012/13 i 94.5% yn 2014/15
- Mae gan ychydig dros saith o bob deg o blant Cymru bwysau iach

- Mae merched dosbarth derbyn yn fwy tebygol o fod â phwysau iach (74%) o gymharu â bechgyn (72%) yn y flwyddyn dderbyn
- Roedd mwy na chwarter y plant yn y flwyddyn dderbyn (26.2%) naill ai dros bwysau neu'n ordew. Amrywiodd y gyfran hon fesul awdurdod lleol, o 17.0% (Bro Morgannwg) i 31.7% (Merthyr Tudful)
- Mae'r tebygolrwydd y bydd plant o oedran derbyn yn ordew yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru, os ydynt yn byw mewn ardaloedd â mwy o amddifadedd
- Mae 26.2% o blant Cymru dros bwysau neu'n ordew, o'u cymharu â 21.9% yn Lloegr yn y grŵp oedran hwn. Y Gogledd Ddwyrain yw'r rhanbarth yn Lloegr sydd â'r ganran uchaf: roedd 23.7% o'r plant a fesurwyd yno dros bwysau neu'n ordew
- Mae'n ymddangos y bu cynnydd arwyddocaol dros y tair blynedd diwethaf o ran y plant yn y flwyddyn dderbyn sydd dros bwysau neu'n ordew ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (o 26.4% i 30.1%), a gostyngiad sylweddol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (o 23.7% i 20.9%). Nid yw'r newidiadau bach yn y byrddau iechyd eraill yn ystadegol arwyddocaol.

Cyflwyniad

Mae'r cynnydd mewn gordewdra ymhlith plant ac oedolion yn her fawr i Gymru o ran iechyd y cyhoedd. Mae'r hyn sy'n achosi'r cynnydd yn gymhleth, ac er mwyn mynd i'r afael â'r mater, mae angen ei ddeall yn well. Bydd y wybodaeth sy'n cael ei chasglu a'i dadansoddi yn y Rhaglen Mesur Plant yn cynorthwyo o ran meithrin y ddealltwriaeth hon. Mae gallu mesur pwysau plant a chyflwyno adroddiadau ar batrymau yn hyn o beth yn ein galluogi i fonitro a yw'r camau sydd wedi'u hanelu at wella deiet neu gynyddu gweithgaredd corfforol yn effeithiol o ran arafu neu wrthdroi'r cynnydd yn nifer y plant sydd dros bwysau ac yn ordew.

2014/15 oedd y bedwaredd flwyddyn y cynhaliwyd y Rhaglen Mesur Plant yng Nghymru, ac felly yr adroddiad hwn am y mesuriadau hynny (a gyhoeddwyd yn 2016) yw pedwerydd adroddiad y rhaglen. Yn ystod blwyddyn gyntaf y rhaglen (2011/12), nid oedd y safonau a'r canllawiau sy'n rheoli'r rhaglen wedi'u rhoi ar waith yn llwyr. O ganlyniad, mae canfyddiadau'r flwyddyn honno wedi'u hepgor pan fydd y data wedi'u cydgrynhoi neu'n cael eu harchwilio i ganfod tueddiadau.

Nodau

Nod y rhaglen fel y'i pennwyd yn 2011 yw *"disgrifio cyfraddau'r boblogaeth sydd o dan bwysau, dros bwysau ac yn ordew, ar lefelau cenedlaethol ac awdurdod lleol. Ei bwriad hefyd yw galluogi gwybodaeth anhysbys ar lefel poblogaeth i gael ei defnyddio at ddibenion gwyliadwriaeth,*

ymchwil, monitro neu archwilio ac ar gyfer cynllunio gwasanaethau iechyd". Ers i'r Rhaglen Mesur Plant ddechrau, mae hefyd wedi darparu dadansoddiad ar lefel Byrddau Iechyd. Cynlluniwyd y rhaglen i fod yn rhaglen wyliadwriaeth ac nid yw wedi'i hanelu at sgrinio unigolion.

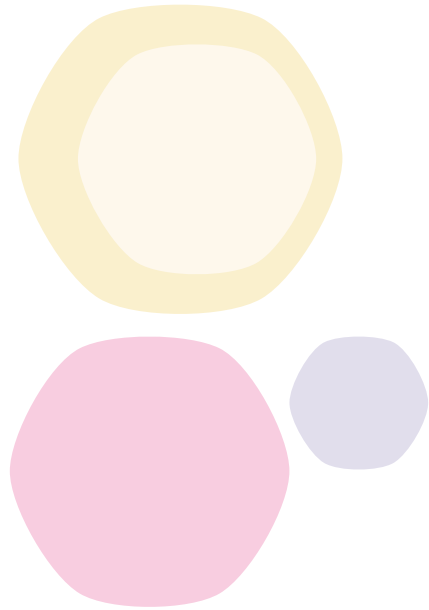
Her gordewdra ymhlith plant

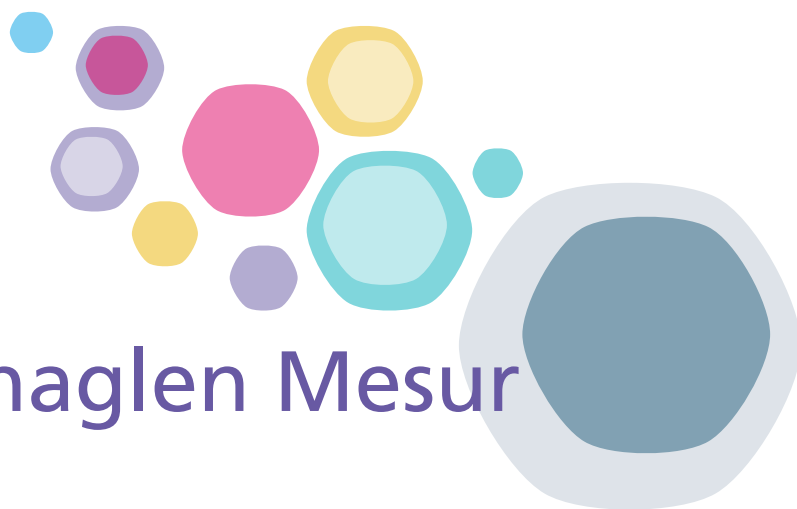
Mae gordewdra yn her fawr i'n cymdeithas o safbwynt iechyd y cyhoedd ac ni fydd modd i'r gwasanaeth iechyd ar ei ben ei hun ei datrys. Mae nifer o ffactorau'n gysylltiedig â'r hyn sy'n achosi gordewdra ymhlith oedolion a phlant, a bydd angen i unrhyw ddatrysiadau gynnwys sawl ffactor hefyd. Mae gan bob un o'r ffactorau hyn - systemau cludiant 'llesol', gwell rheoleiddio ar yr hysbysebion sy'n targedu plant, yr hyn y mae plant yn ei ddysgu yn yr ysgol, argaeledd bwyd iach fforddiadwy, a chyfleoedd i ymgymryd â gweithgaredd corfforol - ei ran i'w chwarae yn hyn o beth.

Ceir tystiolaeth² sy'n dangos bod plant sy'n ordew yn fwy tebygol o fod yn ordew pan fyddant yn oedolion hefyd. Mae gwaith dadansoddi³ gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru yn awgrymu bod canran yr oedolion sy'n ordew a thros bwysau wedi cynyddu o 54% i 58% o'r boblogaeth rhwng 2004/5 a 2011/12. Yn achos gordewdra yn unig, cafwyd cynnydd o bum pwynt canran, o 18% i 23%. Mae gordewdra'n cynyddu'r tebygolrwydd y bydd rhywun yn datblygu clefydau cronig fel pwysedd gwaed uchel, diabetes math II, osteoarthritis a rhai

mathau o ganser. Amcangyfrifwyd yn 2011 bod y gost o drin cyflyrau sy'n gysylltiedig â gordewdra yng Nghymru⁴ rhwng £1.4 miliwn ac £1.65 miliwn yr wythnos.

Mae barn arbenigwyr yn y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn lechyd a Gofal⁵ (NICE), ac o gyfnodolyn y Lancet⁶, yn awgrymu mai'r hyn y mae angen ei wneud i leihau cyfraddau gordewdra yw gweithredu ar lefel cymdeithas i frwydro yn erbyn amgylchedd sy'n tueddu fwyfwy i annog gordewdra. Daeth y Lancet i'r casgliad fod plant yn dod i gysylltiad â pha amgylchedd bynnag y byddwn yn ei greu iddynt, gan nodi, er ei bod yn bwysig cael ymyriadau a champau gweithredu ar gyfer plant yn benodol, mae angen hefyd newid y gymdeithas yn ei chyfanrwydd.

Ynglŷn â'r Rhaglen Mesur Plant

Strwythur

Mae gan nifer o dimau o weithwyr proffesiynol ran i'w chwarae yng ngwahanol gamau'r rhaglen ac, yn y pen draw, yn y broses o'i chyflawni'n llwyddiannus. Mae'r Rhaglen Mesur Plant yn cynnwys swyddfa ganolog y rhaglen yn yr Is-adran Gwybodaeth Iechyd yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, a cheir mewnbwn gan staff ar draws y GIG yng Nghymru. Mae timau iechyd ysgolion mewn byrddau iechyd lleol yn gyfrifol am gyfathrebu ag ysgolion, rhieni a phlant ac am y broses fesur. Mae timau cofnodion iechyd plant lleol yn gyfrifol am sicrhau bod yr holl wybodaeth yn cael ei bwydo i'r Gronfa Ddata ar Iechyd Plant Cymunedol gan ddefnyddio'r modiwl meddalwedd cywir.

Mae dadansoddwyr Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cael y wybodaeth ar ffurf adnodd i'w lawrlwytho, sy'n ddiennw, gan Wasanaeth Gwybodeg GIG Cymru (NWIS), sy'n cynnal y Gronfa Ddata ar Iechyd Plant Cymunedol ac sy'n prosesu'r data cyn eu trosglwyddo i'r dadansoddwyr. Mae Tîm Dadansoddi yr Arsyllfa yn paratoi'r data i'w defnyddio gan y staff yn swyddfa'r rhaglen ar gyfer yr adroddiad blynyddol. Caiff y broses ei chynorthwyo gan Grŵp Cynghori y Rhaglen Mesur Plant, sef grŵp amlasiantaeth sy'n cynnwys cynrychiolwyr o fyrddau iechyd lleol, byd addysg, y sector Gwirfoddol a Llywodraeth Cymru.

Pwy sy'n cael ei fesur?

Cysylltwyd â rhieni pob plentyn a oedd yn preswyllo yng Nghymru ac yn mynd i ddosbarth derbyn yng Nghymru yn ystod 2014/15 i roi gwybod iddynt bod y mesuriadau'n cael eu cynnal ac y gallent ddewis eithrio eu plant o'r mesuriadau pe bai'n well ganddynt wneud hynny. Mae'r canlyniadau wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad os cawsant eu pen-blwydd yn bum oed rhwng 1 Medi 2009 a 31 Awst 2010, ac os nad oedd eu rhieni wedi dewis eu heithrio o'r rhaglen. Cymerir y mesuriadau mewn ffordd safonol – cafodd aelodau timau iechyd ysgolion hyfforddiant ychwanegol ar gymryd y mesuriadau a chaiff yr offer a ddefnyddir ei safoni, ei gynnal a'i raddnodi. Cynhelir dau ymweliad â mwyafrif yr ysgolion er mwyn cynnwys y plant nad oeddent yn bresennol neu nad oedd modd eu mesur yn ystod yr ymweliad cyntaf. Os oes dau fesuriad ar gyfer yr un plentyn yn ymddangos ar y gronfa ddata, dim ond y mesuriad diweddaraf a ddefnyddir.

Nid yw rhai plant yn cael eu mesur oherwydd bod eu rhieni'n dewis eu heithrio o'r rhaglen neu oherwydd nad ydynt yn bresennol yn ystod y ddau ymweliad pan gymerir y mesuriadau.

Nifer yr ysgolion yng Nghymru (o gyfrifiad ysgolion 2015⁷)

Ym mis Ionawr 2015, roedd 13 o feithrinfeydd, 1,330 o ysgolion cynradd, 6 o ysgolion canol, 207 o ysgolion uwchradd, a 39 o ysgolion arbennig. O blith y rhain, roedd 435 o ysgolion cynradd, 4 ysgol ganol a 50 o ysgolion uwchradd yn rhai cyfrwng Cymraeg. Roedd 66 o ysgolion annibynnol, sef 4 yn llai nag ym mis Ionawr 2014. I gyd, roedd 38 yn llai o ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol nag ym mis Ionawr 2014.

Sut mae'r canlyniadau'n cael eu dadansoddi?

Caiff mesuriadau'r plant eu dyrannu'n categorïau ar sail mynegai màs y corff (BMI), gan ystyried rhyw y plentyn a'i union oedran pan gafodd ei fesur. Dyma'r categorïau a ddefnyddir yn y Rhaglen Mesur Plant Nghymru:

- O dan bwysau: BMI sy'n llai na'r ail ganradd ond heb gynnwys y ganradd honno
- Pwysau iach: BMI ar yr ail ganradd hyd at ond heb gynnwys y 85ain ganradd
- Pwysau iach ac o dan bwysau
- Dros bwysau ond nid yn ordew: BMI ar y 85ain ganradd hyd at ond heb gynnwys y 95ain ganradd
- Dros bwysau a gordew
- Gordew: 95ain ganradd ac uwch.

Rhoddir eglurhad llawn yn atodiad 1 o'r dull o ddosbarthu mynegai màs corff plentyn yn ôl categorïau. Caiff y canlyniadau yn yr adroddiad eu mynegi ar ffurf canran y plant ym mhob categori BMI. Cymharir wedyn drwy edrych ar gyfnodau amser; lle mae'r plant yn byw; eu rhyw; amddifadedd ac ethnigrwydd. Asesir wedyn a yw'r canlyniadau'n arwyddocaol (yn ystadegol) ai peidio. Asesir arwyddocâd ystadegol drwy gyfyngau hyder (CH).

Os yw nifer y plant mewn unrhyw gategori yn llai na phump, mae'r canlyniad wedi'i hepgor er mwyn osgoi'r posibilrwydd o adnabod plant unigol. Yn Atodiad 1 rhoddir eglurhad pellach o gyfyngau hyder, hepgor canlyniadau, a dulliau eraill a ddefnyddir yn y dadansoddiad. Oherwydd bod taldra plant yn cael ei fesur yn gywir a'i gofnodi, gall plant â thaldra is na'r disgwyl hefyd gael eu hadnabod drwy'r rhaglen.

Dadansoddwyd y wybodaeth gan ystyried daearyddiaeth, rhyw ac amddifadedd ar gyfer pob blwyddyn y bu'r rhaglen ar waith. Yn 2014, ac am y tro cyntaf, dadansoddwyd drwy edrych ar categorïau pwysau yn ôl ethnigrwydd plant. Gwnaed hyn eto y llynedd a dyna a wneir yn yr adroddiad hwn. Yn ystod y flwyddyn gyntaf y cynhaliwyd y Rhaglen (2011/12), nid oedd safonau a chanllawiau'r Rhaglen Mesur Plant ar waith. Gan y gall canlyniadau'r flwyddyn honno fod yn llai cadarn, ni fyddant yn cael eu cynnwys mwyach pan fydd data wedi'u cydgrynhoi neu pan fydd tueddiadau'n cael eu hasesu.

Ar gyfer yr adroddiad a gyhoeddwyd yn 2015, darparwyd dadansoddiadau fesul ardal gynnyrch ehangach drefol, wledig, a gwledig iawn (gan ddefnyddio dosbarthiadau ardaloedd y Swyddfa Ystadegau Gwladol). Ychydig iawn o wahaniaeth a ddangosodd hyn yn y categorïau ac nid yw'r dadansoddiad wedi'i ailadrodd eleni, ond bydd yn cael ei ailadrodd yn yr adroddiad sydd i'w gyhoeddi yn 2018.

Caiff y wybodaeth yn yr adroddiad ei chyflwyno ar lefel genedlaethol, awdurdodau lleol a byrddau iechyd. Mae hefyd wedi'i chydgrynhoi dros dair blynedd ac

wedi'i chyflwyno ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol at ddibenion rhai dadansoddiadau. Mae Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol yn llai nag ardal awdurdod lleol, ac fel arfer mae'n cynnwys poblogaeth o tua 7,000 o bobl. Mae mapiau sy'n dangos gwybodaeth ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol ar gyfer y wlad yn ogystal ag ar gyfer byrddau iechyd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn.

Ai rhaglen sgrinio neu raglen cadw gwyliadwriaeth yw hon?

Rhaglen cadw gwyliadwriaeth ar y boblogaeth yw'r Rhaglen Mesur Plant, ac nid yw wedi'i hanelu at ganfod plant unigol a allai elwa ar ymyriad. Fodd bynnag, disgwylir i staff sy'n ymwneud â'r broses o fesur plant gymryd camau priodol pe baent yn gweld rhywbeth sy'n achosi pryder, p'un a yw eu pryder yn ymwneud â phlant sy'n ordev, o dan bwysau, â thaldra is na'r disgwyl, neu os oes gan blentyn unrhyw broblem iechyd arall. Dylai eu hymateb gyd-fynd â'u codau ymarfer proffesiynol eu hunain ac â phrotocolau y cytunir arnynt yn lleol.

Er bod y rhaglen yn ymwneud yn bennaf â chadw gwyliadwriaeth ar BMI, gall rhai plant sydd â thaldra is na'r disgwyl gael eu nodi am y tro cyntaf yn ystod y broses fesur, a gallai hynny fod yn arwydd o fater sy'n peri pryder o ran iechyd. Mae canllawiau ychwanegol⁸ ar gyfer gweithwyr proffesiynol ym maes iechyd ynglŷn ag adnabod plant sydd â thaldra isel (a elwir hefyd yn 'fyr o gorffolaeth') a chamau dilynol y dylid eu cymryd mewn perthynas â hwy ar gael o wefan y Rhaglen Mesur Plant.

Y sail resymegol dros gael rhaglen wylidwriaeth yw y bydd modd cynllunio'n well a gwerthuso rhaglenni presennol a rhai newydd. Bydd gan lywodraethau, awdurdodau lleol a gwasanaethau iechyd ddealltwriaeth fanylach o'r materion o dan sylw, a byddant wedyn yn gallu cynllunio'r newidiadau amgylcheddol ehangach yn well yn ogystal â chynllunio'r gwasanaethau ymyrryd priodol sydd eu hangen i fynd i'r afael â'r her. Bydd newidiadau mewn

patrymau twf dros amser hefyd yn dangos pa gynnydd sy'n cael ei wneud o ran mynd i'r afael â gordewdra ymhlith plant a bydd modd gwerthuso unrhyw fuddsoddiad yn y blynyddoedd cynnar sydd wedi'i anelu at roi terfyn ar y cynnydd mewn gordewdra ymhlith plant.

Sut y caiff ansawdd y Rhaglen Mesur Plant ei sicrhau?

Mae plant yn y grŵp blwyddyn hwn wedi cael eu pwyso ers sawl blwyddyn fel rhan o'r gwiriad iechyd cyn ymuno â'r ysgol. Fodd bynnag, pan gyflwynwyd y Rhaglen Mesur Plant, cafodd safonau a chanllawiau newydd eu cyflwyno a chynigiwyd hyfforddiant ychwanegol i aelodau timau iechyd ysgolion er mwyn cymryd y mesuriadau mewn ffordd fwy cadarn. Mae pob bwrdd iechyd yn rhoi sicrwydd i swyddfa'r Rhaglen Mesur Plant fod y safonau a'r canllawiau yn cael eu dilyn.

Cytunodd Grŵp Llywio a Bwrdd y Rhaglen Mesur Plant ar Safonau a Chanllawiau'r Rhaglen Mesur Plant⁹ yn 2012. Diwygiwyd y rhain yn 2014 a chawsant eu cymeradwyo gan Grŵp Cyngori newydd y Rhaglen Mesur Plant,¹⁰ sydd â throsolwg o'r rhaglen gyfan. Mae'r Safonau a'r Canllawiau wedi'u cynllunio i hwyluso dull safonol o fesur plant a chofnodi canlyniadau a'u dadansoddi, er mwyn i'r canlyniadau gael eu hystyried yn rhai cadarn, cynhwysfawr a chymaradwy ar draws Cymru a thros amser. Mae Safonau a Chanllawiau'r Rhaglen Mesur Plant ar gael ar wefan y Rhaglen, yn Gymraeg a Saesneg.

Maent yn cynnwys gwybodaeth am y canlynol i dimau iechyd lleol:

- sut y dylid cymryd y mesuriadau
- sut y dylid cynnal a chadw a graddnodi'r offer a ddefnyddir i gymryd y mesuriadau
- hyfforddi staff
- cofnodi canlyniadau a chyfathrebu yn eu cylch
- plant na chânt eu cynnwys yn y rhaglen
- sicrwydd ac archwilio.

I gynorthwyo staff i gyflawni'r rhaglen, datblygwyd pecyn e-ddysgu ynghylch y Rhaglen Mesur Plant i'w ddefnyddio gan staff y GIG sy'n gweithio mewn byrddau iechyd lleol. Mae hwn wedi'i gynllunio i gael ei ddefnyddio ar y cyd â'r fideo hyfforddi staff sydd ar gael ar wefan y Rhaglen Mesur Plant, yn Gymraeg a Saesneg.

Hanes y rhaglen yng Nghymru

Cyn cyflwyno'r Rhaglen Mesur Plant yng Nghymru, cynhaliwyd astudiaeth ddichonoldeb yn ei chylch, ac yna cychwynnodd y rhaglen lawn yn 2011/12. Ystyriwyd mai 'blwyddyn bontio' oedd y flwyddyn gyntaf honno, oherwydd ni chytunwyd tan 2012 ar y safonau a'r canllawiau llawn sy'n rheoli'r rhaglen. Sefydlwyd y rhaglen yn dilyn Cyfarwyddiadau¹¹ a roddwyd gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru. Daeth y rhain i rym ym mis Awst 2011. Caiff y rhaglen ei rheoli gan Reoliadau Rhaglen Mesur Plant (Cymru) Llywodraeth Cymru¹². Y saith bwrdd iechyd yng Nghymru sy'n darparu'r Rhaglen Mesur Plant, ac mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol am gydlyn, dadansoddi data, a chyflwyno adroddiadau. Mae Grŵp Cyngori wedi'i sefydlu ar gyfer y Rhaglen Mesur Plant a chylch gwaith y grŵp yw rhoi cyngor ar gyfeiriad strategol y Rhaglen.

Ffactorau sy'n effeithio ar y Rhaglen Mesur Plant yn 2014/15

Mae nifer o ffactorau a all fod wedi effeithio ar y broses o ddadansoddi'r Rhaglen Mesur Plant eleni, ac mae rhai yn ffactorau sydd wedi ailgodi, sef:

- problem barhaus ynglŷn â chofnodi ethnigrwydd ar y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol. Caiff hyn ei drafod yn fanylach yn Atodiad 1, ond, yn gryno, cofnodwyd ethnigrwydd 49.7% o'r plant gan ddefnyddio system godio a gafodd ei dirwyn i ben yn 2002, sef sawl blwyddyn cyn iddynt gael eu geni. Mae gwaith ymchwil i'r mater hwn yn awgrymu eu bod wedi'u dosbarthu gan

ddefnyddio'r codau o gofnodion iechyd eu mam, yn hytrach na bod cod newydd wedi'i ddyrannu iddynt ar y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol. Y ddwy brif broblem sy'n deillio o ddefnyddio'r codau a oedd ar waith cyn 2002 yw –

- Nid yw plant bob amser yn rhannu ethnigrwydd eu mam, a dylid rhoi eu hethnigrwydd eu hunain iddynt bob tro ar sail tarddiad ethnig y ddau riant
- Nid oedd gan y system godio a oedd ar waith cyn 2002 godau ar gyfer plant o dras cymysg, ac nid yw'n hysbys pa god a ddefnyddiwyd ar gyfer y plant hyn.

Dangosodd gwaith ymchwil pellach i'r mater hwn, o ran yr ardaloedd hynny lle y cafwyd y boblogaeth uchaf o bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig (Caerdydd a Chasnewydd), fod y mwyafrif (87.1% a 92.4%, yn y drefn honno) wedi'u dosbarthu yn 2013/14 gan ddefnyddio'r codau cywir, sef y rhai a fu ar waith ers 2002.

- Bob blwyddyn, cymharir nifer y plant sy'n gymwys i gymryd rhan yn y Rhaglen Mesur Plant â nifer y plant sy'n cael eu cyfrif yn y flwyddyn dderbyn yn y cyfrifiad ysgolion blynyddol y mae Llywodraeth Cymru yn ei gynnal yng Nghymru. Cyfrifir nifer y plant sy'n gymwys i gymryd rhan (enwadur y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol) ar ddiwedd y flwyddyn ysgol, ym mis Gorffennaf, a chaiff y cyfrifiad ei gynnal ym mis Ionawr yn yr un flwyddyn. Gwneir hyn er mwyn asesu a oes unrhyw wahaniaethau mawr rhwng y ddau rif, a allai awgrymu bod problem gyda'r ffigurau

Awgrymodd y cyfrifiad fod 35,584 o blant yn y flwyddyn dderbyn yng Nghymru yn 2014/15, ond 34,815 oedd enwadur y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol. Gall fod sawl rheswm am y bwch o 769 o blant, gan gynnwys:

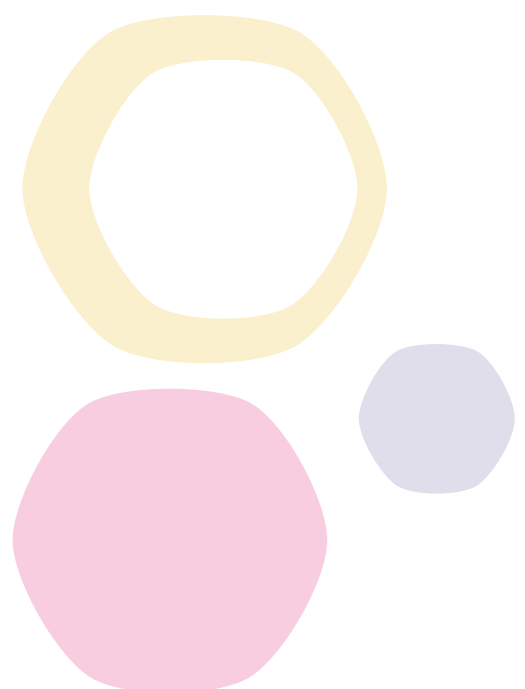
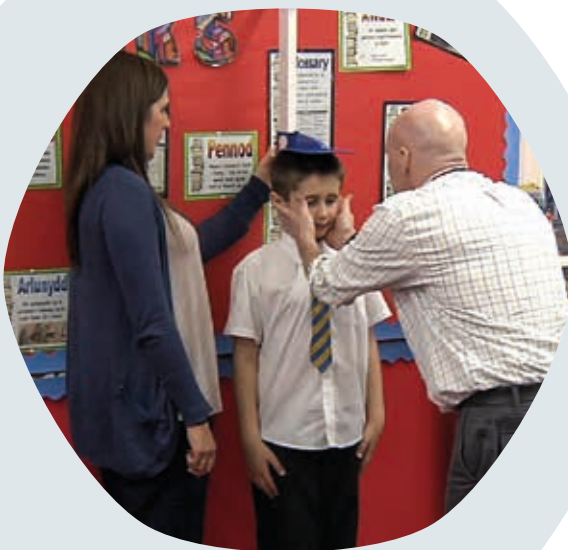
- disgyblion yn dod i ysgolion, ac yn eu gadael, rhwng mis Ionawr a mis Gorffennaf pan gyfrifir y ddau gyfanswm

- o mae'r cyfrifiad ysgolion yn cynnwys plant sy'n mynd i'r ysgol yng Nghymru ond a all fod â chod post preswyl yn Lloegr, gan olygu nad ydynt yn gymwys i gael eu cynnwys yn y Rhaglen Mesur Plant
- o mae'r cyfrifiad ysgolion yn cyfrif nifer y plant sy'n mynd i'r ysgol fesul awdurdod lleol, ond mae enwadur y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol yn cael ei gyfrifo yn ôl yr awdurdod lleol y preswylir ynddo, ac felly mae'n bosibl bod materion trawsffiniol y tu mewn i Gymru.

Yng Ngheredigion y cafwyd y gwahaniaeth mwyaf: cofnodwyd 971 o blant yn y cyfrifiad ysgolion, ond dim ond 733 a gofnodwyd ar y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol – sef gwahaniaeth o 238 o blant. Nid yw'n debygol mai materion trawsffiniol, pan fydd plant sy'n preswyllo yng Nghymru yn mynd i ysgol yn Lloegr, neu fel arall, yw'r rheswm dros y gwahaniaeth a geir yng Ngheredigion. Nid oes ychwaith wahaniaethau mawr iawn yn yr awdurdodau lleol sy'n ffinio â Cheredigion, a fyddai'n

awgrymu bod plant sy'n preswyllo mewn un awdurdod lleol yn mynd i ysgol yn yr awdurdod cyfagos. Ymchwiliwyd i wahaniaeth tebyg iawn yn 2015 ond ni chanfuwyd rheswm pendant dros y gwahaniaeth.

- Fesul awdurdod lleol a bwrdd iechyd, roedd canran y plant a gymerodd ran ym Mhowys, sef 86%, yn is nag mewn rhannau eraill o Gymru. Mae timau iechyd ysgolion ym Mhowys yn nodi eu bod yn wynebu her o ran mesur plant gan mai hon yw'r sir fwyaf gwledig yng Nghymru lle, yn aml, mae nifer fach iawn o blant ym mhob grŵp blwyddyn yn mynd i ysgolion mewn ardaloedd eithaf ynysig, ac yn aml nid yw'r timau'n gallu cynnal ymweliadau dilynol i fesur plant na chafodd eu mesur yn y rownd fesur gyntaf. Fodd bynnag, o ran niferoedd, dim ond 167 o blant na chafodd eu mesur ym Mhowys, sef y nifer isaf ond un o blant na chafodd eu mesur fesul bwrdd iechyd yng Nghymru.

Canfyddiadau

Cyfranogiad

Bob blwyddyn, mae dadansoddiad y Rhaglen Mesur Plant yn archwilio gwybodaeth am faint o blant a oedd yn y flwyddyn dderbyn y flwyddyn honno, ac o blith y rhain, faint y cymerwyd mesuriadau ohonynt a gafodd eu cynnwys yn y dadansoddiad. Bu cynnydd graddol yng nghanran y plant sy'n cymryd rhan yn y Rhaglen Mesur Plant ers ei blwyddyn gyntaf. Mae wedi cynyddu eto o 90.8% y llynedd i 94.5% eleni (tabl 1). Cynyddodd y cyfraddau cyfranogi hefyd ym mhob bwrdd iechyd ac eithrio Powys, lle y gostyngodd ychydig, a chynyddodd neu sefydlogodd ym mwyafrif yr ardaloedd awdurdodau lleol. Cafwyd y cynnydd mwyaf trawiadol yng Nghaerdydd, lle y cynyddodd canran y plant a gymerodd ran o 75% yn 2013/14 i 90.2% yn 2014/15 – gan mai hwn yw'r awdurdod lleol mwyaf yng Nghymru, roedd hyn yn golygu cynnydd o 706 yn nifer y plant a gymerodd ran yn y Rhaglen Mesur Plant.

Roedd gwybodaeth a gymerwyd o'r Gronfa Ddata Genedlaethol ar lechyd Plant Cymunedol yn awgrymu bod 34,815 o blant yn gymwys i gymryd rhan yn y Rhaglen Mesur Plant yn 2014/15. Cymerwyd mesuriadau dilys a gafodd eu cynnwys yn

y dadansoddiad yn achos 32,889 o'r plant hynny yn ystod y flwyddyn. O blith y 1,926 o blant nad oedd eu mesuriadau wedi'u cynnwys, byddai rhai wedi cael eu heithrio o'r rhaglen gan eu rhieni, byddai rhai wedi bod yn absennol o'r ysgol ar y diwrnod y cymerwyd y mesuriadau, ac yn achos rhai plant ni fyddai wedi bod yn bosibl cael mesuriad dilys.

Roedd y plant yr ystyriwyd eu bod yn gymwys i gael eu cynnwys i gyd wedi'u geni rhwng 1 Medi 2009 a 31 Awst 2010. Roedd 51.3% o'r rhain yn fechgyn, a 48.7% yn ferched. Caiff nifer y plant cymwys, a elwir yn 'enwadur', ei gymryd o'r Gronfa Ddata ar lechyd Plant Cymunedol ym mis Gorffennaf bob blwyddyn.

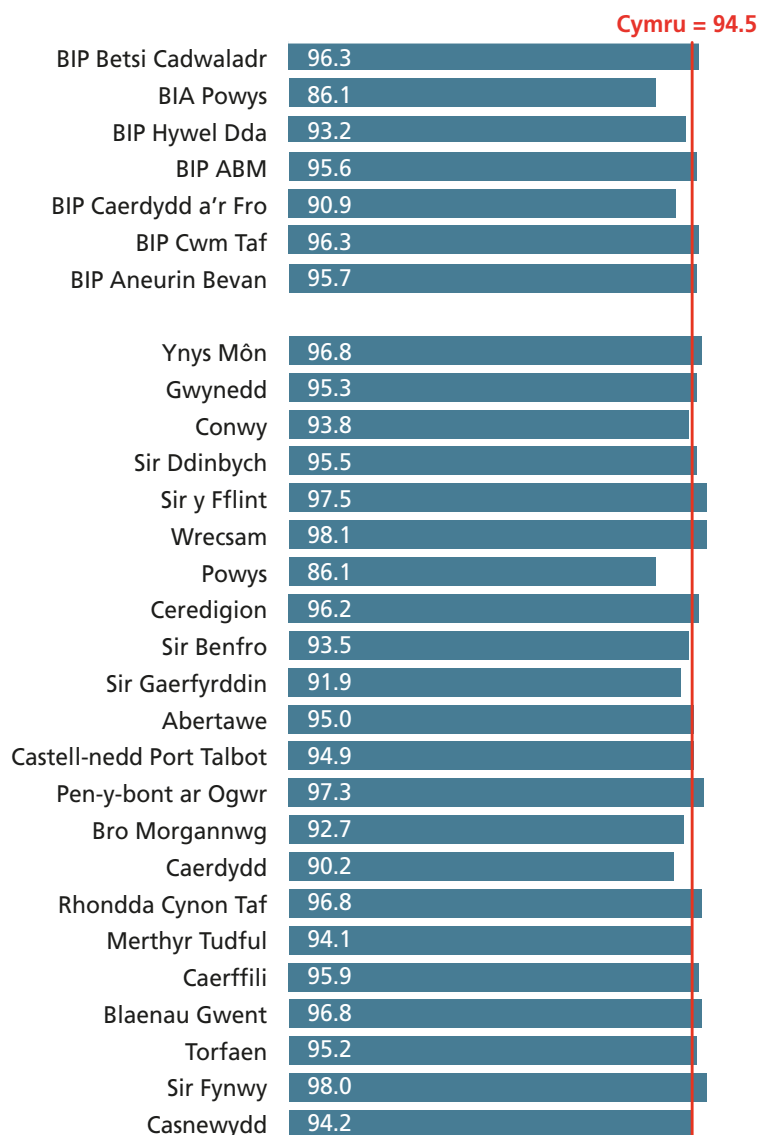
Mae ffigur 2 yn dangos cyfranogiad ar draws y byrddau iechyd a'r awdurdodau lleol. Powys (sef yr unig fwrdd iechyd sydd â'r un ffiniau ag un awdurdod lleol) a oedd â'r ganran gyfranogi isaf, sef 86.1%, a Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a oedd â'r ganran uchaf, sef 96.3%. Ar lefel awdurdodau lleol, unwaith eto Powys a oedd â'r ganran gyfranogi isaf, a Sir Fynwy a oedd â'r ganran uchaf, sef 98%.

Tabl 1 Cyfranogiad yn Rhaglen Mesur Plant Cymru ers 2012/13

	2012/13	2013/14	2014/15
Y plant a gymerodd ran/ a oedd yn gymwys	29,238 / 34,679	30,669 / 33,794	32,889 / 34,815
Canran	84.3%	90.8%	94.5%

Ffigur 2 Canran y plant 4 i 5 oed a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

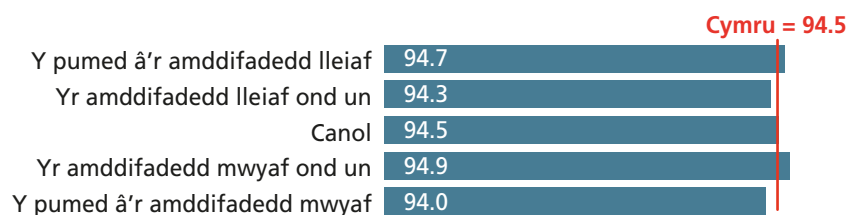
Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Yn ffigur 3, dangosir canran y plant a gymerodd ran yn y rhaglen fesul cwintel amddifadedd.

Ffigur 3 Canran y plant 4 i 5 oed a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, fesul cwintel Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

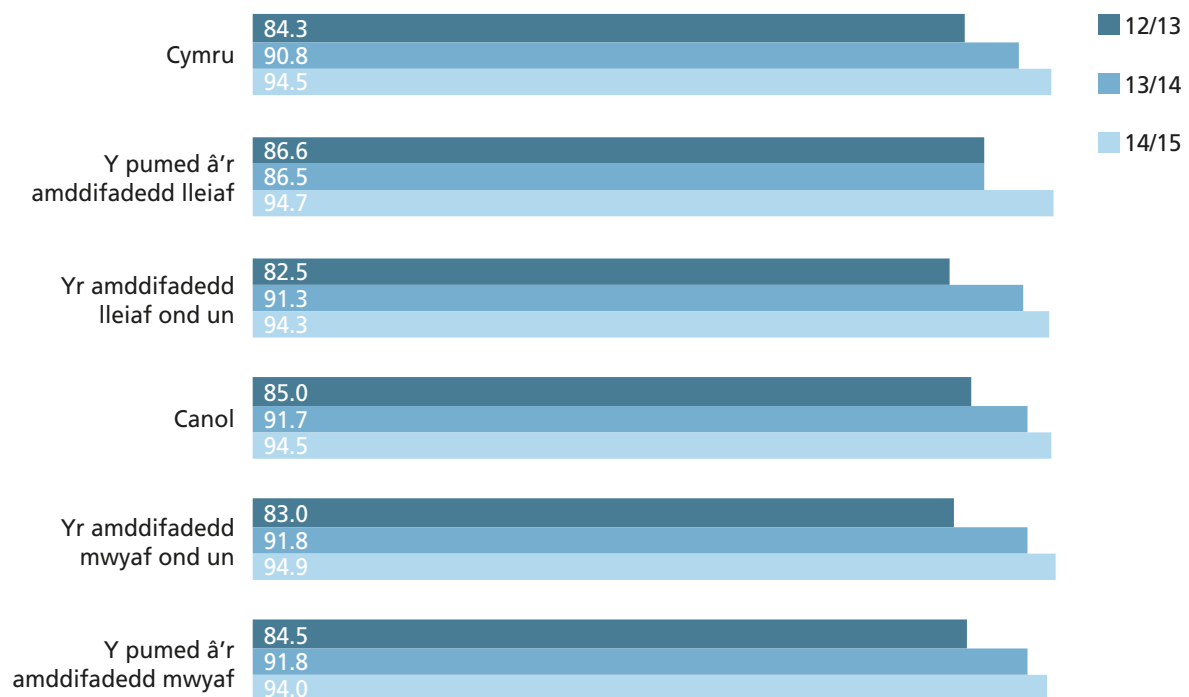
Nid yw'n ymddangos bod graddiant cymdeithasol yn gysylltiedig â chyfranogi yn y rhaglen ar lefel genedlaethol yn 2014/15. Mae hyn yn cyferbynnu â'r sefyllfa y llynedd (ffigur 4) pan gafwyd llawer llai o gyfranogiad yn y cwintel â'r amddifadedd lleiaf nag yng ngweddill Cymru. Gallai hyn fod wedi deillio o'r ffaith bod canran y cyfranogiad yn isel yng Nghaerdydd y llynedd (75%), sef sefyllfa nad yw wedi digwydd eleni. Dros y tair blynedd diwethaf, bu'r cynnydd yng nghyfranogiad y cwintel â'r amddifadedd mwyaf (9.5%) yn uwch na'r cynnydd yng nghyfranogiad y cwintel â'r amddifadedd lleiaf (8.1%).

Eithrio

Gall rhieni ddewis eithrio eu plant o'r rhaglen a bob blwyddyn mae nifer fach yn dewis gwneud hynny. Mae Tabl 2 yn dangos nifer y plant ym mhob bwrdd iechyd y cofnodwyd eu bod wedi'u heithrio o'r rhaglen. Cafwyd gostyngiad bach ers y llynedd, pan gafodd 98 o blant eu heithrio. Ym mhob blwyddyn y cynhaliwyd y rhaglen cafwyd gostyngiad olynol yn nifer y plant a gafodd eu heithrio. Mae nifer cyffredinol y plant sy'n cael eu heithrio yn fach o'i ystyried fel cyfran o gyfanswm y plant ym mhob bwrdd iechyd (a ddangosir yn atodiad 3).

Ffigur 4 Canran y plant 4 i 5 oed a gymerodd ran yn y Rhaglen Mesur Plant, Cymru, cwintelaau amddifadedd, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Tabl 2 Plant y cofnodwyd eu bod wedi’u heithrio, byrddau iechyd Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data’r RhMP (NWIS)

	Y nifer a eithriwyd
BIP Betsi Cadwaladr	6
BIA Powys	15
BIP Hywel DdaB	2
BIP ABM	0
BIP Caerdydd a’r Fro	46
BIP Cwm Taf	9
BIP Aneurin Bevan	6
Cymru	84

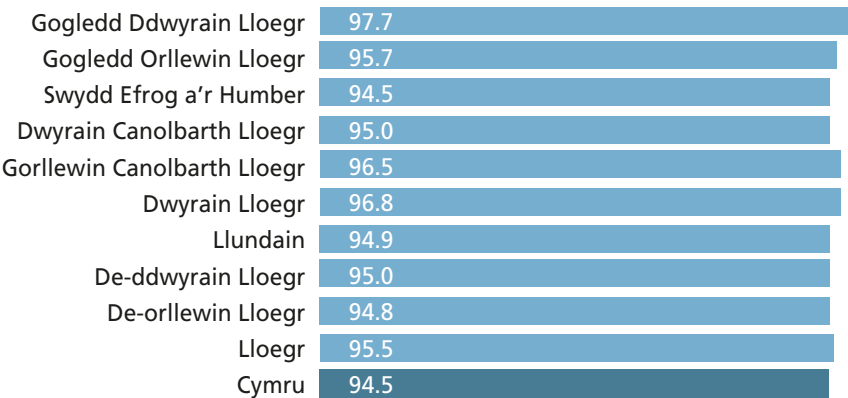
Cymharu â Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr

Nid oes dim rhaglenni cenedlaethol ar gyfer mesur plant yn cael eu cynnal bob blwyddyn gyda’r un grŵp oedran o blant yn yr Alban nac yng Ngogledd Iwerddon. O ganlyniad, yr unig raglen yng ngwledydd y DU y gallwn gymharu’r Rhaglen Mesur Plant yng Nghymru â hi yw Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr (NCMP). Caiff y rhaglen hon ei chynnal mewn modd tebyg i’r un yng Nghymru, gan ei bod yn

rhaglen genedlaethol, ac fe’i cynhelir yn y flwyddyn dderbyn, ond yn Lloegr fe’i cynhelir ym Mlwyddyn 6 hefyd, ac wrth gwrs mae’n cynnwys dros filiwn o blant bob blwyddyn. Dechreuodd Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr yn 2006/7, sef bum mlynedd cyn i’r Rhaglen Mesur Plant ddechrau yng Nghymru. Mae ffigur 5 yn dangos cymhariaeth o’r canrannau cyfranogi yng Nghymru a Lloegr ynghyd â rhanbarthau Lloegr. Gellir gweld bod canran y cyfranogiad yng Nghymru yn agos iawn i’r ganran a geir yn Lloegr a llawer o’i rhanbarthau.

Ffigur 5 Plant a gymerodd ran mewn rhaglen fesur, Cymru, Lloegr a rhanbarthau Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data’r RhMP (NWIS) a data NCMP (y Ganolfan Gwybodaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HSCIC))

Pwysau iach

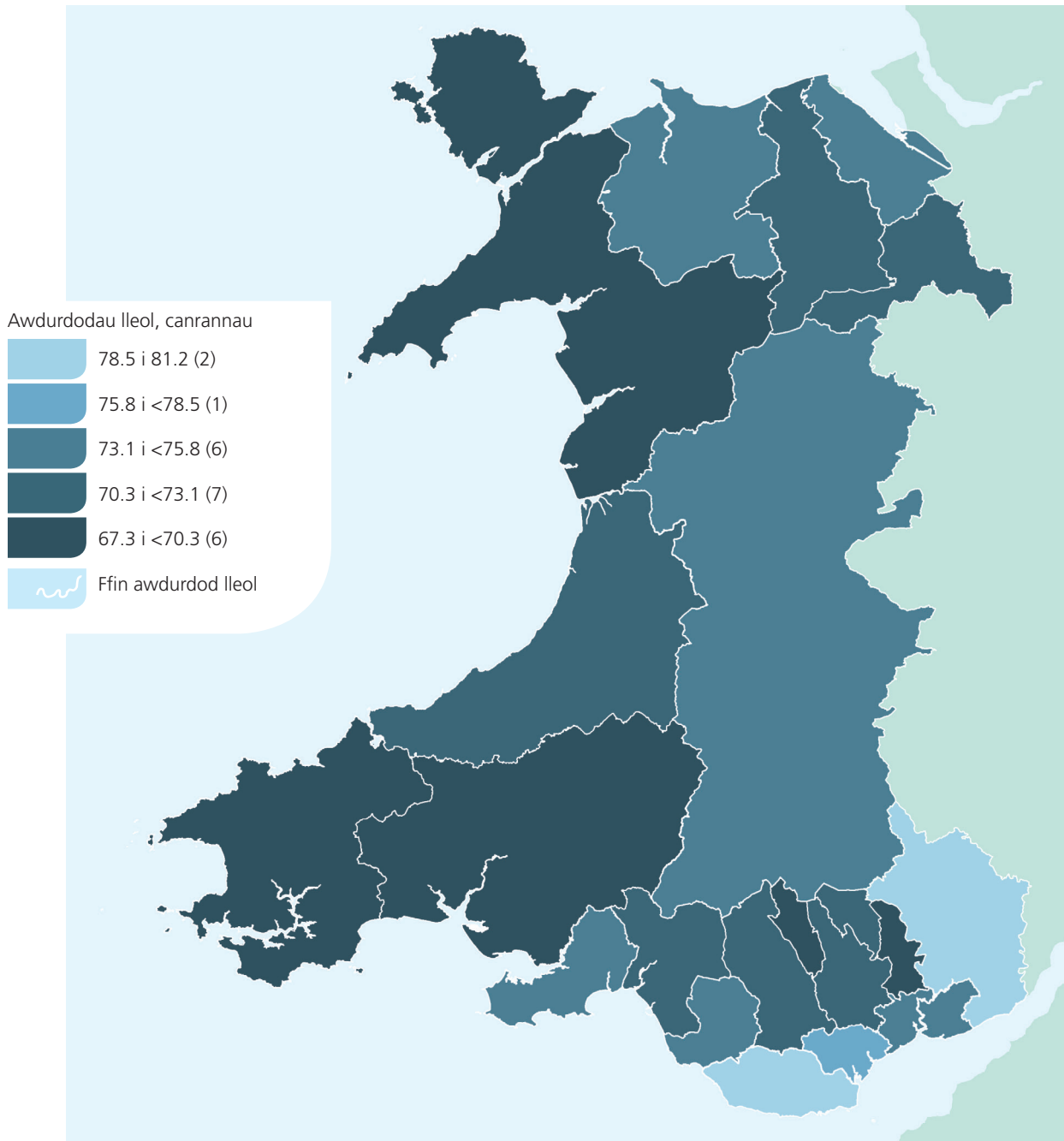
Bernir bod gan 72.9% o'r plant sy'n byw yng Nghymru bwysau iach – sef 72% o'r holl fechgyn a 74% o'r holl ferched.

Mae cyfradd y merched sydd â phwysau iach yn ystadegol arwyddocaol uwch na chyfradd y bechgyn sydd â phwysau iach. Ni welwyd yr un newid sy'n ystadegol arwyddocaol dros y tair blynedd diwethaf.

Map 1^b Canran y plant 4 i 5 oed sydd â phwysau iach, awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)
Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata, yr Arolwg Ordnans 1000044810

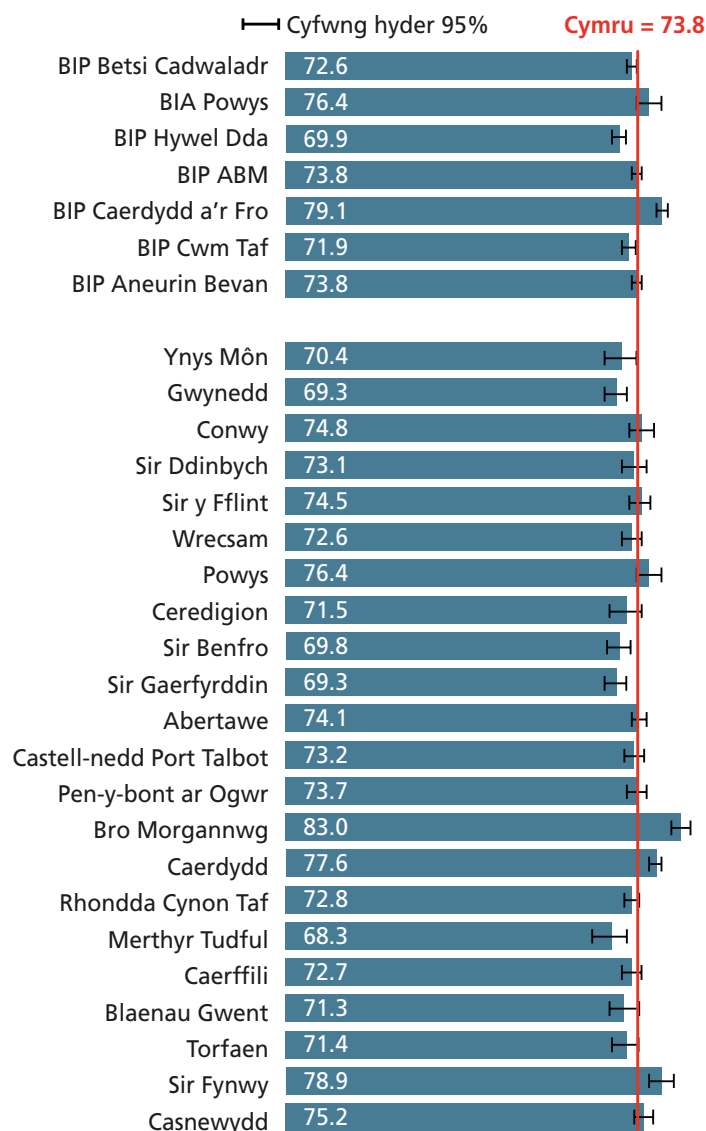
Gan fod nifer y plant yng Nghymru sydd o dan bwysau yn fach iawn (0.9%), caiff y wybodaeth am blant sydd o dan bwysau ei chyfuno â'r wybodaeth am blant sydd â phwysau iach, ar unrhyw lefel islaw'r lefel genedlaethol ar gyfer nifer o'r awdurdodau lleol ac un o'r byrddau iechyd. Gwneir hyn er mwyn lleihau'r perygl y gellid adnabod plant

unigol sydd o dan bwysau. Canran y plant ledled Cymru sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau yw 73.8%. Fel y dengys Ffigur 6, mae'r ganran yn amrywio o 68.3% ym Merthyr Tudful i 83% ym Mro Morgannwg, er mai dim ond tua 15 milltir sydd rhwng ffiniau ardaloedd y ddau awdurdod lleol.

^b Defnyddir union werthoedd i bennu'r ystodau, ac felly aelodaeth, y grwpiau yn y mapiau. Fodd bynnag, yn yr allwedd dangosir yr ystodau hynny i un lle degol yn unig. O ganlyniad, er ei bod yn ymddangos bod brig un ystod yn gorgyffwrdd â gwaelod yr ystod ganlynol yn yr allwedd, dim ond mewn un ystod a grŵp penodol y gallai pob union werth gael ei gynnwys.

Ffigur 6 Canran y plant 4 i 5 oed sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

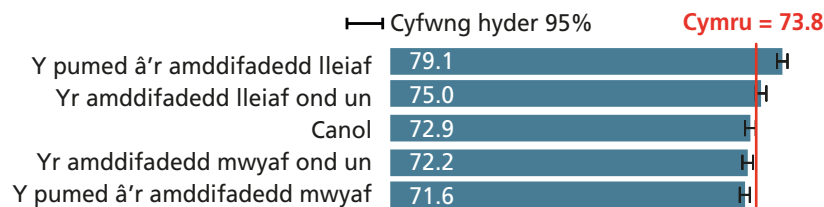

Mae Ffigur 7 yn dangos canran y plant sydd â phwysau iach ac sydd o dan bwysau fesul cwintel amddifadedd, ac mae canran leiaf y plant sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau i'w chael yn y cwintel â'r amddifadedd mwyaf. Mae corff o dystiolaeth yn nodi bod cysylltiad rhwng bod dros bwysau neu'n ordev ac amddifadedd ymhlith oedolion a phlant, ac mae'r darlun isod, yn Ffigur 7, yn ategu hyn. Mae cydberthynas wrthdro amlwg rhwng y cyfrannau o blant sydd â phwysau iach ac amddifadedd. Gwelir mynychder is na chyfartaledd Cymru sy'n

ystadegol arwyddocaol ymhlith y cwintelau â'r amddifadedd mwyaf. Ymhlith y rhai yn y cwintelau lleiaf eu hamddifadedd gwelir mynychder uwch sy'n ystadegol arwyddocaol. Ceir eglurhad pellach yn atodiad 1 o'r modd y caiff amddifadedd ei bennu.

Ffigur 7 Canran y plant 4 i 5 oed sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

O dan bwysau

Mae nifer y plant yr oedd eu BMI yn perthyn i'r categori 'o dan bwysau' yn fach iawn – cyfanswm o 293 ledled Cymru neu 0.9% o'r plant a gafodd eu mesur fel rhan o'r rhaglen. Gall gwybodaeth am gyfradd y plant sydd o dan bwysau fod ar gael ar lefel Byrddau Iechyd, ac ar lefel Awdurdodau Lleol o bryd i'w gilydd (gweler y tablau yn Atodiad 3), fodd bynnag, pan gaiff y wybodaeth ei dadansoddi ymhellach yn ôl rhyw, dim ond ar lefel genedlaethol y gellir cyflwyno'r wybodaeth er mwyn osgoi'r perygl o ddatgelu plant unigol.

Ymchwilio i ganran y plant sydd o dan bwysau yng Nghaerdydd

Am y bedwaredd flwyddyn yn olynol, roedd canran y plant ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a oedd o dan bwysau, sef 1.7%, yn sylweddol uwch nag yn unrhyw un o'r byrddau iechyd eraill. Mae nifer y plant yr effeithir arnynt yn fach, ond mae'r gwahaniaeth yn ystadegol arwyddocaol. Er bod pryderon iechyd y cyhoedd yn canolbwyntio'n bennaf ar nifer y plant sy'n ordev a thros bwysau yn y Rhaglen Mesur Plant, maen dal yn bwysig meithrin gwell dealltwriaeth o'r ffactorau sy'n dylanwadu ar nifer y plant sydd o dan bwysau. I'r perwyl hwn, cynhaliwyd adolygiad yn 2015/16 ac ysgrifennwyd adroddiad¹³ arno, sy'n darparu peth dadansoddiad o'r mater hwn. Yng nghanfyddiadau'r adroddiad, sydd wedi'u seilio ar adolygiad cynhwysfawr o lenyddiaeth genedlaethol a rhyngwladol, nodir bod bechgyn yn fwy tebygol na merched o fod o dan bwysau, a bod nifer

y plant sydd o dan bwysau yn amrywio rhwng grwpiau ethnig. Archwiliwyd data'r Rhaglen Mesur Plant dros y tair blynedd o 2011/2012 i 2013/14. Ar sail y data sydd ond yn ymwneud â phlant rhwng pedair a phump oed, mae'r adroddiad yn cadarnhau'r canlynol:

- Roedd cyfran arwyddocaol uwch o'r plant sy'n preswyllo yn awdurdod lleol Caerdydd o dan bwysau o'u cymharu â'u cyfoedion ledled Cymru (1.47% o'i chymharu â 0.67%)
- Ledled Cymru, roedd llawer mwy o fechgyn o dan bwysau (0.82%) o gymharu â merched (0.51%). Gwelwyd gwahaniaeth hefyd yng Nghaerdydd, er nad oedd y gwahaniaeth yn ystadegol arwyddocaol
- Ar draws Cymru roedd cyfran sylweddol uwch o blant 4-5 mlwydd oed o dan bwysau yn y grŵp ethnig Asiaidd, o'u cymharu â phlant o'r grŵp ethnig Gwyn
- Yn awdurdod lleol Caerdydd, roedd cyfran sylweddol uwch o'r plant yn y grŵp ethnig Gwyn hefyd wedi'u rhoi yn y categori 'o dan bwysau' o'u cymharu â chyfradd Cymru gyfan (1.24% o'i chymharu â 0.58%).

Mae'r adroddiad yn creu darlun cliriach o rai o'r ffactorau sy'n dylanwadu ar nifer y plant sydd o dan bwysau, ond wrth i ragor o ddata ddod i'r amlwg yn y blynyddoedd i ddod, efallai y bydd dadansoddiad pellach yn arwain at fewnwelediad ehangach ar y mater.

Gordewdra

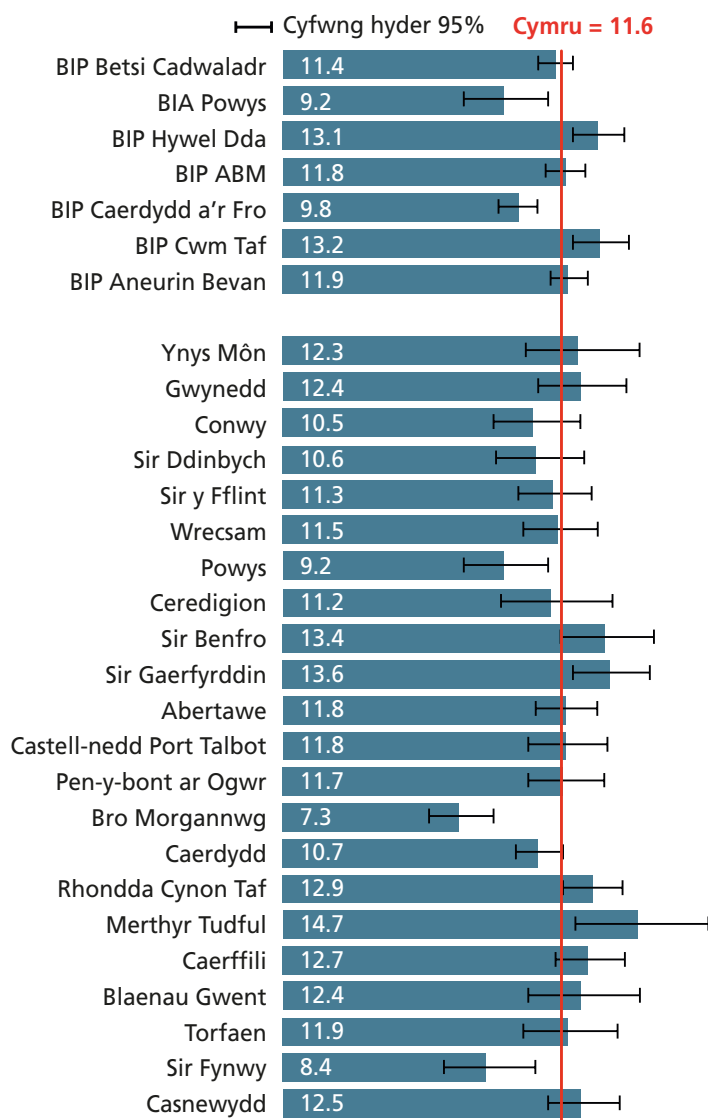
Fel y dengys Ffigur 8, roedd 11.6% o'r plant a gymerodd ran yn y Rhaglen Mesur Plant yn ordew. Mae hwn yn ostyngiad bach ers y llynedd, pan welwyd ar lefel genedlaethol mai 11.8% oedd canran y plant yn y grŵp oedran hwn a oedd yn ordew; ond nid yw'r gostyngiad yn ystadegol arwyddocaol.

Mae cyfraddau gordewdra yn y flwyddyn dderbyn ym Merthyr Tudful, sef 14.7%, ddwywaith cymaint â'r ganran ym Mro Morgannwg, sef 7.3%. Mae lefelau amddifadedd ym Merthyr Tudful lawer yn uwch nag ym Mro Morgannwg, ac mae'r berthynas rhwng cyfraddau gordewdra ac amddifadedd i'w gweld yn glir yn Ffigur 9.

Ffigur 8 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Roedd dros un rhan o bump (22.2%) o'r Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is ym Merthyr Tudful a dim ond 5.1% o'r rhai ym Mro Morgannwg ymysg y 10% o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru.

Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC), 2014, wedi'i ddiwygio.

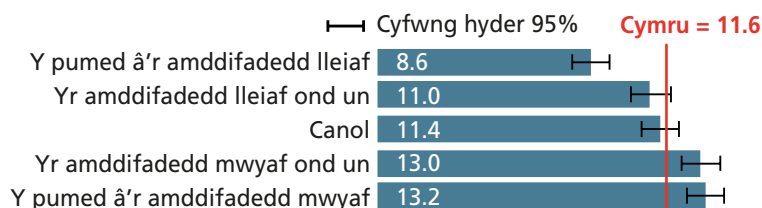
Er hynny, mae'n ymddangos bod cyfraddau gordewdra wedi gostwng ym Merthyr Tudful ers y llynedd, pan oedd yn 16.6%, ond nid

yw'r gostyngiad yn ystadegol arwyddocaol, ac nid oes digon o ddata i asesu unrhyw symudiad pellach neu duedd dros ragor o flynyddoedd.

Rhoddir rhagor o wybodaeth am y newidiadau dros amser ar lefel awdurdodau lleol yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn. Dangosir y newidiadau dros y tair blynedd diwethaf ar lefel byrddau iechyd yn ffigur 10. Er bod rhai o'r newidiadau rhwng 2012/13 a 2013/14 yn arwyddocaol, nid oes yr un o'r newidiadau rhwng y cyfraddau gordewdra a ganfuwyd eleni a'r rhai a ganfuwyd y llynedd yn ystadegol arwyddocaol.

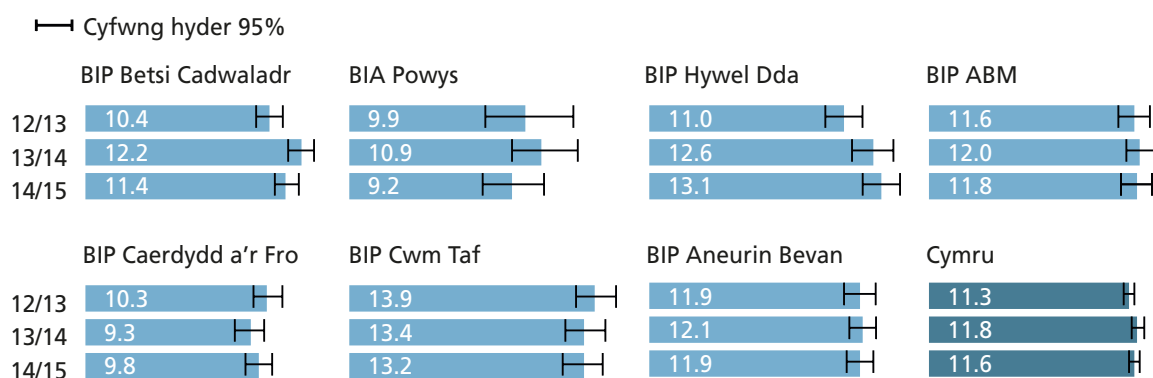
Ffigur 9 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Ffigur 10 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, byrddau iechyd Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Gwybodaeth am ordewdra ymhlith plant, yn ôl byrddau iechyd a'r ardaloedd awdurdodau lleol cyfatebol

Mae'r wybodaeth yn yr adran hon wedi'i chyflwyno ar ffurf mapiau a siartiau ar lefel byrddau iechyd. Mae mapiau 2 i 8 yn dangos gwybodaeth am gyfraddau gordewdra wedi'i chydgrynhoi dros y tair blynedd diwethaf. Drwy gyfuno data dros y tair blynedd diwethaf, gellir llunio darlun mwy dibynadwy o gyfraddau gordewdra ym mhob bwrdd iechyd, gan weld bod yr ardaloedd mwy tywyll ar bob map yn dangos ymhle y ceir y cyfraddau uchaf o ordewdra ymysg plant. Mae ffigurau 11 i 17 yn dangos y newidiadau dros amser mewn cyfraddau gordewdra ym mhob awdurdod lleol ym mhob bwrdd iechyd, yn ogystal ag ar lefel y bwrdd iechyd.

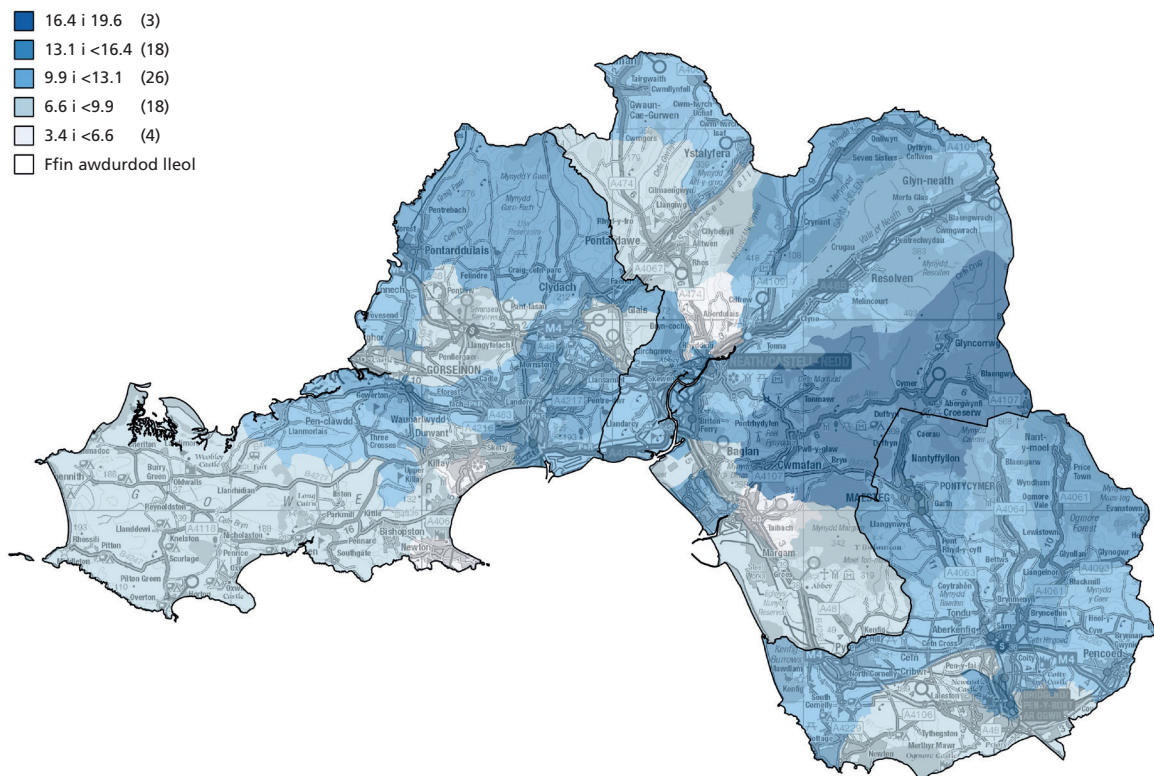
Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg

Ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro

Morgannwg, er ei bod yn ymddangos y bu newidiadau dros y tair blynedd ddiwethaf mewn cyfraddau gordewdra, nid oes yr un o'r newidiadau'n ystadegol arwyddocaol.

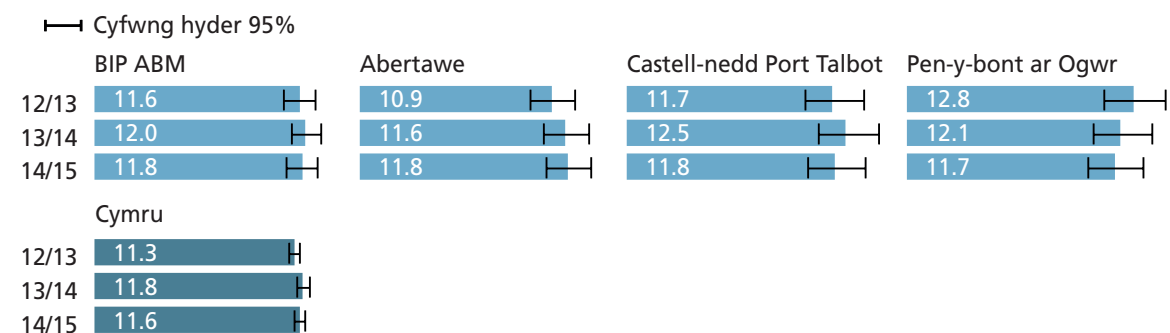
Map 2 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordians 1000044810

Ffigur 11 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, awdurdodau lleol a Chymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

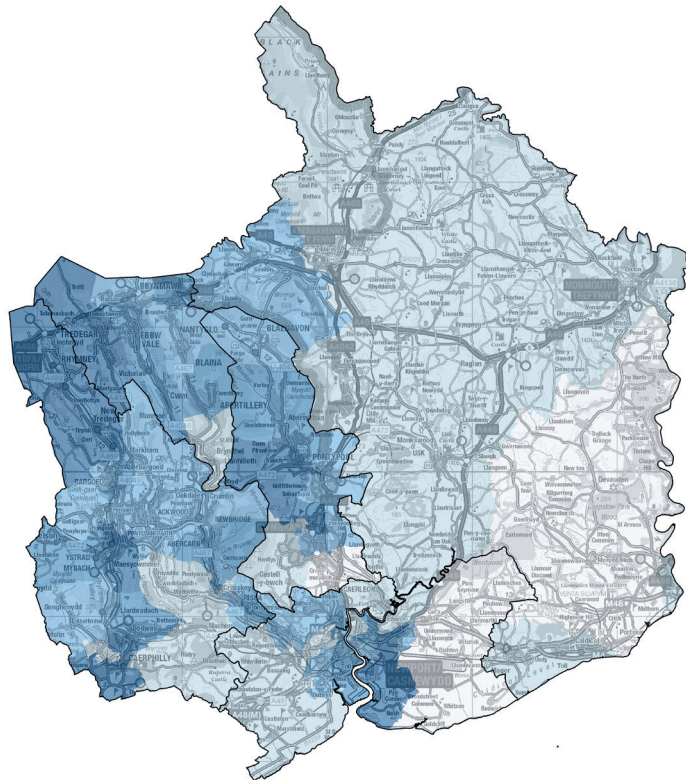
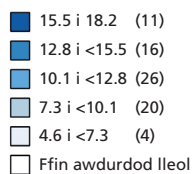
Fel y dengys Map 3, mae'n ymddangos bod y cyfraddau gordewdra yn is ar draws Sir Fynwy nag mewn rhannau eraill o'r bwrdd iechyd.

Yn 2012/13 ac eto yn 2014/15, roedd y gwahaniaeth rhwng y cyfraddau yn Sir Fynwy a'r bwrdd iechyd cyfan yn ystadegol arwyddocaol. Ar lefel yr awdurdod lleol

(ffigur 12), dim ond rhwng Mynwy / Caerffili a Mynwy / Casnewydd y cafwyd gwahaniaeth arwyddocaol; ni chafwyd gwahaniaeth o'r fath rhwng Mynwy a Blaenau Gwent neu Dorfaen. Y rheswm am hyn o bosibl yw'r nifer fach o blant o dan sylw. Nid oes yr un o'r newidiadau dros amser yn y bwrdd iechyd neu ar lefel yr awdurdod lleol yn ystadegol arwyddocaol.

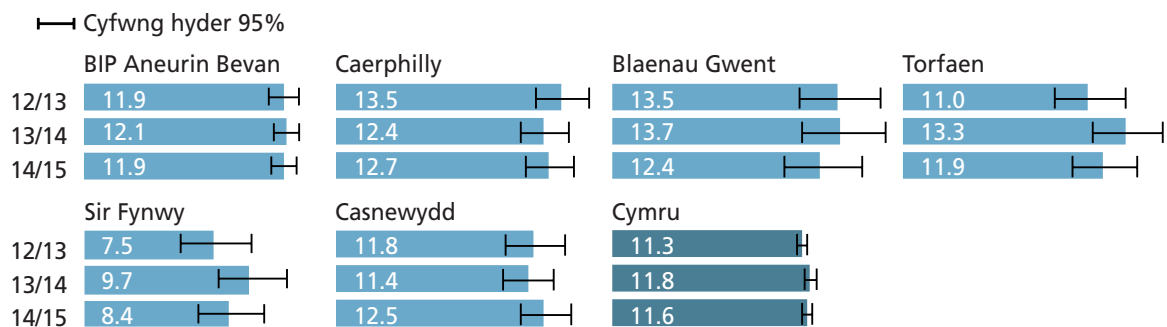
Map 3 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordnans 1000044810

Ffigur 12 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan ac awdurdodau lleol, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

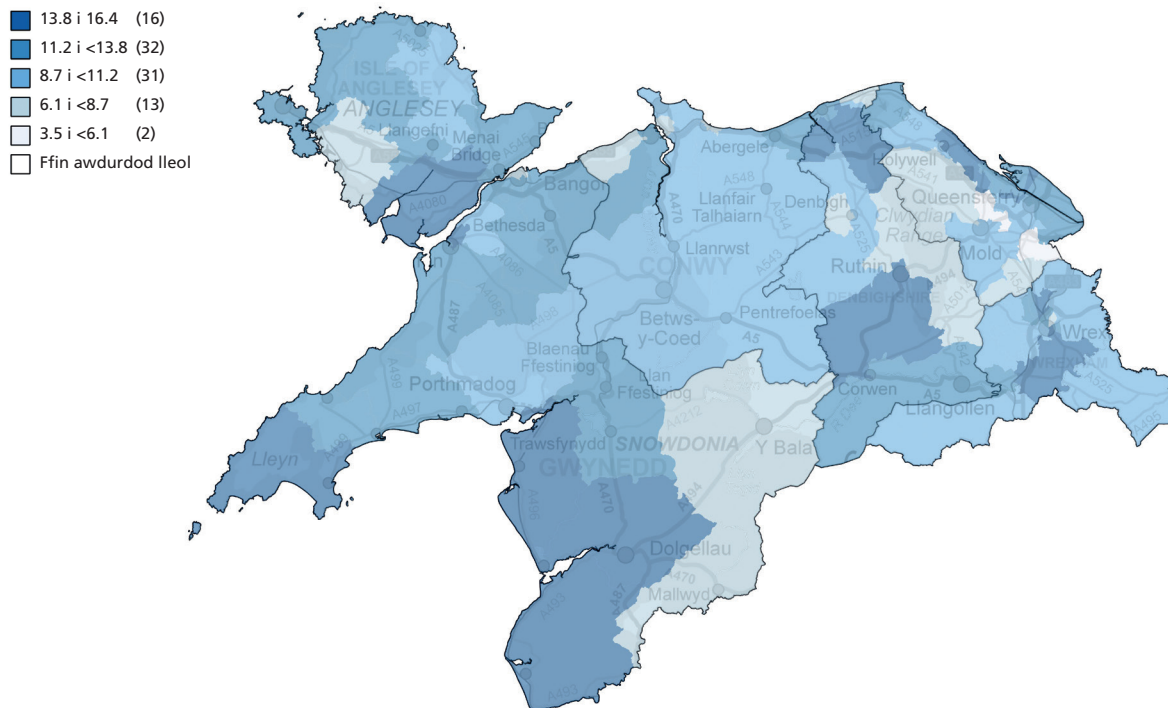
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Ar lefel y bwrdd iechyd (ffigur 13), roedd yn ymddangos bod cynnydd arwyddocaol rhwng 2012/13 a 2013/14 mewn cyfraddau gordewdra ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Fodd bynnag, nid yw'r

gwahaniaeth rhwng y cyfraddau gordewdra yn 2014/15 a'r ddwy flynedd flaenorol yn ystadegol arwyddocaol. Ni fu dim newid arwyddocaol rhwng yr un o'r ddwy flynedd flaenorol ac eleni ar lefel awdurdod lleol yng ngogledd Cymru.

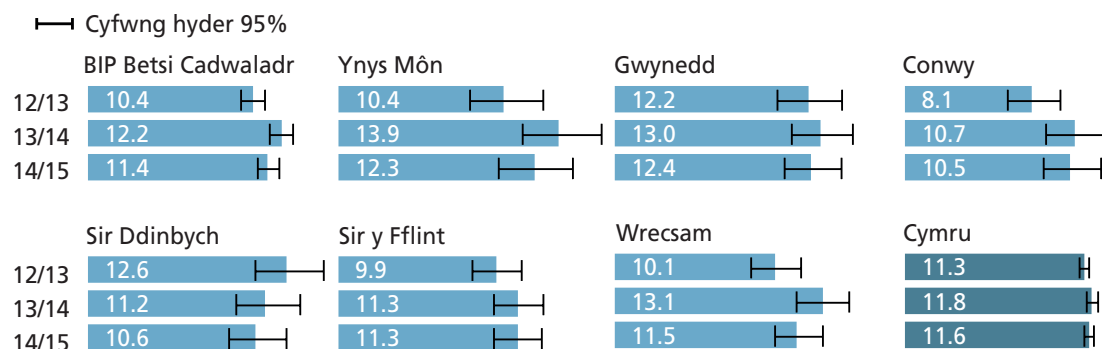
Map 4 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordnans 1000044810

Ffigur 13 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac awdurdodau lleol, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro

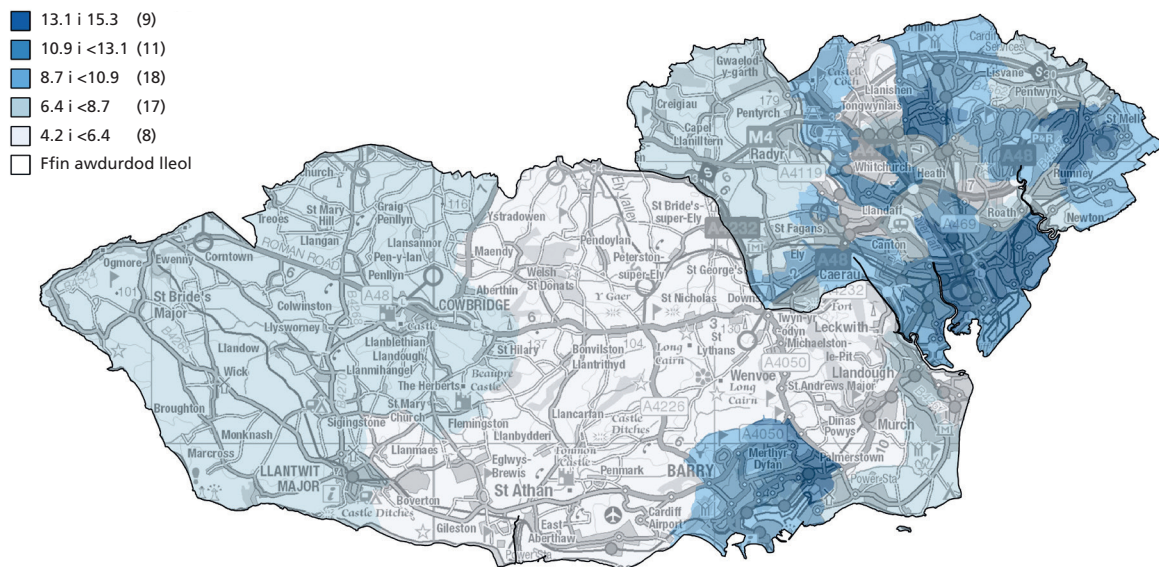
Mae'r cyfraddau gordewdra ym Mro Morgannwg yn sylweddol is nag yng Nghaerdydd, er y ceir crynodiad o ordewdra sydd â'i ganolbwynt yn y Barri (map 5). Mae'r gwahaniaeth yn ystadegol arwyddocaol, fel y mae'r gwahaniaeth rhwng y Fro a mwyafrif

yr awdurdodau lleol eraill yng Nghymru, ac eithrio Powys, Sir Fynwy a Chonwy.

Er ei bod yn ymddangos y bu newidiadau dros y tair blynedd (ffigur 14), nid oes yr un o'r newidiadau yn y Fro, yng Nghaerdydd, neu ar lefel y bwrdd iechyd yn arwyddocaol.

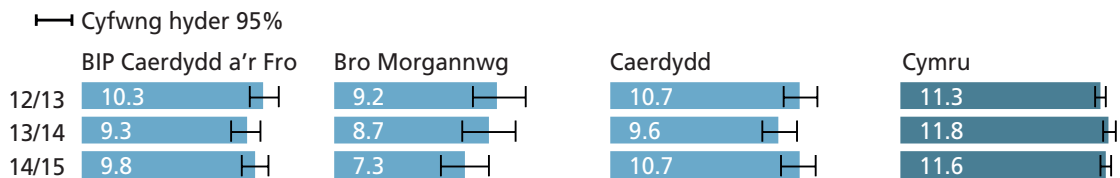
Map 5 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordans 1000044810

Ffigur 14 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac awdurdodau lleol, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

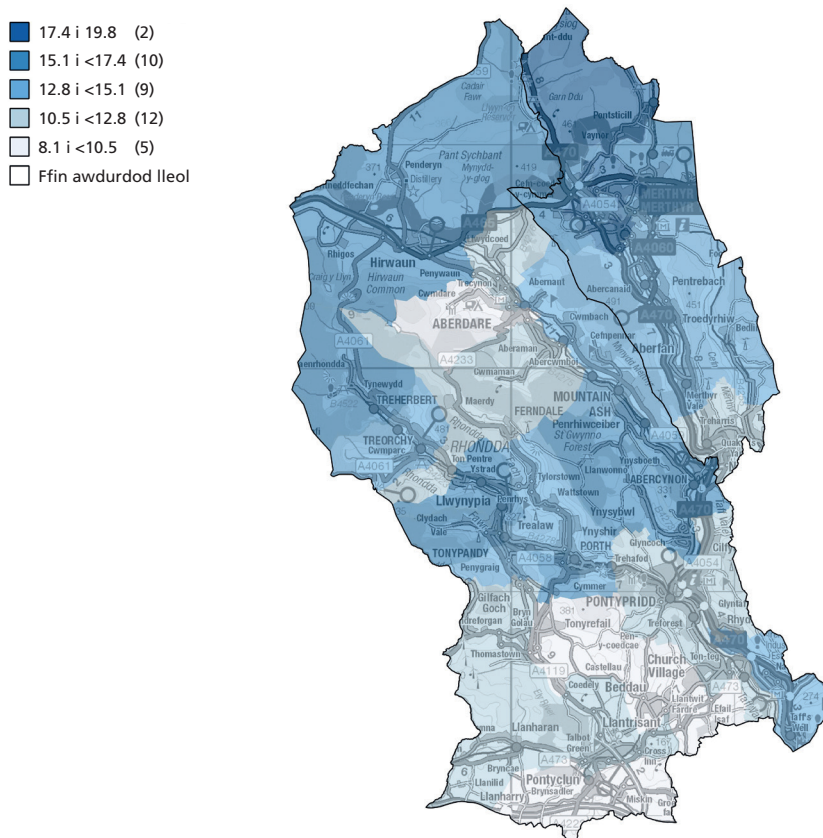
Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf

Ers i'r Rhaglen Mesur Plant ddechrau, mae'r cyfraddau gordewdra ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol, ac mae'r un peth yn wir eleni. Yn 2013/14 roedd yn ymddangos eu bod yn sylweddol uwch hefyd ym Merthyr Tudful nag yn Rhondda Cynon Taf, ond nid yw'r gwahaniaeth hwnnw i'w weld eleni.

Ar sail ffigur 15, mae'n ymddangos bod y cyfraddau gordewdra ym Merthyr Tudful wedi lleihau eleni o'i chymharu â'r ddwy flynedd flaenorol. Ond nid yw'r gostyngiad hwn yn ystadegol arwyddocaol. Oherwydd y niferoedd bach o dan sylw, dim ond pan fydd data ar gael am ychydig yn rhagor o flynyddoedd y bydd unrhyw ostyngiadau arwyddocaol cyson i'w gweld.

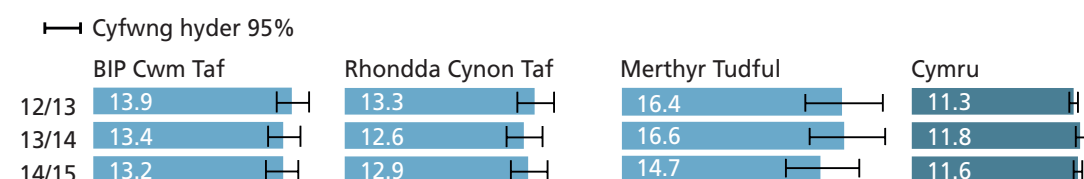
Map 6 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordans 1000044810

Ffigur 15 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf ac awdurdodau lleol, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

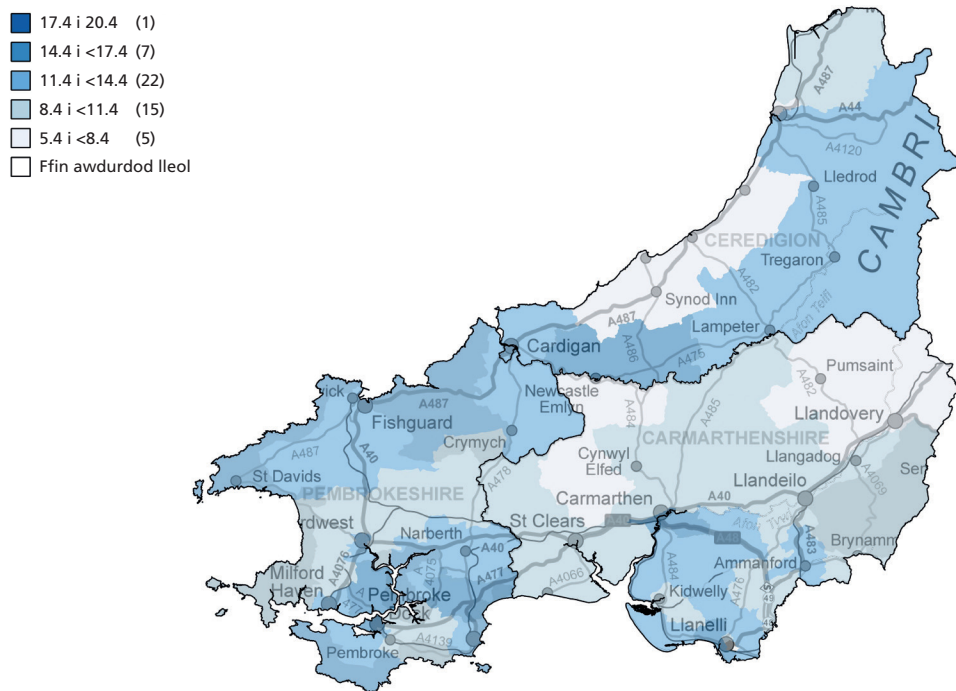
Mae'r cyfraddau gordewdra ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (13.1%) yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru (11.6%), ac ar lefel awdurdod lleol mae'r gwahaniaeth hefyd yn arwyddocaol yn Sir Gaerfyrddin (13.6%).

Ar lefel awdurdod lleol, er ei bod yn ymddangos bod canran y plant sy'n ordew wedi newid dros y blynyddoedd (ffigur 16),

nid oes yr un cynnydd neu ostyngiad yn arwyddocaol. Nid yw'r gwahaniaeth rhwng cyfraddau'r awdurdodau lleol yn ystadegol arwyddocaol ychwaith. Y rheswm am hyn o bosibl yw nifer fach y plant fesul blwyddyn sy'n cael eu rhoi yn y categori 'gordew' ar lefel yr awdurdod lleol.

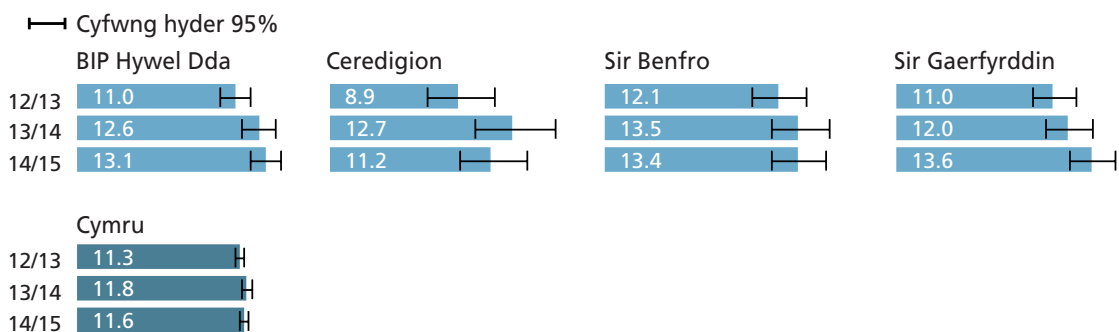
Map 7 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordans 1000044810

Ffigur 16 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda ac awdurdodau lleol, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Bwrdd Iechyd Addysgu Powys

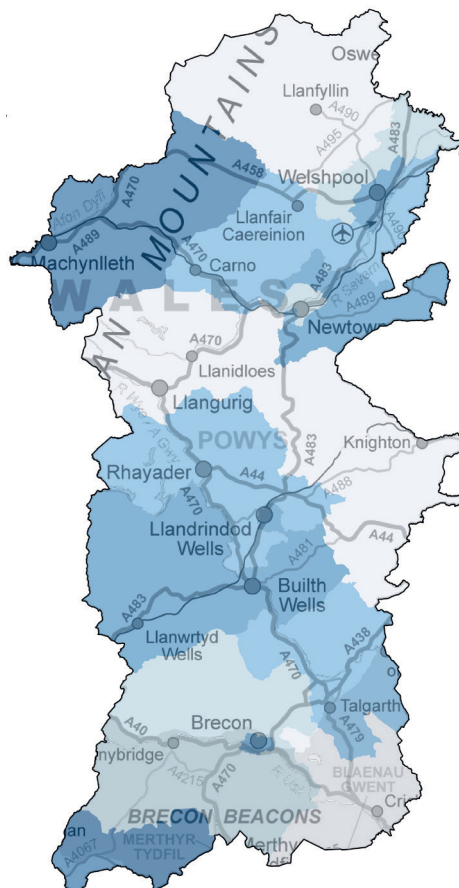
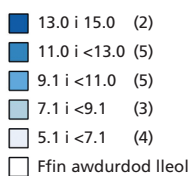
Powys yw'r unig fwrdd iechyd yng Nghymru sydd â'r un ffiniau ag un awdurdod lleol. Er mai'r bwrdd iechyd hwn yw un o'r rhai mwyaf yn ddaeryddol, yma y ceir y boblogaeth leiaf o blith yr holl fyrddau iechyd, a'r nifer leiaf o blant (1,201) sy'n gymwys i gymryd rhan y Rhaglen Mesur Plant. Dim ond ychydig dros draean nifer y plant yn y bwrdd iechyd lleiaf ond un o safbwynt poblogaeth (sef Bwrdd Iechyd

Prifysgol Cwm Taf, sydd â 3,511 o blant) yw hyn. Mae nifer fach y plant yn y categorïau yn gallu chwyddo effaith unrhyw newidiadau neu wahaniaethau, a pheri iddynt ymddangos yn bwysicach nag y maent.

Mae'n ymddangos bod y cyfraddau gordewdra ym Mhowys yn is na chyfartaledd Cymru dros y tair blynedd diwethaf (ffigur 17). Fodd bynnag, hon yw'r flwyddyn gyntaf (2014/15) i'r gwahaniaeth fod yn ystadegol arwyddocaol.

Map 8 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13 – 2014/15

Oherwydd bod samplau'n llai ar lefel MSOA, dylid bod yn ofalus wrth gymharu ardaloedd. Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS). © Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata 2016, yr Arolwg Ordnans 1000044810

Ffigur 17 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru a Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

— Cyfng hyder 95%

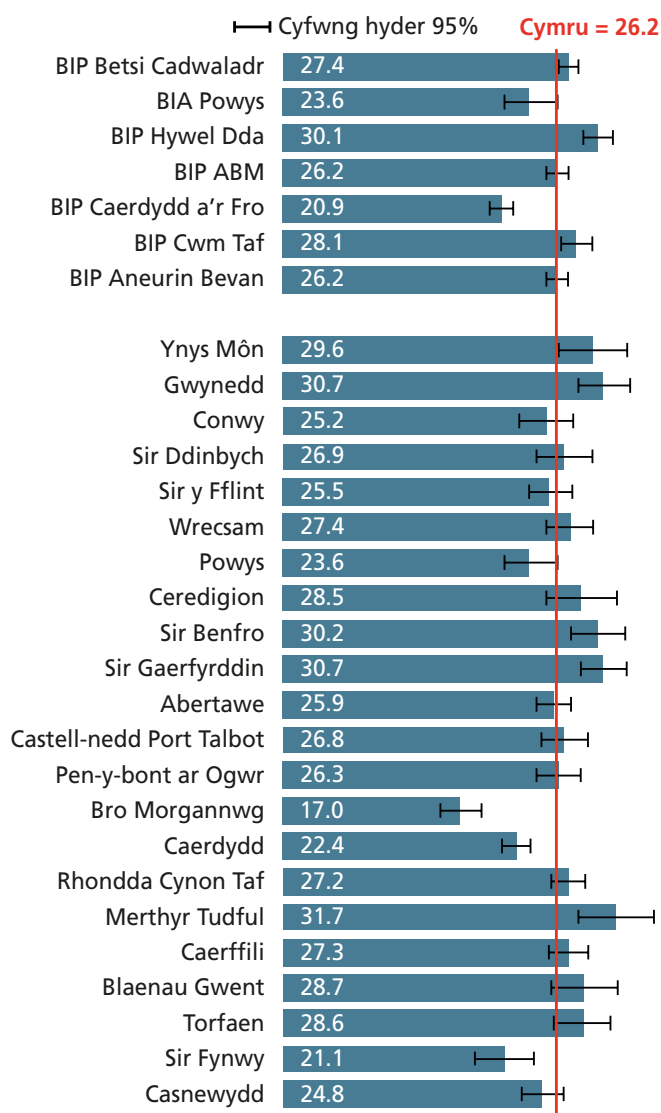
Dros bwysau neu ordew

Fel y soniwyd eisoes, roedd gan 11.6% o'r plant a fesurwyd yn 2014/15 BMI yn y categori 'gordew'. Roedd 14.5% arall yn y categori 'dros bwysau', gan olygu bod 26.2% o'r plant dros bwysau neu'n ordew, fel y dengys ffigur 18. Felly, roedd gan dros chwarter y plant bwysau a oedd yn uwch na

phwysau iach. Dylai'r broses o gyfuno data dros sawl blwyddyn roi mwy o sicrwydd o ran dibynadwyedd y wybodaeth, ac nid oes fawr o wahaniaeth rhwng data un flwyddyn a'r data ar gyfer tair blynedd wedi'u cyfuno (ffigur 19).

Ffigur 18 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

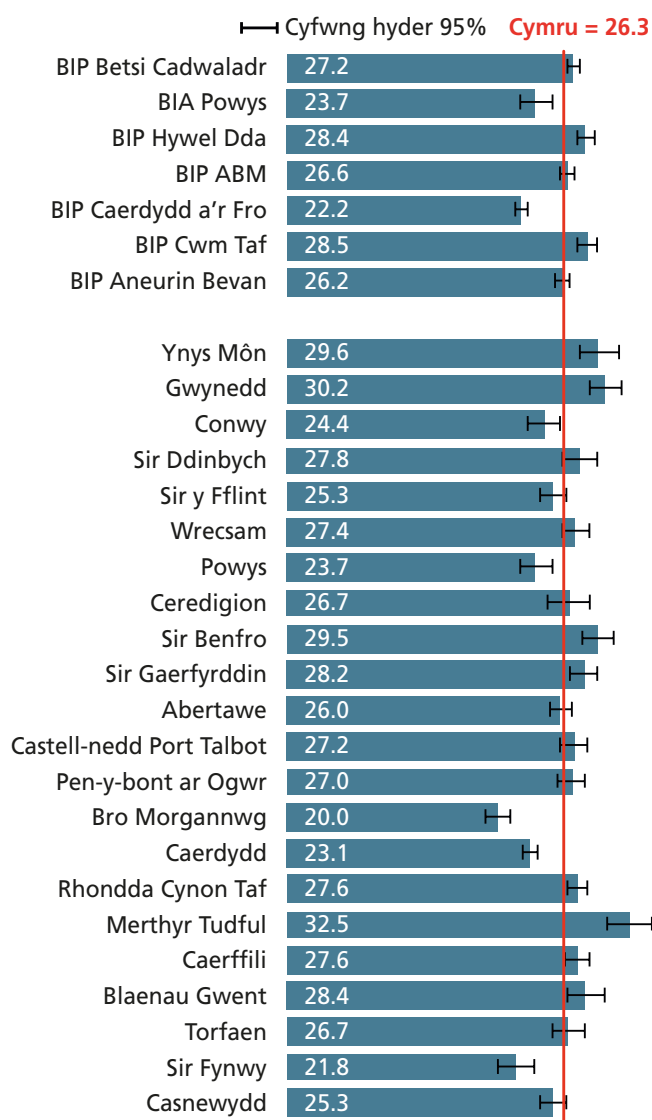
Gan ystyried y wybodaeth ynghylch y tair blynedd wedi'u cyfuno (ffigur 19), mae tri bwrdd iechyd lle mae canran y plant sydd dros bwysau ac sy'n ordew yn uwch i raddau ystadegol arwyddocaol na chyfartaledd Cymru gyfan. Y byrddau iechyd hyn yw Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda a Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf. Mae'r cyfraddau ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Addysgu Powys yn sylweddol is. Yn wyth o'r 22 awdurdod lleol – Ynys Môn, Gwynedd, Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin,

Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tudful, Caerffili a Blaenau Gwent, mae'r gyfradd hefyd yn sylweddol uwch na chyfartaledd Cymru.

Fel yn achos gordewdra, mae cysylltiad rhwng canran y plant sydd dros bwysau ac yn ordew ac amddifadedd, ac mae'n sylweddol uwch yn y ddau gwintel sydd â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru (ffigur 20). Er y gall yr ardaloedd hyn sydd â chryn amddifadedd fod wedi'u crynhoi mewn rhai ardaloedd, fel Merthyr Tudful, mae ardaloedd â chryn amddifadedd wedi'u gwasgaru ledled Cymru.

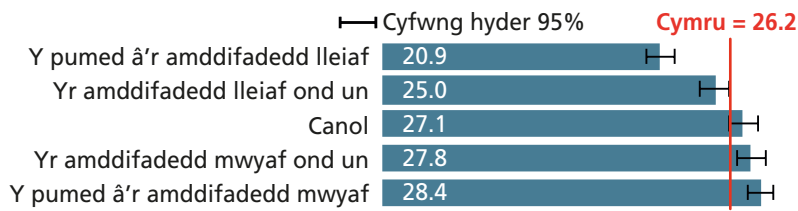
Ffigur 19 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Ffigur 20 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

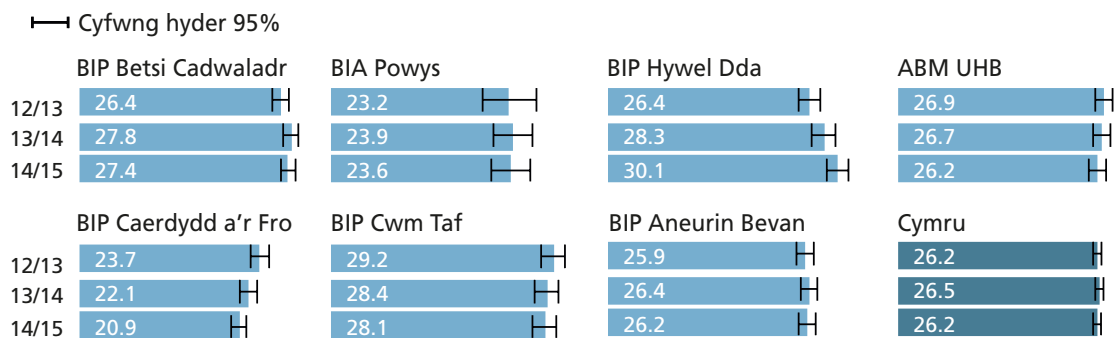

Mae ffigur 21 yn dangos y newidiadau dros y tair blynedd diwethaf fesul bwrdd iechyd. Er na fu fawr o newid rhwng 2014/15 a 2013/14, cafwyd newid bach ond ystadegol arwyddocaol yng nghyfraddau dau o'r byrddau iechyd rhwng 2012/13 a 2014/15,

sef yr ail flwyddyn y bu'r rhaglen ar waith: ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, cynyddodd y ganran o 26.4% i 30.1%, ac ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro gostyngodd o 23.7% i 20.9%.

Ffigur 21 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, byrddau iechyd Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Rhyw

Yn adroddiad eleni, rydym wedi darparu ffocws ar wahaniaethau mewn categorïau yn ôl rhyw. Yn debyg i'r hyn a nodwyd yn yr adroddiad a gyhoeddwyd yn 2015, ar lefel genedlaethol mae canran y bechgyn sydd dros bwysau ac sy'n ordew yn uwch na'r ganran ymysg merched, ac mae'r gwahaniaeth yn arwyddocaol. Mae canran y bechgyn sydd o dan bwysau hefyd yn uwch na'r ganran ymysg merched, ac unwaith

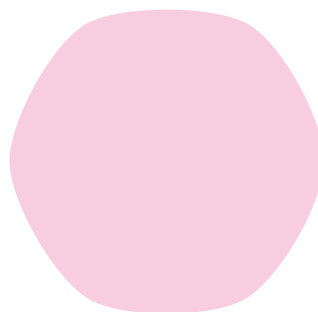
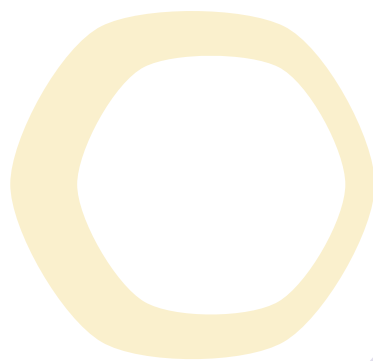
eto mae'r gwahaniaeth yn arwyddocaol. Fel y gwelir o'r tablau cyfeirio yn Atodiad 3, nid oes gwahaniaeth arwyddocaol rhwng canrannau bechgyn a merched mewn unrhyw gategori ar lefel awdurdodau lleol byrddau ieuchyd, ac eithrio un – mae canran y bechgyn sydd o dan bwysau yn uwch ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro (ac yn ardal awdurdod lleol Caerdydd), ond mae nifer y plant o dan sylw yn fach iawn.

Tabl 3 Canrannau categorïau pwysau yn ôl rhyw, Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

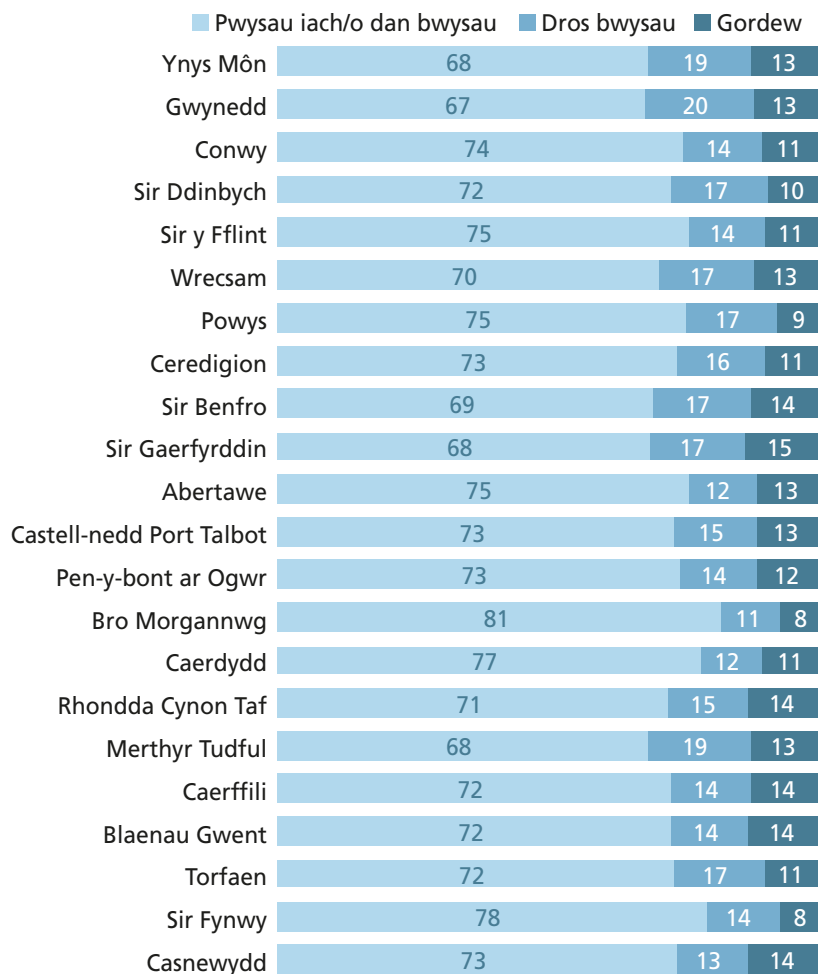
	Iach neu dan bwysau		Dros bwysau neu'n ordew		Dan bwysau		Pwysau iach		Dros bwysau ond nid yn ordew		Gordew	
	%	(95% CH) ¹	%	(95% CH) ¹	%	(95% CH) ¹	%	(95% CH) ¹	%	(95% CH) ¹	%	(95% CH) ¹
Merched	74.6	(74.0 i 75.3)	25.4	(24.7 i 26.0)	0.7	(0.5 i 0.8)	74.0	(73.3 i 74.6)	14.3	(13.8 i 14.9)	11.0	(10.6 i 11.5)
Bechgyn	73.1	(72.4 i 73.7)	26.9	(26.3 i 27.6)	1.1	(1.0 i 1.3)	72.0	(71.3 i 72.6)	14.7	(14.2 i 15.3)	12.2	(11.7 i 12.7)

1 Cyfwng hyder 95%

Ffigur 22 Canrannau categorïau pwysau, bechgyn 4 i 5 oed, awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

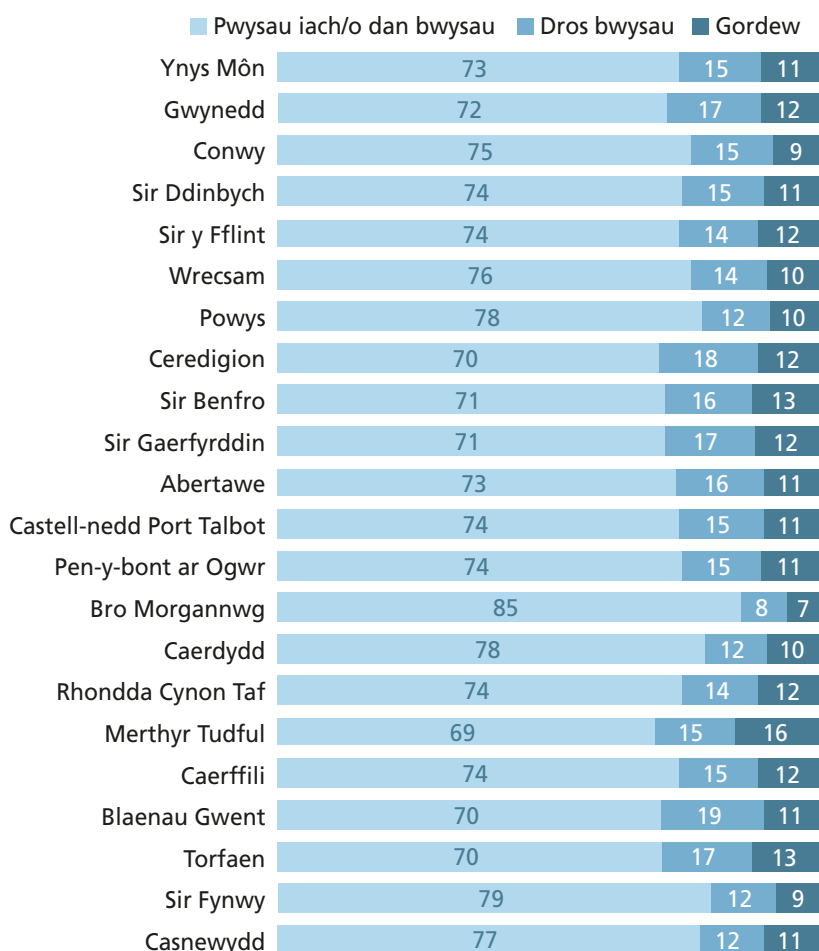
Mae ffigurau 22 a 23 yn cyflwyno dadansoddiad yn ôl rhyw ac ardal awdurdod lleol, gan ddangos cyfran y bechgyn a'r merched ym mhob un o'r categorïau.

Mae ffigurau 24 a 25 yn dangos dadansoddiad o ganran y plant sydd dros

bwysau neu'n ordew yn ôl rhyw a chwintel Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru. Mae bechgyn a merched yn y cwintel sydd â'r amddifadedd mwyaf yn llawer mwy tebygol o fod dros bwysau neu'n ordew na phlant Cymru ar gyfartaledd.

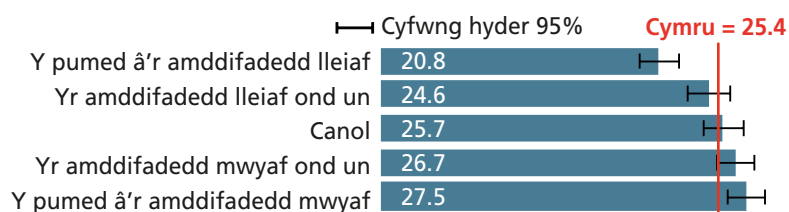
Ffigur 23 Canrannau categorïau pwysau, merched 4 i 5 oed, awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Ffigur 24 Canran y merched 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

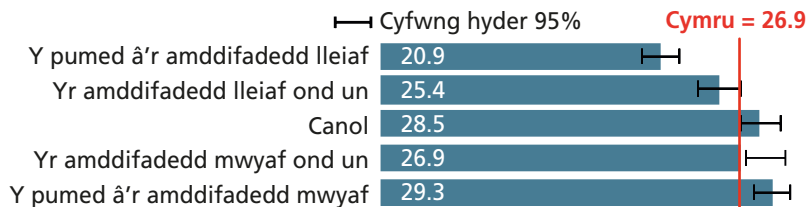
Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Er ei bod yn ymddangos bod gwahaniaeth rhwng canrannau gordewdra bechgyn (29.3%) a merched (27.5%) sy'n byw yn yr ardaloedd â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru, ni ellir disgrifio'r gwahaniaeth yn un ystadegol arwyddocaol.

Ffigur 25 Canran y bechgyn 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, cwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

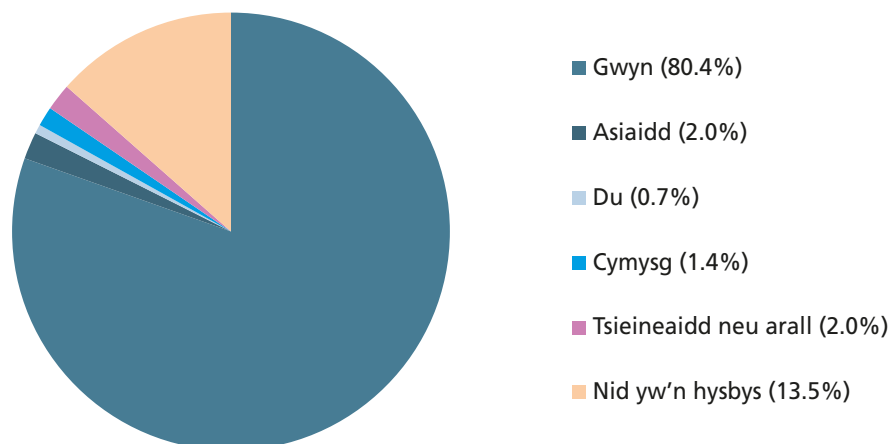
Ethnigrwydd

Hon yw'r bedwaredd flwyddyn y lluniwyd adroddiad ar y rhaglen, ond y drydedd flwyddyn y dadansoddwyd mesuriadau'r plant yn ôl ethnigrwydd. Mae rhybuddion yn gysylltiedig â chofnodi ethnigrwydd ar y Gronfa Ddata Genedlaethol ar Iechyd Plant Cymunedol, a chaiff y rhain eu hegluro'n fanylach yn Atodiad 1, ac yn yr adran flaenorol "Ffactorau sy'n effeithio ar y

Rhaglen Mesur Plant yn 2014/15" ar dudalen 13. Fel y gwelir o ffigur 26, ar gofnodion iechyd 13.5% o'r plant a gafodd eu mesur ar gyfer y rhaglen yn 2014/15, cofnodwyd bod eu hethnigrwydd yn anhysbys. Mae hwn yn gynydd o'r ganran 11% a gafwyd yn adroddiad y llynedd o ran y rhai nad oedd eu hethnigrwydd yn hysbys.

Ffigur 26 Canran y plant 4 i 5 oed fesul grŵp ethnig, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

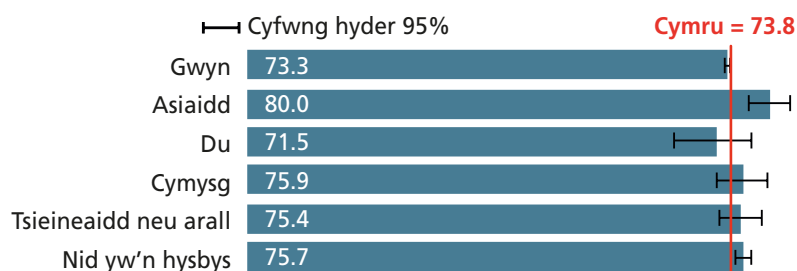
Mae ffigur 27 yn dangos bod gan ganran sylweddol uwch o blant ag ethnigrwydd Asiaidd bwysau iach neu eu bod dan bwysau o gymharu â chyfartaledd Cymru ar gyfer 2014/15.

Gan fod nifer y plant o gefndir du neu leiafrifoedd ethnig yn eithaf bach, mae modd cael gwybodaeth fwy dibynadwy am eu twf drwy gyfuno'r data ar gyfer y tair blynedd y bu'r wybodaeth hon ar gael. Dangosir yma'r canlyniadau a geir o gyfuno data 2012/13 i 2014/15 ynglŷn â chanran y plant sy'n ordew (ffigur 28) a chanran y plant sy'n ordew ac sydd dros bwysau (ffigur 29). Fel y gwelir yn ffigurau 28 a 29, mae

canran uwch o'r plant y cofnodwyd mai 'du' yw eu hethnigrwydd yn ordew, ac yn ordew a thros bwysau, o gymharu â chyfartaledd Cymru, ac mae'r gwahaniaeth hwn yn arwyddocaol. Dylid nodi bod y siartiau canradd y mae'r mesuriadau a'r trothwyon wedi'u seilio arnynt wedi'u datblygu yn y DU gan ddefnyddio poblogaeth nad yw'n cynnwys plant o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig, a cheir gwahaniaethau hysbys rhwng cyfraddau twf plant o grwpiau ethnig gwahanol (*gweler Atodiad 1 – "Dosbarthu BMI plentyn"*).

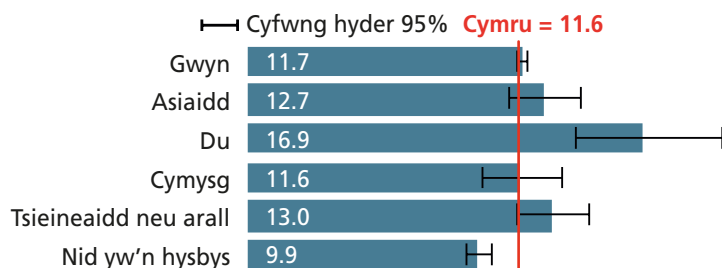
Ffigur 27 Canran y plant 4 i 5 oed sydd â phwysau iach neu sydd o dan bwysau fesul grŵp ethnig, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

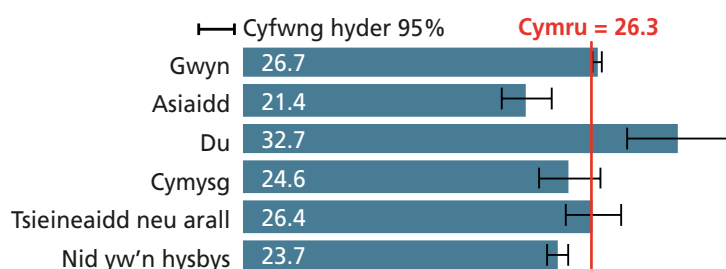
Ffigur 28 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew fesul grŵp ethnig, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

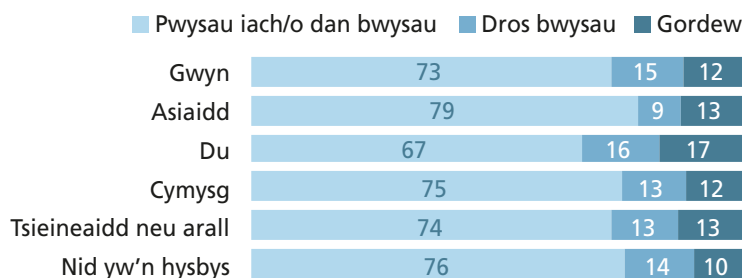
Ffigur 29 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew fesul grŵp ethnig, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Ffigur 30 Canrannau'r categorïau pwysau fesul grŵp ethnig, plant 4 i 5 oed, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13, 2013/14 a 2014/15 wedi'u cyfuno

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Mae ffigur 30 yn dangos y categorïau fesul grŵp ethnig, ac unwaith eto mae'r data wedi'u cyfuno dros dair blynedd i greu darlun mwy dibynadwy.

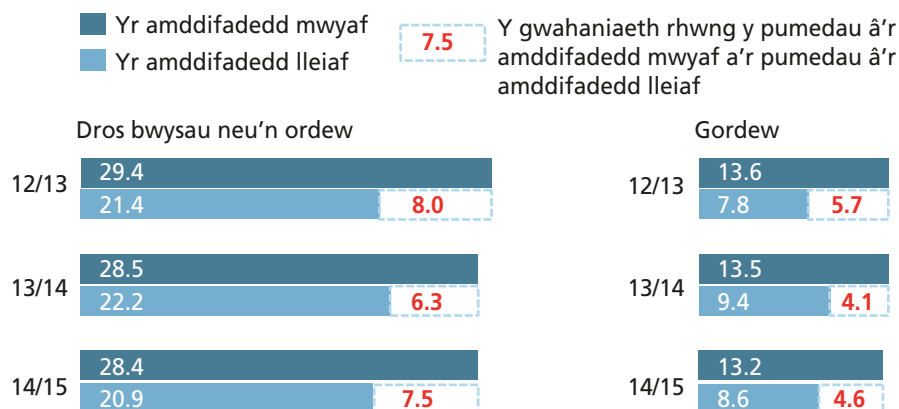
Amddifadedd – gwahaniaethau ar draws y blynyddoedd

Mae gwybodaeth am y categorïau a ddadansoddir yn ôl amddifadedd wedi'i chrybwyll yn yr adroddiad drwyddo draw, ac fel y nodwyd eisoes mae canran y plant sy'n ordew, ac sy'n ordew neu dros bwysau, yn uwch mewn ardaloedd sydd â mwy o amddifadedd¹⁵.

Mae ffigur 31 yn dangos y gwahaniaeth rhwng y cwintelau â'r amddifadedd mwyaf a'r amddifadedd lleiaf o ran canran y plant a oedd dros bwysau neu'n ordew, dros y tair blynedd diwethaf.

Ffigur 31 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, neu'n ordew, y pumedau â'r amddifadedd mwyaf a'r amddifadedd lleiaf yng Nghymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13-2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Cymariaethau â Lloegr

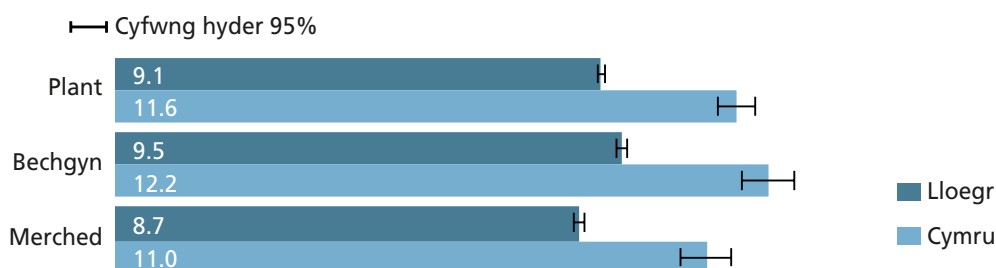
Yn ffigur 5, dangoswyd cymhariaeth rhwng lefelau cyfranogiad yng Nghymru a'r lefelau a gafwyd yn rhanbarthau Lloegr o ran ei Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant. Mae lefel y cyfranogiad yng Nghymru wedi cynyddu'n raddol dros y pedair blynedd diwethaf, ac mae'n cyrraedd y lefelau a geir yn Lloegr, lle y bu rhaglen fesur genedlaethol ar waith ers 2006.

Mae ffigurau 32 a 33 yn dangos cymhariaeth rhwng Cymru a Lloegr o ran dau o'r prif categorïau. Gellir cymharu yn y modd hwn

oherwydd cymerir mesuriadau yn y flwyddyn dderbyn yn Lloegr hefyd. Mae canran y plant sy'n ordew, a'r ganran sydd dros bwysau neu'n ordew, lawer yn uwch yng Nghymru o'i chymharu â Lloegr. Mae'r gwahaniaethau'n ystadegol arwyddocaol yn achos yr holl blant ac yn achos bechgyn a merched. Mae'r cyfyngau hyder sy'n gysylltiedig â'r data o Lloegr yn llawer llai na'r rhai ar gyfer y data o Gymru, a hynny oherwydd nifer y plant a fesurir yn Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr – sef ychydig dros 610,000 yn 2014/15.

Ffigur 32 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru a Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS) a data NCMP (HSCIC)

Mae ffigurau 34 a 35 yn dangos yr un wybodaeth gan gymharu'r cyfraddau a geir yn rhanbarthau Lloegr â Chymru gyfan. Mae gwahaniaeth arwyddocaol rhwng Cymru a

phob un o ranbarthau Lloegr yng nghanran y plant sy'n ordew, a'r ganran sydd dros bwysau neu'n ordew.

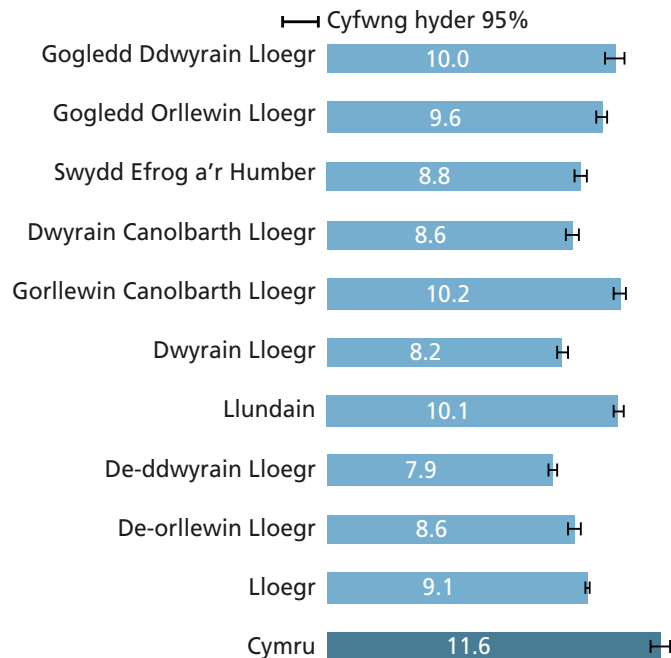
Ffigur 33 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru a Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS) a data NCMP (HSCIC)

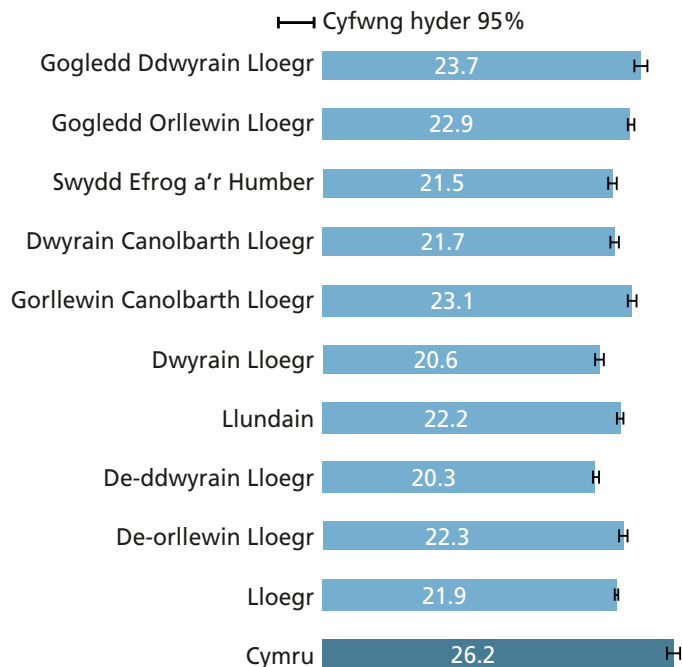
Ffigur 34 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Cymru, Lloegr a rhanbarthau Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS) a data NCMP (HSCIC)

Ffigur 35 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, Cymru, Lloegr a rhanbarthau Lloegr, Rhaglen Mesur Plant Cymru a Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS) a data Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr (y Ganolfan Gwybodaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HSCIC))

Atodiad 1 Dulliau a gwybodaeth dechnegol

Mae'r atodiad hwn yn rhoi gwybodaeth am y dulliau a weithredwyd wrth ddadansoddi a dehongli'r wybodaeth a ddefnyddiwyd i lunio adroddiad y Rhaglen Mesur Plant. Cymerwyd pob mesuriad a gafodd ei gynnwys yn ffigurau 2014/15 yn ystod y flwyddyn academaidd 2014/15 ac yn unol â Safonau a Chanllawiau'r Rhaglen Mesur Plant.

Y broses fesur

Ers sawl blwyddyn, mae timau lechyd Ysgolion ledled Cymru wedi pwyso plant yng ngrŵp oedran y flwyddyn dderbyn, a'u mesur, fel mater o drefn. Gwnaed hyn fel rhan o'r gwiriad 'cyn ysgol' traddodiadol. Yn sgil cyflwyno'r Rhaglen Mesur Plant yn 2011/12, caiff y mesuriadau hyn eu cymryd mewn ffordd safonol bellach, a rhoddir hyfforddiant ychwanegol i bob gweithiwr iechyd proffesiynol sy'n ymwneud â'r broses er mwyn cyflawni hyn. Caiff mesuriadau taldra a phwysau eu cofnodi gan dimau iechyd ysgolion i'r 0.1 cm a'r 0.1 kg agosaf, yn y drefn honno, er mwyn mesur BMI yn gywir.

Yn ystod 2014, datblygwyd pecyn hyfforddi ar-lein ar gyfer GIG Cymru er mwyn galluogi nyrsys ysgol ac eraill sy'n rhan o'r broses fesur i atgyfnerthu eu gwybodaeth a'u sgiliau o ran cymryd y mesuriadau, ac mae gwybodaeth am hwn yn cael ei dosbarthu i'r holl fyrdau iechyd.

BMI mewn oedolion

Pan fydd rhywun wedi tyfu'n oedolyn (18+ oed), mae'r trothwyon ar gyfer barnu a oes gan rywun bwysau arferol, a yw o dan bwysau, dros bwysau neu'n ordew yn aros yr un fath. Cyfrifir BMI drwy rannu pwysau person mewn cilogramau â'i daldra mewn metrau sgwâr (kg/m^2). Mae'r trothwyon BMI ar gyfer oedolion, fel y'u dosbarthir gan Sefydliad Iechyd y Byd¹⁴, fel a ganlyn:

- BMI sy'n llai na 18.5 - o dan bwysau
- BMI o 18.5 ac uwch, ond llai na 25 - normal
- BMI o 25 ac uwch, ond llai na 30 - dros bwysau
- BMI o 30 ac uwch, ond llai na 40 - gordew
- BMI o 40 neu fwy – gordewdra afiachus.

Dosbarthu BMI plentyn

Mae dosbarthiad BMI plant yn wahanol i ddosbarthiad BMI oedolion. Caiff BMI plant ei gategoreiddio gan ddefnyddio trothwyon amrywiol sy'n newid gan ddibynnu ar oedran a rhyw y plentyn, gan fod patrymau twf yn amrywio yn ôl oedran a rhyw plant. Caiff BMI pob plentyn ei gyfrifo ac yna'i asesu yn erbyn poblogaeth gyfeirio neu gyfeirnod twf sy'n deillio o fesuriadau sampl fawr o blant o'r un oed a rhyw. Mae nifer o wahanol raddfeydd cyfeirio ar gael yng nghyswllt twf, ond ar gyfer y rhaglen hon dewiswyd UK90.

Mae'r raddfa gyfeirio wedi'i rhannu'n 100 o unedau a elwir yn ganraddau (mae siart canradd enghreifftiol i'w gweld yn Atodiad 2). Gan ddibynnu ar safle pob plentyn ar siart dwf/ganradd UK90, caiff mesuriadau eu rhoi yn un o'r categorïau a ganlyn:

- O dan bwysau: llai na'r ail ganradd ond heb gynnwys y ganradd honno
- Pwysau iach: yr ail ganradd hyd at ond heb gynnwys yr 85ain ganradd
- Dros bwysau ond nid yn ordew: yr 85ain ganradd hyd at ond heb gynnwys y 95ain ganradd
- Gordew: 95ain ganradd ac yn uwch.

Nid oes diffiniad safonol a ddefnyddir yn gyffredin o ordewdra afiachus / difrifol ymysg plant, fel y ceir yn achos oedolion.

Cyfrifir cyfraddau achosion gan ddefnyddio canraddau BMI sy'n gysylltiedig ag oedrannau penodol a'r rhywiau, a gyfrifwyd gan ddefnyddio cyfeirnod twf 1990 Prydain (UK90), a ddeilliodd o ddull a gynigiwyd gan Cole et al¹⁵. Cyfrifir y BMI gan ddefnyddio dull a gynigiwyd gan Keys et al¹⁶. Defnyddir cyfeirnod twf 1990 Prydain (UK90) hefyd yn Rhaglen Genedlaethol Mesur Plant Lloegr, sy'n peri bod modd cymharu'r ddwy wlad. Daeth y mesuriadau a fu'n sail i UK90 o saith astudiaeth bwysig ynghylch twf yn y DU, ac mae'n cynnwys mesuriadau dros 30,000 o blant a phobl¹⁷ ifanc rhwng 33 wythnos o feichiogrwydd a 23 mlwydd oed. Un feirniadaeth o'r cyfeirnod twf hwn yw mai dim ond mesuriadau nifer fach o blant o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig a oedd ar gael yn yr astudiaethau ac ni chafodd y rhain eu cynnwys, er bod amrywiadau hysbys mewn patrymau twf rhwng plant o wahanol grwpiau ethnig¹⁸.

Mae cyfeirnodau twf eraill a ddefnyddir yn rhyngwladol yn cynnwys y rhai a ddatblygwyd gan Sefydliad Iechyd y Byd (WHO), y Ganolfan Rheoli Clefydau yn UDA (CDC), a'r Tasglu Rhyngwladol ar Ordewdra (IOTF). Dim ond os bydd yr un cyfeirnod twf wedi cael ei ddefnyddio y dylid cymharu achosion o ordewdra

ar draws poblogaethau, gan fod y cyfeirnodau'n wahanol i'w gilydd. Mae'r Arsyllfa Gordewdra Genedlaethol yn Lloegr wedi cyhoeddi canllaw defnyddiol¹⁹ sy'n rhoi rhagor o wybodaeth am bob un o'r cyfeirnodau twf uchod.

Dosbarthu pwysau: trothwyon epidemiolegol o'u cymharu â throthwyon clinigol

Caiff trothwyon gwahanol eu defnyddio at ddibenion clinigol i'r rhai a ddefnyddir at ddibenion cadw gwyliadwriaeth ar y boblogaeth, hynny yw, mae NICE yn argymhell ymyriadau clinigol ar gyfer plant sydd â BMI sydd ar y 91ain ganradd²⁰ neu'n uwch (yn hytrach na'r 85ain ganradd) gan mai hwn yw'r trothwy ar gyfer gordewdra mewn lleoliadau clinigol. Rhoddir gwybodaeth am y trothwyon clinigol yn Atodiad 4 er mwyn cynorthwyo byrddau iechyd a llywodraeth leol gyda chynllunio gwasanaethau.

Pa gofnodion sy'n cael eu cynnwys?

Caiff cofnodion eu cynnwys yn y rhaglen os ydynt yn bodloni pob un o'r meini prawf a ganlyn:

- Mae'r lleoliad y preswylir ynddo yn hysbys
- Mae'r plentyn yn preswyllo yng Nghymru
- Mae'r ysgol wedi'i lleoli yng Nghymru
- Cafodd y plentyn ei eni rhwng mis Medi 2009 a mis Awst 2010

- Mae rhyw y plentyn wedi'i gofnodi

Cafodd cofnodion cymwys eu cynnwys yn y nifer a fesurwyd, os oeddent yn bodloni pob un o'r meini prawf a ganlyn:

- Mae mesuriad y taldra wedi'i gofnodi ac nid yw'n fesuriad annhebygol^c
- Mae mesuriad y pwysau wedi'i gofnodi ac nid yw'n fesuriad annhebygol^c
- Nid yw caniatâd wedi'i dynnu'n ôl
- Cafodd y mesuriad ei gasglu yn ystod blwyddyn academaidd 2014/15.

Cafodd mesuriadau saith o blant ledled Cymru eu hepgor o'r dadansoddiad gan nad oedd modd cael unrhyw fesuriad cywir –

^c Mewn rhai achosion, roedd yn amlwg bod gwall dynol wedi arwain at gofnodi ffigurau anghywir yn y meysydd anghywir. Er ei bod yn ymddangos bod y mesuriadau taldra a phwysau wedi'u cyfnewid, nid oedd ffordd o gadarnhau hyn ac felly ni chafodd y mesuriadau eu cynnwys.

gallai hyn fod am amryw o resymau, ond fel arfer y rheswm yw bod gan y plentyn gast plastr, neu mae agwedd ar iechyd y plentyn yn ei atal rhag sefyll yn syth pan fydd yn cael ei fesur. Fodd bynnag, mae'n bosibl pwyso'r plant hynny a'u mesur ynghyd â gweddill eu dosbarth fel nad ydynt yn teimlo'u bod yn cael eu heithrio o'r broses.

Ataliad ar gyfer niferoedd bach

Pan gaiff gwybodaeth fanwl ei rhyddhau, mae perygl y gallai unigolion gael eu hadnabod er bod eu henwau, eu cyfeiriadau neu ddyddiadau geni wedi cael eu dileu. Mae'r perygl hwn yn waeth os caiff dwy ffynhonnell ddata neu ragor eu cymharu neu os yw'r data yn disgrifio digwyddiadau anghyffredin. Pan fo'r data'n disgrifio digwyddiadau neu wybodaeth nad yw ond yn berthnasol i ychydig iawn o bobl yn y set wybodaeth, neu i bobl sy'n byw mewn ardal ddaearyddol fach, gellir diogelu hunaniaeth pobl drwy ychwanegu mesurau diogelu fel 'ataliad ar gyfer niferoedd bach'.

Yn yr adroddiad hwn, mae ataliad wedi'i ddefnyddio ar gyfer niferoedd bach o 1, 2, 3 neu 4 unigolyn er mwyn osgoi'r posibilrwydd o adnabod yr unigolion. Yn yr adroddiad hwn, mae hyn yn ymwneud yn bennaf â phlant a oedd o dan bwysau neu â thaldra isel. Defnyddiwyd ataliad yn achos data cysylltiedig hefyd pan allai fod modd canfod y niferoedd ataliedig o gyfansymiau (ataliad eilaidd).

Er mwyn osgoi'r posibilrwydd o adnabod plant unigol yn ardaloedd yr Awdurdodau Lleol neu'r Byrddau Iechyd, caiff y wybodaeth am blant a roddwyd yn y categori 'o dan bwysau' ei chyfuno â'r wybodaeth am blant a osodwyd yng nghategori 'pwysau iach'.

Cyfyngau hyder ac arwyddocâd ystadegol

Wrth edrych ar unrhyw wybodaeth ystadegol, mae'n bwysig asesu dibynadwyedd y wybodaeth honno. Yn arbennig, mae'n bwysig asesu a all unrhyw wahaniaeth fod wedi digwydd ar hap yn unig mewn gwirionedd. Dwy ffordd o ategu'r asesiad hwn yw:

- Cyfrifo cyfyngau hyder (CH) a'u gweithredu
- Cynnal prawf ystadegol ynghylch arwyddocâd.

Arwyddion o'r amrywiad naturiol a ddisgwyliid mewn perthynas â chyfran (e.e. y ganran sy'n ordew) yw cyfyngau hyder, a dylid eu hystyried wrth asesu'r gyfran honno neu ei dehongli. Mae maint y cyfwng hyder yn dibynnu ar faint y sampl sy'n cael ei hastudio. Yn gyffredinol, mae cyfraddau sy'n seiliedig ar samplau bach yn debygol o fod â chyfyngau hyder ehangach. Ar y llaw arall, mae cyfraddau sy'n seiliedig ar samplau mawr yn debygol o fod â chyfyngau hyder culach.

Eglurhad syml o gyfwng hyder 95% yw y gallwn fod yn hyderus bod y gwir werth y tu mewn i'r ystod a roddir ar gyfer achosion o ordewdra (er enghraifft) 95% o'r amser. Yn yr adroddiad hwn, cafodd y cyfyngau hyder 95% eu cyfrifo gan ddefnyddio dull a gynigiwyd gan Wilson et al fel y disgrifir gan Altman et al (2000)²¹. Nid yw lefel yr hyder wedi'i rhagnodi, ond defnyddir cyfyngau hyder o 95% yn gyffredin ym maes iechyd y cyhoedd a'r rhain a ddefnyddiwyd ar gyfer yr adroddiad hwn. Mae'n fwy cyffredin defnyddio cyfyngau hyder o 99% mewn gwaith ymchwil.

Mae arwyddocâd ystadegol yn helpu i asesu pa mor debygol yw gwahaniaeth rhwng dau werth o fod wedi digwydd ar hap yn unig neu beidio. Mae canfyddiad sy'n 'ystadegol arwyddocaol' yn awgrymu nad yw'r gwahaniaeth rhwng dau werth wedi'i greu ar hap. At ddibenion y Rhaglen Mesur Plant yng Nghymru, ystyrir bod gwahaniaeth yn ystadegol arwyddocaol os nad yw'r cyfyngau hyder 95% yn gorgyffwrdd, yn hytrach na chynnal prawf ystadegol penodol i ganfod a oes arwyddocâd.

Mae rhybudd yn gysylltiedig â defnyddio data mesuriadau fel y rhai a gesglir ar gyfer y Rhaglen Mesur Plant, a dod i'r casgliad bod arwyddocâd ystadegol rhwng cyfrannau (yn yr achos hwn drwy ddefnyddio cyfyngau hyder). Y rhybudd yw bod y gwahaniaeth

rhwng canlyniadau yn cael ei ddisgrifio'n ystadegol arwyddocaol yn yr adroddiad hwn os yw'n ymddangos ei bod yn annhebyg y gallai'r gwahaniaeth fod wedi digwydd ar hap yn unig. Fodd bynnag, gall hyn fod yn gamarweiniol. Cafodd nifer o ganlyniadau gwahanol eu cymharu ar gyfer yr adroddiad hwn; gelwir hyn yn 'brofion lluosog'. Mae profion lluosog yn cynyddu'r perygl o ddosbarthu gwahaniaeth yn ystadegol arwyddocaol yn anfwriadol, pan fo'r gwahaniaeth wedi digwydd ar hap mewn gwirionedd (gwall o fath I). Yn yr un modd, gall gwahaniaeth gael ei ddosbarthu'n un nad yw'n ystadegol arwyddocaol yn anfwriadol, pan fo ffactorau pwysig mewn gwirionedd (ar wahân i siawns) sy'n cyfrannu at y gwahaniaeth (gwall o fath II). Mae hyn fwyaf tebygol o ddigwydd pan fo'r niferoedd yn y grwpiau (e.e. nifer y plant a fesurir) yn fach.

Cofnodi ethnigrwydd

Defnyddiwyd y codau yn Nhabl 4 gan staff Byrddau Iechyd i gofnodi ethnigrwydd plant ar y Gronfa Ddata ar Iechyd Plant Cymunedol. Roedd rhai o'r codau a ddefnyddiwyd i fod i gael eu diddymu gan y GIG yn 2002 a chafodd pob plentyn yn y Rhaglen Mesur Plant hon ei eni ymhell ar ôl 2002. Serch hynny, cafodd rhai plant eu dosbarthu yn ôl y codau a ddiddymwyd. Mae'r defnydd o'r codau a oedd ar waith cyn 2002 yn awgrymu felly bod ethnigrwydd y plant wedi'i gofnodi gan ddefnyddio'r dosbarthiad ar gofnodion y fam adeg geni'r plentyn. Nid oedd y codau a oedd ar waith cyn 2002 yn cynnwys cod penodol ar gyfer plant o hil gymysg ac nid yw'n hysbys pa god a ddefnyddiwyd ar gyfer y plant hyn.

Tabl 4 Cofnodi ethnigrwydd

Codau A-Z a ddefnyddiwyd ar ôl 31 Mawrth 2002.	Codau 0-9 a ddefnyddiwyd cyn 31 Mawrth 2002.
A = Prydeinig Gwyn	0 = Cawcasaidd
B = Gwyn Gwyddelig	1 = Gwyn
C = Cefndir Gwyn Arall	2 = Du (Caribiaidd)
D = Gwyn a Du Caribiaidd Cymysg	3 = Du (Affricanaidd)
E = Gwyn a Du Affricanaidd Cymysg	4 = Du (Arall)
F = Gwyn ac Asiaidd Cymysg	5 = Indiaidd
G = Unrhyw Gefndir Cymysg Arall	6 = Pacistanaidd
H = Indiaidd (Asiaidd neu Brydeinig)	7 = Bangladeshaidd
J = Pacistanaidd (Asiaidd neu Brydeinig)	8 = Tsieineaidd
K = Bangladeshaidd (Asiaidd neu Brydeinig)	9 = Grŵp ethnig arall
L = Unrhyw Gefndir Asiaidd Arall	
M = Caribiaidd (Du neu Ddu Prydeinig)	
N = Affricanaidd (Du neu Ddu Prydeinig)	
P = Arall (Du neu Ddu Prydeinig)	
R = Tsieineaidd	
S = Unrhyw Grŵp Ethnig Arall	

Ardaloedd cynnyrch ehangach

Mae ardaloedd cynnyrch ehangach yn ffordd o rannu ardaloedd daearyddol mwy (fel awdurdodau lleol) yn ardaloedd llai fel y gellir cyflwyno adroddiadau ar ystadegau sy'n ymwneud ag ardaloedd bach. Yng Nghymru, mae tair haen – yr haen is, yr haen ganol, a'r haen uwch. Yn yr adroddiad hwn ar y Rhaglen Mesur Plant, caiff gwybodaeth am y categorïau ei darparu ar lefel ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol yn ogystal ag ar lefel genedlaethol, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol.

Poblogaeth gyfartalog Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Ganol yw tua 7,000, a phoblogaeth gyfartalog Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is yw tua 1,600 o bobl, sy'n byw ar 650 o aelwydydd. Yn ôl y Swyddfa Ystadegau Gwladol²², roedd 410 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol a 1,909 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is yng Nghymru, yn dilyn proses ad-drefnu yn 2011. Nodir y trothwyon o ran isafswm ac uchafswm poblogaeth ardaloedd cynnyrch ehangach yn Nhabl 5 isod. Gall Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol ac Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is amrywio o ran eu maint daearyddol, ond nid o ran maint eu poblogaeth.

Dadansoddiad yn ôl amddifadedd

Caiff amddifadedd ei asesu gan ddefnyddio Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru

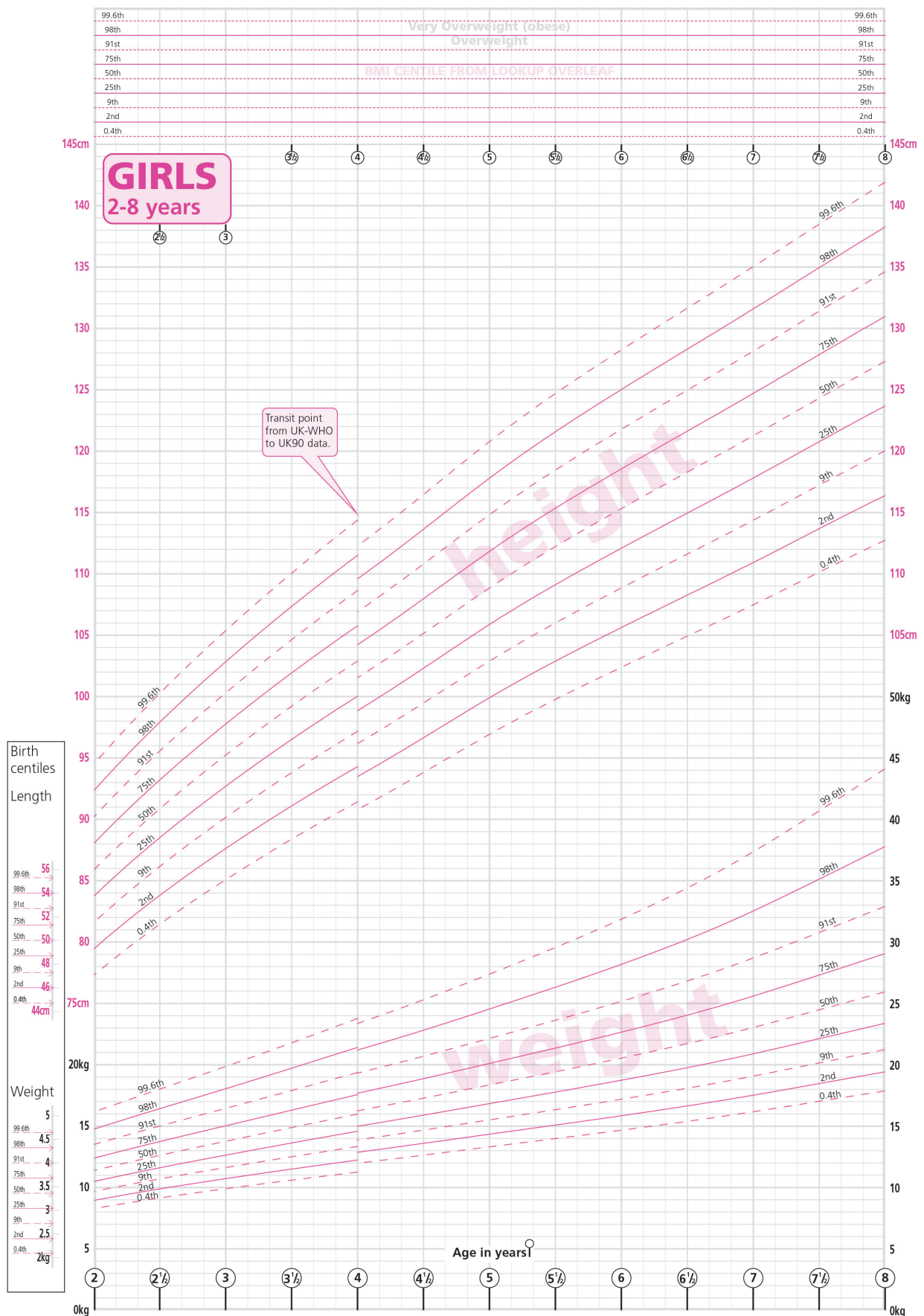
(MALIC), a gafodd ei ddiweddarau yn 2014. Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru yw'r dull swyddogol o fesur amddifadedd cymharol ar gyfer ardaloedd bach yng Nghymru. Caiff y mynegai hwn ei greu gan ddefnyddio ystod o ddangosyddion i bennu safle amddifadedd ar gyfer pob un o'r 1,909 o Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is yng Nghymru. Mae MALIC yn ffordd o osod ardaloedd yn eu trefn o'r un â'r amddifadedd mwyaf i'r un â'r amddifadedd lleiaf, ond nid yw'n ddull o fesur lefel yr amddifadedd mewn ardal; yn hytrach, mae'n dangos sefyllfa ardal o'i chymharu ag ardaloedd eraill yng Nghymru. Oherwydd bod MALIC yn cael ei greu'n arbennig ar gyfer Cymru, nid yw'n bosibl ychwaith cymharu ardaloedd yng Nghymru ag ardaloedd yng ngwledydd eraill y DU sydd â'u dulliau eu hunain o fesur amddifadedd.

Mae mannau penodol ag amddifadedd i'w cael ledled Cymru, er enghraifft yn 2014 nodwyd bod yr ardal â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru yng Nghaerffili, ac mai ardal yng Ngorllewin y Rhyl oedd â'r amddifadedd mwyaf ond un. Fodd bynnag, mae amddifadedd wedi'i grynhof yn arbennig ym Merthyr Tudful, ym Mlaenau Gwent ac yn Rhondda Cynon Taf. Yr unig awdurdod lleol nad oes ganddo ddim ardaloedd a osodwyd ymhlith yr 20% o ardaloedd (sef pumed ran) â'r amddifadedd mwyaf yng Nghymru yw Sir Fynwy.

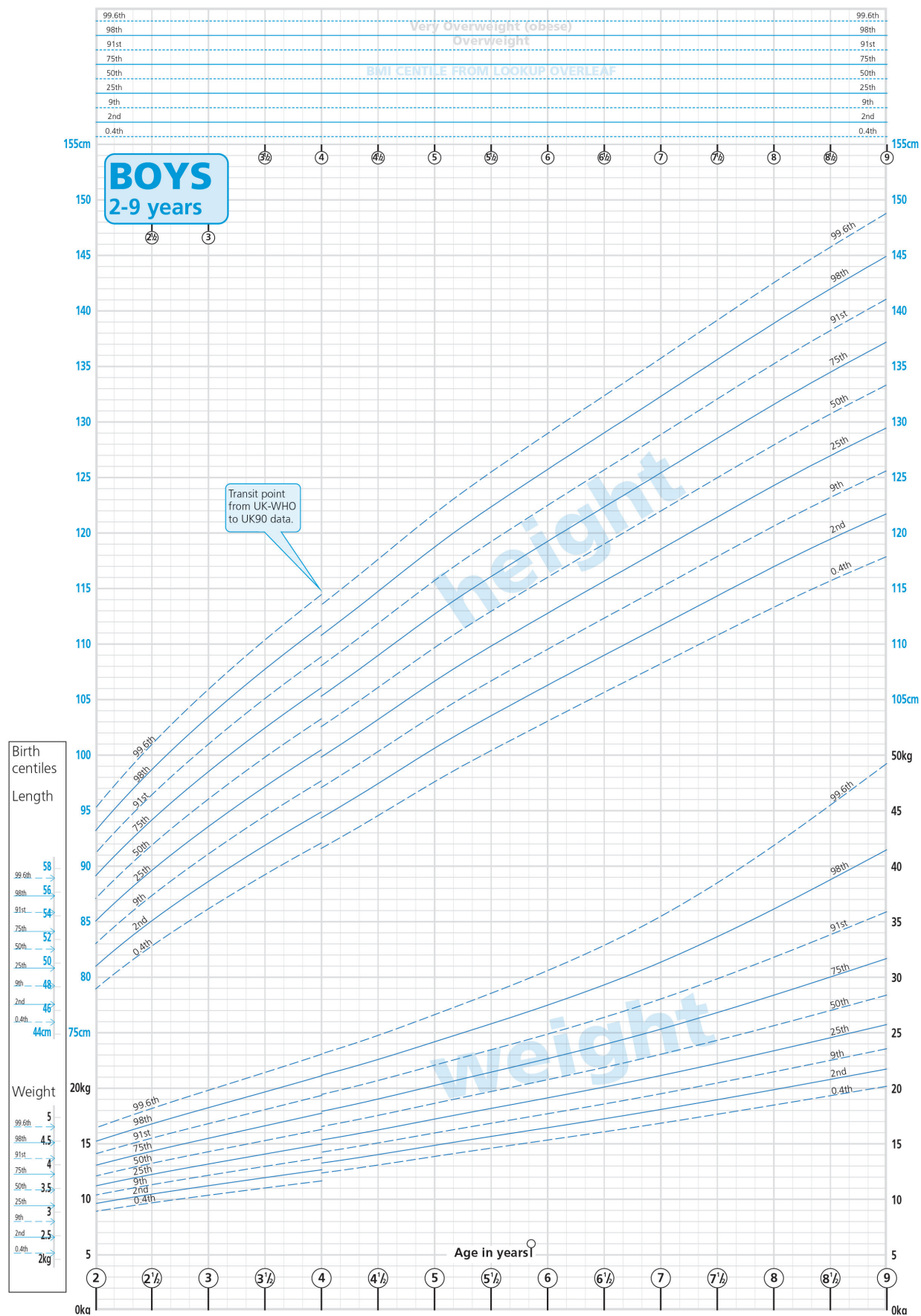
Tabl 5 Ardaloedd Cynnyrch Ehangach

Daearyddiaeth	Isafswm y boblogaeth	Uchafswm y boblogaeth	Lleiafswm nifer yr aelwydydd	Uchafswm nifer yr aelwydydd
LSOA	1,000	3,000	400	1,200
MSOA	5,000	15,000	2,000	6,000

Atodiad 2 Siartiau canradd enghreifftiol

©2012/13 Coleg Brenhinol Pediatreg ac Iechyd Plant Atgynhyrchwyd drwy ganiatâd caredig y Coleg Brenhinol Pediatreg ac Iechyd Plant

©2012/13 Coleg Brenhinol Pediatreg ac Iechyd Plant Atgynhychwyd drwy ganiatâd caredig y Coleg Brenhinol Pediatreg ac Iechyd Plant

Atodiad 3 Tablau Cyfeirio

Cyfranogiad yn Rhaglen Mesur Plant Cymru, plant 4 i 5 oed, 2014/15

Pob plentyn	Pawb			Bechgyn			Merched		
	Cymwys	Wedi eu mesur	Heb eu mesur	Cyfranogiad	%	Cymwys	Wedi eu mesur	Heb eu mesur	% Cyfranogiad
Cymru	34,815	32,889	1,926	94.5	94.5	17,848	16,798	1,050	94.1
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	5,960	5,644	316	94.7	94.7	3,101	2,928	173	94.4
Yr amddifadedd lleiaf ond un	5,990	5,647	343	94.3	94.3	3,097	2,913	184	94.1
Canol	6,721	6,354	367	94.5	94.5	3,452	3,257	195	94.4
Yr amddifadedd mwyaf ond un	7,334	6,959	375	94.9	94.9	3,739	3,531	208	94.4
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	8,810	8,285	525	94.0	94.0	4,459	4,169	290	93.5
BIP Betsi Cadwaladr	7,757	7,473	284	96.3	96.3	4,061	3,907	154	96.2
Ynys Môn	779	754	25	96.8	96.8	404	390	14	96.5
Gwynedd	1,305	1,244	61	95.3	95.3	704	665	39	94.5
Conwy	1,199	1,125	74	93.8	93.8	611	575	36	94.1
Sir Ddinbych	1,118	1,068	50	95.5	95.5	573	548	25	95.6
Sir y Fflint	1,710	1,668	42	97.5	97.5	920	895	25	97.3
Wrecsam	1,646	1,614	32	98.1	98.1	849	834	15	98.2
BAI Powys	1,201	1,034	167	86.1	86.1	598	520	78	87.0
BIP Hywel Dda	3,929	3,662	267	93.2	93.2	2,010	1,865	145	92.8
Ceredigion	733	705	28	96.2	96.2	356	342	14	96.1
Sir Benfro	1,298	1,213	85	93.5	93.5	660	621	39	94.1
Sir Gaerfyrddin	1,898	1,744	154	91.9	91.9	994	902	92	90.7
BIP ABM	5,803	5,548	255	95.6	95.6	2,966	2,830	136	95.4
Abertawe	2,617	2,486	131	95.0	95.0	1,350	1,279	71	94.7
Castell-nedd Port Talbot	1,539	1,460	79	94.9	94.9	787	743	44	94.4
Pen-y-bont ar Ogwr	1,647	1,602	45	97.3	97.3	829	808	21	97.5
BIP Caerdydd a'r Fro	5,810	5,281	529	90.9	90.9	3,001	2,719	282	90.6
Bro Morgannwg	1,513	1,403	110	92.7	92.7	777	714	63	91.9
Caerdydd	4,297	3,878	419	90.2	90.2	2,224	2,005	219	90.2
BIP Cwm Taf	3,511	3,382	129	96.3	96.3	1,773	1,690	83	95.3
Rhondda Cynon Taf	2,848	2,758	90	96.8	96.8	1,416	1,356	60	95.8
Merthyr Tudful	663	624	39	94.1	94.1	357	334	23	93.6
BIP Aneurin Bevan	6,804	6,509	295	95.7	95.7	3,439	3,267	172	95.0
Caerffili	2,127	2,040	87	95.9	95.9	1,105	1,046	59	94.7
Blaenau Gwent	791	766	25	96.8	96.8	392	378	14	96.4
Torfaen	1,104	1,051	53	95.2	95.2	541	516	25	95.4
Sir Fynwy	846	829	17	98.0	98.0	412	405	7	98.3
Casnewydd	1,936	1,823	113	94.2	94.2	989	922	67	93.2

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data CMP (NWS), MALIC 2014 (LIC).

Data allweddol o Raglen Mesur Plant Cymru, plant 4 i 5 oed, 2014/15

Pob plentyn	Pwysau iach neu o dan bwysau			Dros bwysau neu'n ordew			O dan bwysau			Pwysau iach			Dros bwysau ddim yn ordew			Gordew		
	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹
Cymru	24,284	73.8	(73.4 i 74.3)	8,605	26.2	(25.7 i 26.6)	293	0.9	(0.8 i 1.0)	23,991	72.9	(72.5 i 73.4)	4,783	14.5	(14.2 i 14.9)	3,822	11.6	(11.3 i 12.0)
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	4,465	79.1	(78.0 i 80.2)	1,179	20.9	(19.8 i 22.0)	60	1.1	(0.8 i 1.4)	4,405	78.0	(76.9 i 79.1)	695	12.3	(11.5 i 13.2)	484	8.6	(7.9 i 9.3)
Yr amddifadedd lleiaf ond un Canol	4,234	75.0	(73.8 i 76.1)	1,413	25.0	(23.9 i 26.2)	41	0.7	(0.5 i 1.0)	4,193	74.3	(73.1 i 75.4)	793	14.0	(13.2 i 15.0)	620	11.0	(10.2 i 11.8)
Yr amddifadedd mwyaf ond un	4,629	72.9	(71.7 i 73.9)	1,725	27.1	(26.1 i 28.3)	42	0.7	(0.5 i 0.9)	4,587	72.2	(71.1 i 73.3)	1,003	15.8	(14.9 i 16.7)	722	11.4	(10.6 i 12.2)
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	5,026	72.2	(71.2 i 73.3)	1,933	27.8	(26.7 i 28.8)	54	0.8	(0.6 i 1.0)	4,972	71.4	(70.4 i 72.5)	1,030	14.8	(14.0 i 15.7)	903	13.0	(12.2 i 13.8)
	5,930	71.6	(70.6 i 72.5)	2,355	28.4	(27.5 i 29.4)	96	1.2	(0.9 i 1.4)	5,834	70.4	(69.4 i 71.4)	1,262	15.2	(14.5 i 16.0)	1,093	13.2	(12.5 i 13.9)
BIP Betsi Cadwaladr	5,429	72.6	(71.6 i 73.6)	2,044	27.4	(26.4 i 28.4)	52	0.7	(0.5 i 0.9)	5,377	72.0	(70.9 i 73.0)	1,192	16.0	(15.1 i 16.8)	852	11.4	(10.7 i 12.1)
Ynys Môn	531	70.4	(67.1 i 73.6)	223	29.6	(26.4 i 32.9)	9	1.2	(0.6 i 2.3)	522	69.2	(65.8 i 72.4)	130	17.2	(14.7 i 20.1)	93	12.3	(10.2 i 14.9)
Gwynedd	862	69.3	(66.7 i 71.8)	382	30.7	(28.2 i 33.3)	8	0.6	(0.3 i 1.3)	854	68.6	(66.0 i 71.2)	228	18.3	(16.3 i 20.6)	154	12.4	(10.7 i 14.3)
Conwy	842	74.8	(72.2 i 77.3)	283	25.2	(22.7 i 27.8)	8	0.7	(0.4 i 1.4)	834	74.1	(71.5 i 76.6)	165	14.7	(12.7 i 16.9)	118	10.5	(8.8 i 12.4)
Sir Ddinbych	781	73.1	(70.4 i 75.7)	287	26.9	(24.3 i 29.6)	9	0.8	(0.4 i 1.6)	772	72.3	(69.5 i 74.9)	174	16.3	(14.2 i 18.6)	113	10.6	(8.9 i 12.6)
Sir y Fflint	1,242	74.5	(72.3 i 76.5)	426	25.5	(23.5 i 27.7)	6	0.4	(0.2 i 0.8)	1,236		(71.9 i 76.1)	238	14.3	(12.7 i 16.0)	188	11.3	(9.8 i 12.9)
Wrecsam	1,171	72.6	(70.3 i 74.7)	443	27.4	(25.3 i 29.7)	12	0.7	(0.4 i 1.3)	1,159	71.8	(69.6 i 74.0)	257	15.9	(14.2 i 17.8)	186	11.5	(10.1 i 13.2)
BAI Powys	790	76.4	(73.7 i 78.9)	244	23.6	(21.1 i 26.3)	7	0.7	(0.3 i 1.4)	783	75.7	(73.0 i 78.2)	149	14.4	(12.4 i 16.7)	95	9.2	(7.6 i 11.1)
BIP Hywel Dda	2,560	69.9	(68.4 i 71.4)	1,102	30.1	(28.6 i 31.6)	22	0.6	(0.4 i 0.9)	2,538	69.3	(67.8 i 70.8)	622	17.0	(15.8 i 18.2)	480	13.1	(12.1 i 14.2)
Ceredigion	504	71.5	(68.0 i 74.7)	201	28.5	(25.3 i 32.0)	-	-	-	-	-	-	122	17.3	(14.7 i 20.3)	79	11.2	(9.1 i 13.7)
Sir Benfro	847	69.8	(67.2 i 72.3)	366	30.2	(27.7 i 32.8)	-	-	-	-	-	-	203	16.7	(14.7 i 18.9)	163	13.4	(11.6 i 15.5)
Sir Gaerfyrddin	1,209	69.3	(67.1 i 71.4)	535	30.7	(28.6 i 32.9)	13	0.7	(0.4 i 1.3)	1,196	68.6	(66.4 i 70.7)	297	17.0	(15.3 i 18.9)	238	13.6	(12.1 i 15.3)
BIP ABM	4,092	73.8	(72.6 i 74.9)	1,456	26.2	(25.1 i 27.4)	34	0.6	(0.4 i 0.9)	4,058	73.1	(72.0 i 74.3)	803	14.5	(13.6 i 15.4)	653	11.8	(10.9 i 12.6)
Abertawe	1,843	74.1	(72.4 i 75.8)	643	25.9	(24.2 i 27.6)	19	0.8	(0.5 i 1.2)	1,824	73.4	(71.6 i 75.1)	350	14.1	(12.8 i 15.5)	293	11.8	(10.6 i 13.1)
Castell-nedd Port Talbot	1,068	73.2	(70.8 i 75.4)	392	26.8	(24.6 i 29.2)	-	-	-	-	-	-	220	15.1	(13.3 i 17.0)	172	11.8	(10.2 i 13.5)
Pen-y-bont ar Ogwr	1,181	73.7	(71.5 i 75.8)	421	26.3	(24.2 i 28.5)	-	-	-	-	-	-	233	14.5	(12.9 i 16.4)	188	11.7	(10.3 i 13.4)
BIP Caerdydd a'r Fro	4,176	79.1	(78.0 i 80.2)	1,105	20.9	(19.8 i 22.0)	89	1.7	(1.4 i 2.1)	4,087	77.4	(76.2 i 78.5)	588	11.1	(10.3 i 12.0)	517	9.8	(9.0 i 10.6)
Bro Morgannwg	1,165	83.0	(81.0 i 84.9)	238	17.0	(15.1 i 19.0)	26	1.9	(1.3 i 2.7)	1,139	81.2	(79.1 i 83.1)	135	9.6	(8.2 i 11.3)	103	7.3	(6.1 i 8.8)
Caerdydd	3,011	77.6	(76.3 i 78.9)	867	22.4	(21.1 i 23.7)	63	1.6	(1.3 i 2.1)	2,948	76.0	(74.6 i 77.3)	453	11.7	(10.7 i 12.7)	414	10.7	(9.7 i 11.7)
BIP Cwm Taf	2,433	71.9	(70.4 i 73.4)	949	28.1	(26.6 i 29.6)	29	0.9	(0.6 i 1.2)	2,404	71.1	(69.5 i 72.6)	501	14.8	(13.7 i 16.1)	448	13.2	(12.1 i 14.4)
Rhondda Cynon Taf	2,007	72.8	(71.1 i 74.4)	751	27.2	(25.6 i 28.9)	-	-	-	-	-	-	395	14.3	(13.1 i 15.7)	356	12.9	(11.7 i 14.2)
Merthyr Tudful	426	68.3	(64.5 i 71.8)	198	31.7	(28.2 i 35.5)	-	-	-	-	-	-	106	17.0	(14.2 i 20.1)	92	14.7	(12.2 i 17.7)
BIP Aneurin Bevan	4,804	73.8	(72.7 i 74.9)	1,705	26.2	(25.1 i 27.3)	60	0.9	(0.7 i 1.2)	4,744	72.9	(71.8 i 73.9)	928	14.3	(13.4 i 15.1)	777	11.9	(11.2 i 12.7)
Caerffili	1,484	72.7	(70.8 i 74.6)	556	27.3	(25.4 i 29.2)	20	1.0	(0.6 i 1.5)	1,464	71.8	(69.8 i 73.7)	296	14.5	(13.0 i 16.1)	260	12.7	(11.4 i 14.3)
Blaenau Gwent	546	71.3	(68.0 i 74.4)	220	28.7	(25.6 i 32.0)	-	-	-	-	-	-	125	16.3	(13.9 i 19.1)	95	12.4	(10.3 i 14.9)
Torfaen	750	71.4	(68.6 i 74.0)	301	28.6	(26.0 i 31.4)	11	1.0	(0.6 i 1.9)	739	70.3	(67.5 i 73.0)	176	16.7	(14.6 i 19.1)	125	11.9	(10.1 i 14.0)
Sir Fynwy	654	78.9	(76.0 i 81.5)	175	21.1	(18.5 i 24.0)	-	-	-	-	-	-	105	12.7	(10.6 i 15.1)	70	8.4	(6.7 i 10.5)
Casnewydd	1,370	75.2	(73.1 i 77.1)	453	24.8	(22.9 i 26.9)	24	1.3	(0.9 i 2.0)	1,346	73.8	(71.8 i 75.8)	226	12.4	(11.0 i 14.0)	227	12.5	(11.0 i 14.0)

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWiS), MALIC 2014 (Llywodraeth Cymru). Cyfnewt hyder 95% osgoi datgelu, mae niferoedd bach (0–4) a thai niferoedd cydategol mwy wedi'u hatal

Data allweddol o Raglen Mesur Plant Cymru, bechgyn 4 i 5 oed, 2014/15

Bechgyn	Pwysau iach neu o dan bwysau			Dros bwysau neu'n ordew			O dan bwysau			Pwysau iach			Dros bwysau ddim yn ordew			Gordew		
	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹
Cymru	12,275	73.1	<i>(72.4 i 73.7)</i>	4,523	26.9	<i>(26.3 i 27.6)</i>	187	1.1	<i>(1.0 i 1.3)</i>	12,088	72.0	<i>(71.3 i 72.6)</i>	2,477	14.7	<i>(14.2 i 15.3)</i>	2,046	12.2	<i>(11.7 i 12.7)</i>
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	2,315	79.1	<i>(77.6 i 80.5)</i>	613	20.9	<i>(19.5 i 22.4)</i>	49	1.7	<i>(1.3 i 2.2)</i>	2,266	77.4	<i>(75.8 i 78.9)</i>	353	12.1	<i>(10.9 i 13.3)</i>	260	8.9	<i>(7.9 i 10.0)</i>
Yr amddifadedd lleiaf ond un	2,173	74.6	<i>(73.0 i 76.1)</i>	740	25.4	<i>(23.9 i 27.0)</i>	23	0.8	<i>(0.5 i 1.2)</i>	2,150	73.8	<i>(72.2 i 75.4)</i>	416	14.3	<i>(13.1 i 15.6)</i>	324	11.1	<i>(10.0 i 12.3)</i>
Canol	2,329	71.5	<i>(69.9 i 73.0)</i>	928	28.5	<i>(27.0 i 30.1)</i>	26	0.8	<i>(0.5 i 1.2)</i>	2,303	70.7	<i>(69.1 i 72.2)</i>	546	16.8	<i>(15.5 i 18.1)</i>	382	11.7	<i>(10.7 i 12.9)</i>
Yr amddifadedd mwyaf ond un	2,512	71.1	<i>(69.6 i 72.6)</i>	1,019	28.9	<i>(27.4 i 30.4)</i>	34	1.0	<i>(0.7 i 1.3)</i>	2,478	70.2	<i>(68.6 i 71.7)</i>	513	14.5	<i>(13.4 i 15.7)</i>	506	14.3	<i>(13.2 i 15.5)</i>
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	2,946	70.7	<i>(69.3 i 72.0)</i>	1,223	29.3	<i>(28.0 i 30.7)</i>	55	1.3	<i>(1.0 i 1.7)</i>	2,891	69.3	<i>(67.9 i 70.7)</i>	649	15.6	<i>(14.5 i 16.7)</i>	574	13.8	<i>(12.8 i 14.8)</i>
BIP Betsi Cadwaladr	2,789	71.4	<i>(69.9 i 72.8)</i>	1,118	28.6	<i>(27.2 i 30.1)</i>	31	0.8	<i>(0.6 i 1.1)</i>	2,758	70.6	<i>(69.1 i 72.0)</i>	652	16.7	<i>(15.6 i 17.9)</i>	466	11.9	<i>(10.9 i 13.0)</i>
Ynys Môn	264	67.7	<i>(62.9 i 72.1)</i>	126	32.3	<i>(27.9 i 37.1)</i>	-	-	-	-	-	-	74	19.0	<i>(15.4 i 23.2)</i>	52	13.3	<i>(10.3 i 17.1)</i>
Gwynedd	448	67.4	<i>(63.7 i 70.8)</i>	217	32.6	<i>(29.2 i 36.3)</i>	-	-	-	-	-	-	130	19.5	<i>(16.7 i 22.7)</i>	87	13.1	<i>(10.7 i 15.9)</i>
Conwy	427	74.3	<i>(70.5 i 77.7)</i>	148	25.7	<i>(22.3 i 29.5)</i>	-	-	-	-	-	-	82	14.3	<i>(11.6 i 17.4)</i>	66	11.5	<i>(9.1 i 14.3)</i>
Sir Ddinbych	396	72.3	<i>(68.4 i 75.8)</i>	152	27.7	<i>(24.2 i 31.6)</i>	-	-	-	-	-	-	95	17.3	<i>(14.4 i 20.7)</i>	57	10.4	<i>(8.1 i 13.2)</i>
Sir y Fflint	672	75.1	<i>(72.1 i 77.8)</i>	223	24.9	<i>(22.2 i 27.9)</i>	-	-	-	-	-	-	126	14.1	<i>(12.0 i 16.5)</i>	97	10.8	<i>(9.0 i 13.0)</i>
Wrecsam	582	69.8	<i>(66.6 i 72.8)</i>	252	30.2	<i>(27.2 i 33.4)</i>	5	0.6	<i>(0.3 i 1.4)</i>	577	69.2	<i>(66.0 i 72.2)</i>	145	17.4	<i>(15.0 i 20.1)</i>	107	12.8	<i>(10.7 i 15.3)</i>
BAI Powys	389	74.8	<i>(70.9 i 78.3)</i>	131	25.2	<i>(21.7 i 29.1)</i>	-	-	-	-	-	-	86	16.5	<i>(13.6 i 20.0)</i>	45	8.7	<i>(6.5 i 11.4)</i>
BIP Hywel Dda	1,292	69.3	<i>(67.1 i 71.3)</i>	573	30.7	<i>(28.7 i 32.9)</i>	-	-	-	-	-	-	319	17.1	<i>(15.5 i 18.9)</i>	254	13.6	<i>(12.1 i 15.3)</i>
Ceredigion	250	73.1	<i>(68.2 i 77.5)</i>	92	26.9	<i>(22.5 i 31.8)</i>	-	-	-	-	-	-	56	16.4	<i>(12.8 i 20.7)</i>	36	10.5	<i>(7.7 i 14.2)</i>
Sir Benfro	428	68.9	<i>(65.2 i 72.4)</i>	193	31.1	<i>(27.6 i 34.8)</i>	-	-	-	-	-	-	108	17.4	<i>(14.6 i 20.6)</i>	85	13.7	<i>(11.2 i 16.6)</i>
Sir Gaerfyrddin	614	68.1	<i>(65.0 i 71.0)</i>	288	31.9	<i>(29.0 i 35.0)</i>	8	0.9	<i>(0.5 i 1.7)</i>	606	67.2	<i>(64.1 i 70.2)</i>	155	17.2	<i>(14.9 i 19.8)</i>	133	14.7	<i>(12.6 i 17.2)</i>
BIP ABM	2,093	74.0	<i>(72.3 i 75.5)</i>	737	26.0	<i>(24.5 i 27.7)</i>	20	0.7	<i>(0.5 i 1.1)</i>	2,073	73.3	<i>(71.6 i 74.8)</i>	385	13.6	<i>(12.4 i 14.9)</i>	352	12.4	<i>(11.3 i 13.7)</i>
Abertawe	960	75.1	<i>(72.6 i 77.4)</i>	319	24.9	<i>(22.6 i 27.4)</i>	11	0.9	<i>(0.5 i 1.5)</i>	949	74.2	<i>(71.7 i 76.5)</i>	159	12.4	<i>(10.7 i 14.4)</i>	160	12.5	<i>(10.8 i 14.4)</i>
Castell-nedd Port Talbot	540	72.7	<i>(69.4 i 75.8)</i>	203	27.3	<i>(24.2 i 30.6)</i>	-	-	-	-	-	-	110	14.8	<i>(12.4 i 17.5)</i>	93	12.5	<i>(10.3 i 15.1)</i>
Pen-y-bont ar Ogwr	593	73.4	<i>(70.2 i 76.3)</i>	215	26.6	<i>(23.7 i 29.8)</i>	-	-	-	-	-	-	116	14.4	<i>(12.1 i 16.9)</i>	99	12.3	<i>(10.2 i 14.7)</i>
BIP Caerdydd a'r Fro	2,128	78.3	<i>(76.7 i 79.8)</i>	591	21.7	<i>(20.2 i 23.3)</i>	63	2.3	<i>(1.8 i 3.0)</i>	2,065	75.9	<i>(74.3 i 77.5)</i>	311	11.4	<i>(10.3 i 12.7)</i>	280	10.3	<i>(9.2 i 11.5)</i>
Bro Morgannwg	581	81.4	<i>(78.4 i 84.1)</i>	133	18.6	<i>(15.9 i 21.6)</i>	15	2.1	<i>(1.3 i 3.4)</i>	566	79.3	<i>(76.1 i 82.1)</i>	77	10.8	<i>(8.7 i 13.3)</i>	56	7.8	<i>(6.1 i 10.0)</i>
Caerdydd	1,547	77.2	<i>(75.3 i 78.9)</i>	458	22.8	<i>(21.1 i 24.7)</i>	48	2.4	<i>(1.8 i 3.2)</i>	1,499	74.8	<i>(72.8 i 76.6)</i>	234	11.7	<i>(10.3 i 13.2)</i>	224	11.2	<i>(9.9 i 12.6)</i>
BIP Cwm Taf	1,193	70.6	<i>(68.4 i 72.7)</i>	497	29.4	<i>(27.3 i 31.6)</i>	17	1.0	<i>(0.6 i 1.6)</i>	1,176	69.6	<i>(67.4 i 71.7)</i>	261	15.4	<i>(13.8 i 17.2)</i>	236	14.0	<i>(12.4 i 15.7)</i>
Rhondda Cynon Taf	967	71.3	<i>(68.8 i 73.7)</i>	389	28.7	<i>(26.3 i 31.2)</i>	-	-	-	-	-	-	198	14.6	<i>(12.8 i 16.6)</i>	191	14.1	<i>(12.3 i 16.0)</i>
Merthyr Tudful	226	67.7	<i>(62.5 i 72.5)</i>	108	32.3	<i>(27.5 i 37.5)</i>	-	-	-	-	-	-	63	18.9	<i>(15.0 i 23.4)</i>	45	13.5	<i>(10.2 i 17.6)</i>
BIP Aneurin Bevan	2,391	73.2	<i>(71.6 i 74.7)</i>	876	26.8	<i>(25.3 i 28.4)</i>	38	1.2	<i>(0.8 i 1.6)</i>	2,353	72.0	<i>(70.5 i 73.5)</i>	463	14.2	<i>(13.0 i 15.4)</i>	413	12.6	<i>(11.5 i 13.8)</i>
Caerffili	753	72.0	<i>(69.2 i 74.6)</i>	293	28.0	<i>(25.4 i 30.8)</i>	11	1.1	<i>(0.6 i 1.9)</i>	742	70.9	<i>(68.1 i 73.6)</i>	150	14.3	<i>(12.3 i 16.6)</i>	143	13.7	<i>(11.7 i 15.9)</i>
Blaenau Gwent	273	72.2	<i>(67.5 i 76.5)</i>	105	27.8	<i>(23.5 i 32.5)</i>	-	-	-	-	-	-	52	13.8	<i>(10.6 i 17.6)</i>	53	14.0	<i>(10.9 i 17.9)</i>
Torfaen	374	72.5	<i>(68.5 i 76.2)</i>	142	27.5	<i>(23.8 i 31.5)</i>	-	-	-	-	-	-	86	16.7	<i>(13.7 i 20.1)</i>	56	10.9	<i>(8.5 i 13.8)</i>
Sir Fynwy	317	78.3	<i>(74.0 i 82.0)</i>	88	21.7	<i>(18.0 i 26.0)</i>	-	-	-	-	-	-	55	13.6	<i>(10.6 i 17.3)</i>	33	8.1	<i>(5.9 i 11.2)</i>
Casnewydd	674	73.1	<i>(70.1 i 75.9)</i>	248	26.9	<i>(24.1 i 29.9)</i>	14	1.5	<i>(0.9 i 2.5)</i>	660	71.6	<i>(68.6 i 74.4)</i>	120	13.0	<i>(11.0 i 15.3)</i>	128	13.9	<i>(11.8 i 16.3)</i>

Cynhyrchwyd gan Arsylfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWiS), MAJIC 2014 (Llywodraeth Cymru). Cyfnewt hyder 95% osgoi datgelu, mae niferoedd bach (0 – 4) a rhai niferoedd cydategol mwy wedi'u hatal

Data allweddol o Raglen Mesur Plant Cymru, merched 4 i 5 oed, 2014/15

Merched	Pwysau iach neu o dan bwysau			Dros bwysau neu'n ordew			O dan bwysau			Pwysau iach			Dros bwysau ddim yn ordew			Gordew		
	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]
Cymru	12,009	74.6	(74.0 i 75.3)	4,082	25.4	(24.7 i 26.0)	106	0.7	(0.5 i 0.8)	11,903	74.0	(73.3 i 74.6)	2,306	14.3	(13.8 i 14.9)	1,776	11.0	(10.6 i 11.5)
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	2,150	79.2	(77.6 i 80.6)	566	20.8	(19.4 i 22.4)	11	0.4	(0.2 i 0.7)	2,139	78.8	(77.2 i 80.3)	342	12.6	(11.4 i 13.9)	224	8.2	(7.3 i 9.3)
Yr amddifadedd lleiaf ond un	2,061	75.4	(73.7 i 77.0)	673	24.6	(23.0 i 26.3)	18	0.7	(0.4 i 1.0)	2,043	74.7	(73.1 i 76.3)	377	13.8	(12.5 i 15.1)	296	10.8	(9.7 i 12.0)
Canol	2,300	74.3	(72.7 i 75.8)	797	25.7	(24.2 i 27.3)	16	0.5	(0.3 i 0.8)	2,284	73.7	(72.2 i 75.3)	457	14.8	(13.6 i 16.0)	340	11.0	(9.9 i 12.1)
Yr amddifadedd mwyaf ond un	2,514	73.3	(71.8 i 74.8)	914	26.7	(25.2 i 28.2)	20	0.6	(0.4 i 0.9)	2,494	72.8	(71.2 i 74.2)	517	15.1	(13.9 i 16.3)	397	11.6	(10.6 i 12.7)
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	2,984	72.5	(71.1 i 73.8)	1,132	27.5	(26.2 i 28.9)	41	1.0	(0.7 i 1.3)	2,943	71.5	(70.1 i 72.9)	613	14.9	(13.8 i 16.0)	519	12.6	(11.6 i 13.7)
BIP Betsi Cadwaladr	2,640	74.0	(72.6 i 75.4)	926	26.0	(24.6 i 27.4)	21	0.6	(0.4 i 0.9)	2,619	73.4	(72.0 i 74.9)	540	15.1	(14.0 i 16.4)	386	10.8	(9.8 i 11.9)
Ynys Môn	267	73.4	(68.6 i 77.6)	97	26.6	(22.4 i 31.4)	-	-	-	-	-	-	56	15.4	(12.0 i 19.5)	41	11.3	(8.4 i 14.9)
Gwynedd	414	71.5	(67.7 i 75.0)	165	28.5	(25.0 i 32.3)	-	-	-	-	-	-	98	16.9	(14.1 i 20.2)	67	11.6	(9.2 i 14.4)
Conwy	415	75.5	(71.7 i 78.9)	135	24.5	(21.1 i 28.3)	-	-	-	-	-	-	83	15.1	(12.3 i 18.3)	52	9.5	(7.3 i 12.2)
Sir Ddinbych	385	74.0	(70.1 i 77.6)	135	26.0	(22.4 i 29.9)	-	-	-	-	-	-	79	15.2	(12.4 i 18.5)	56	10.8	(8.4 i 13.7)
Sir y Fflint	570	73.7	(70.5 i 76.7)	203	26.3	(23.3 i 29.5)	-	-	-	-	-	-	112	14.5	(12.2 i 17.1)	91	11.8	(9.7 i 14.2)
Wrecsam	589	75.5	(72.4 i 78.4)	191	24.5	(21.6 i 27.6)	7	0.9	(0.4 i 1.8)	582	74.6	(71.4 i 77.5)	112	14.4	(12.1 i 17.0)	79	10.1	(8.2 i 12.4)
BAI Powys	401	78.0	(74.2 i 81.4)	113	22.0	(18.6 i 25.8)	-	-	-	-	-	-	63	12.3	(9.7 i 15.4)	50	9.7	(7.5 i 12.6)
BIP Hywel Dda	1,268	70.6	(68.4 i 72.6)	529	29.4	(27.4 i 31.6)	-	-	-	-	-	-	303	16.9	(15.2 i 18.7)	226	12.6	(11.1 i 14.2)
Ceredigion	254	70.0	(65.1 i 74.5)	109	30.0	(25.5 i 34.9)	-	-	-	-	-	-	66	18.2	(14.6 i 22.5)	43	11.8	(8.9 i 15.6)
Sir Benfro	419	70.8	(67.0 i 74.3)	173	29.2	(25.7 i 33.0)	-	-	-	-	-	-	95	16.0	(13.3 i 19.2)	78	13.2	(10.7 i 16.1)
Sir Gaerfyrddin	595	70.7	(67.5 i 73.6)	247	29.3	(26.4 i 32.5)	5	0.6	(0.3 i 1.4)	590	70.1	(66.9 i 73.1)	142	16.9	(14.5 i 19.5)	105	12.5	(10.4 i 14.9)
BIP ABM	1,999	73.5	(71.9 i 75.2)	719	26.5	(24.8 i 28.1)	14	0.5	(0.3 i 0.9)	1,985	73.0	(71.3 i 74.7)	418	15.4	(14.1 i 16.8)	301	11.1	(9.9 i 12.3)
Abertawe	883	73.2	(70.6 i 75.6)	324	26.8	(24.4 i 29.4)	8	0.7	(0.3 i 1.3)	875	72.5	(69.9 i 74.9)	191	15.8	(13.9 i 18.0)	133	11.0	(9.4 i 12.9)
Castell-nedd Port Talbot	528	73.6	(70.3 i 76.7)	189	26.4	(23.3 i 29.7)	-	-	-	-	-	-	110	15.3	(12.9 i 18.2)	79	11.0	(8.9 i 13.5)
Pen-y-bont ar Ogwr	588	74.1	(70.9 i 77.0)	206	25.9	(23.0 i 29.1)	-	-	-	-	-	-	117	14.7	(12.4 i 17.4)	89	11.2	(9.2 i 13.6)
BIP Caerdydd a'r Fro	2,048	79.9	(78.3 i 81.4)	514	20.1	(18.6 i 21.7)	26	1.0	(0.7 i 1.5)	2,022	78.9	(77.3 i 80.5)	277	10.8	(9.7 i 12.1)	237	9.3	(8.2 i 10.4)
Bro Morgannwg	584	84.8	(81.9 i 87.3)	105	15.2	(12.7 i 18.1)	11	1.6	(0.9 i 2.8)	573	83.2	(80.2 i 85.8)	58	8.4	(6.6 i 10.7)	47	6.8	(5.2 i 9.0)
Caerdydd	1,464	78.2	(76.2 i 80.0)	409	21.8	(20.0 i 23.8)	15	0.8	(0.5 i 1.3)	1,449	77.4	(75.4 i 79.2)	219	11.7	(10.3 i 13.2)	190	10.1	(8.9 i 11.6)
BIP Cwm Taf	1,240	73.3	(71.1 i 75.3)	452	26.7	(24.7 i 28.9)	12	0.7	(0.4 i 1.2)	1,228	72.6	(70.4 i 74.6)	240	14.2	(12.6 i 15.9)	212	12.5	(11.0 i 14.2)
Rhondda Cynon Taf	1,040	74.2	(71.8 i 76.4)	362	25.8	(23.6 i 28.2)	-	-	-	-	-	-	197	14.1	(12.3 i 16.0)	165	11.8	(10.2 i 13.6)
Merthyr Tudful	200	69.0	(63.4 i 74.0)	90	31.0	(26.0 i 36.6)	-	-	-	-	-	-	43	14.8	(11.2 i 19.4)	47	16.2	(12.4 i 20.9)
BIP Aneurin Bevan	2,413	74.4	(72.9 i 75.9)	829	25.6	(24.1 i 27.1)	22	0.7	(0.4 i 1.0)	2,391	73.8	(72.2 i 75.2)	465	14.3	(13.2 i 15.6)	364	11.2	(10.2 i 12.4)
Caerffili	731	73.5	(70.7 i 76.2)	263	26.5	(23.8 i 29.3)	9	0.9	(0.5 i 1.7)	722	72.6	(69.8 i 75.3)	146	14.7	(12.6 i 17.0)	117	11.8	(9.9 i 13.9)
Blaenau Gwent	273	70.4	(65.6 i 74.7)	115	29.6	(25.3 i 34.4)	-	-	-	-	-	-	73	18.8	(15.2 i 23.0)	42	10.8	(8.1 i 14.3)
Torfaen	376	70.3	(66.3 i 74.0)	159	29.7	(26.0 i 33.7)	-	-	-	-	-	-	90	16.8	(13.9 i 20.2)	69	12.9	(10.3 i 16.0)
Sir Fynwy	337	79.5	(75.4 i 83.1)	87	20.5	(16.9 i 24.6)	-	-	-	-	-	-	50	11.8	(9.1 i 15.2)	37	8.7	(6.4 i 11.8)
Casnewydd	696	77.2	(74.4 i 79.9)	205	22.8	(20.1 i 25.6)	10	1.1	(0.6 i 2.0)	686	76.1	(73.2 i 78.8)	106	11.8	(9.8 i 14.0)	99	11.0	(9.1 i 13.2)

Cynhyrchwyd gan Arsylfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NHS), MALIC 2014 (Llywodraeth Cymru). Cyfnewt hyder 95% osgoi datgelu, mae niferoedd bach (0 – 4) a rhai niferoedd cydategol mwy wedi'u hatal

Data allweddol o Raglen Mesur Plant Cymru, plant 4 i 5 oed, 2014/15

	Pawb				Bechgyn				Merched			
	Wedi Mesur		Taldra dan 0.4 canradd		Wedi Mesur		Taldra dan 0.4 canradd		Wedi Mesur		Taldra dan 0.4 canradd	
	N	n	%	(95% CH) ⁱ	N	n	%	(95% CH) ⁱ	N	n	%	(95% CH) ⁱ
Cymru	32,889	153	0.5	(0.4 i 0.5)	16,798	68	0.4	(0.3 i 0.5)	16,091	85	0.5	(0.4 i 0.7)
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	5,644	14	0.2	(0.1 i 0.4)	2,928	5	0.2	(0.1 i 0.4)	2,716	9	0.3	(0.2 i 0.6)
Yr amddifadedd lleiaf ond un	5,647	21	0.4	(0.2 i 0.6)	2,913	12	0.4	(0.2 i 0.7)	2,734	9	0.3	(0.2 i 0.6)
Canol	6,354	32	0.5	(0.4 i 0.7)	3,257	17	0.5	(0.3 i 0.8)	3,097	15	0.5	(0.3 i 0.8)
Yr amddifadedd mwyaf ond un	6,959	39	0.6	(0.4 i 0.8)	3,531	14	0.4	(0.2 i 0.7)	3,428	25	0.7	(0.5 i 1.1)
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	8,285	47	0.6	(0.4 i 0.8)	4,169	20	0.5	(0.3 i 0.7)	4,116	27	0.7	(0.5 i 1.0)
BIP Betsi Cadwaladr	7,473	35	0.5	(0.3 i 0.7)	3,907	15	0.4	(0.2 i 0.6)	3,566	20	0.6	(0.4 i 0.9)
Ynys Môn	754	-	-	-	390	-	-	-	364	-	-	-
Gwynedd	1,244	5	0.4	(0.2 i 0.9)	665	-	-	-	579	-	-	-
Conwy	1,125	8	0.7	(0.4 i 1.4)	575	-	-	-	550	-	-	-
Sir Ddinbych	1,068	7	0.7	(0.3 i 1.3)	548	-	-	-	520	-	-	-
Sir y Fflint	1,668	-	-	-	895	-	-	-	773	-	-	-
Wrecsam	1,614	9	0.6	(0.3 i 1.1)	834	-	-	-	780	-	-	-
BAI Powys	1,034	5	0.5	(0.2 i 1.1)	520	-	-	-	514	-	-	-
BIP Hywel Dda	3,662	14	0.4	(0.2 i 0.6)	1,865	-	-	-	1,797	-	-	-
Ceredigion	705	-	-	-	342	-	-	-	363	-	-	-
Sir Benfro	1,213	7	0.6	(0.3 i 1.2)	621	-	-	-	592	-	-	-
Sir Gaerfyrddin	1,744	-	-	-	902	-	-	-	842	-	-	-
BIP ABM	5,548	28	0.5	(0.3 i 0.7)	2,830	14	0.5	(0.3 i 0.8)	2,718	14	0.5	(0.3 i 0.9)
Abertawe	2,486	11	0.4	(0.2 i 0.8)	1,279	-	-	-	1,207	-	-	-
Castell-nedd Port Talbot	1,460	9	0.6	(0.3 i 1.2)	743	-	-	-	717	-	-	-
Pen-y-bont ar Ogwr	1,602	8	0.5	(0.3 i 1.0)	808	-	-	-	794	-	-	-
BIP Caerdydd a'r Fro	5,281	15	0.3	(0.2 i 0.5)	2,719	8	0.3	(0.1 i 0.6)	2,562	7	0.3	(0.1 i 0.6)
Bro Morgannwg	1,403	5	0.4	(0.2 i 0.8)	714	-	-	-	689	-	-	-
Caerdydd	3,878	10	0.3	(0.1 i 0.5)	2,005	-	-	-	1,873	-	-	-
BIP Cwm Taf	3,382	25	0.7	(0.5 i 1.1)	1,690	14	0.8	(0.5 i 1.4)	1,692	11	0.7	(0.4 i 1.2)
Rhondda Cynon Taf	2,758	-	-	-	1,356	-	-	-	1,402	-	-	-
Merthyr Tudful	624	-	-	-	334	-	-	-	290	-	-	-
BIP Aneurin Bevan	6,509	31	0.5	(0.3 i 0.7)	3,267	9	0.3	(0.1 i 0.5)	3,242	22	0.7	(0.4 i 1.0)
Caerffili	2,040	18	0.9	(0.6 i 1.4)	1,046	6	0.6	(0.3 i 1.2)	994	12	1.2	(0.7 i 2.1)
Blaenau Gwent	766	-	-	-	378	-	-	-	388	-	-	-
Torfaen	1,051	-	-	-	516	-	-	-	535	-	-	-
Sir Fynwy	829	-	-	-	405	-	-	-	424	-	-	-
Casnewydd	1,823	5	0.3	(0.1 i 0.6)	922	-	-	-	901	-	-	-

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWS), MALIC 2014 (Llywodraeth Cymru) Cyfngw hyder 95% osgoi datgelu, mae niferoedd bach (0 – 4) a rhai niferoedd cydategol mwy wedi'u hatal

Categoriâu pwysau fesul grŵp ethnig, plant 4 i 5 oed, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)

Ethnigrwydd	Pwysau iach neu o dan bwysau			Dros bwysau neu'n ordew		
	n	%	(95% CH) ¹	n	%	(95% CH) ¹
Gwyn	19,393	73.3	(72.8 i 73.8)	7,058	26.7	(26.2 i 27.2)
Asiaidd	523	80.0	(76.7 i 82.9)	131	20.0	(1.8 i 2.1)
Du	158	71.5	(65.2 i 77.0)	63	28.5	(0.6 i 0.8)
Cymysg	359	75.9	(71.8 i 79.5)	114	24.1	(1.3 i 1.6)
Tsieineaidd neu arall	490	75.4	(71.9 i 78.5)	160	24.6	(1.8 i 2.1)
Nid yw'n hysbys	3,361	75.7	(74.4 to 76.9)	1,079	24.3	(13.1 i 13.9)

Atodiad 4 Trothwyon clinigol

Trothwyon ystadegol yw dosbarthiadau'r Rhaglen Mesur Plant a ddefnyddir wrth gadw gwyliadwriaeth. Mae'r tabl isod yn dangos gwybodaeth am ganrannau ar drothwyon clinigol i'w defnyddio gan Fyrddau lechyd sydd am gynllunio gwasanaethau. Mae siartiau sy'n dangos gwybodaeth am fechgyn a merched (yn hytrach na'r holl blant) ar gael ar wefan y Rhaglen Mesur Plant.

Data allweddol o Raglen Mesur Plant Cymru gan ddefnyddio trothwyon pwysau clinigol, plant 4 i 5 oed, 2014/15

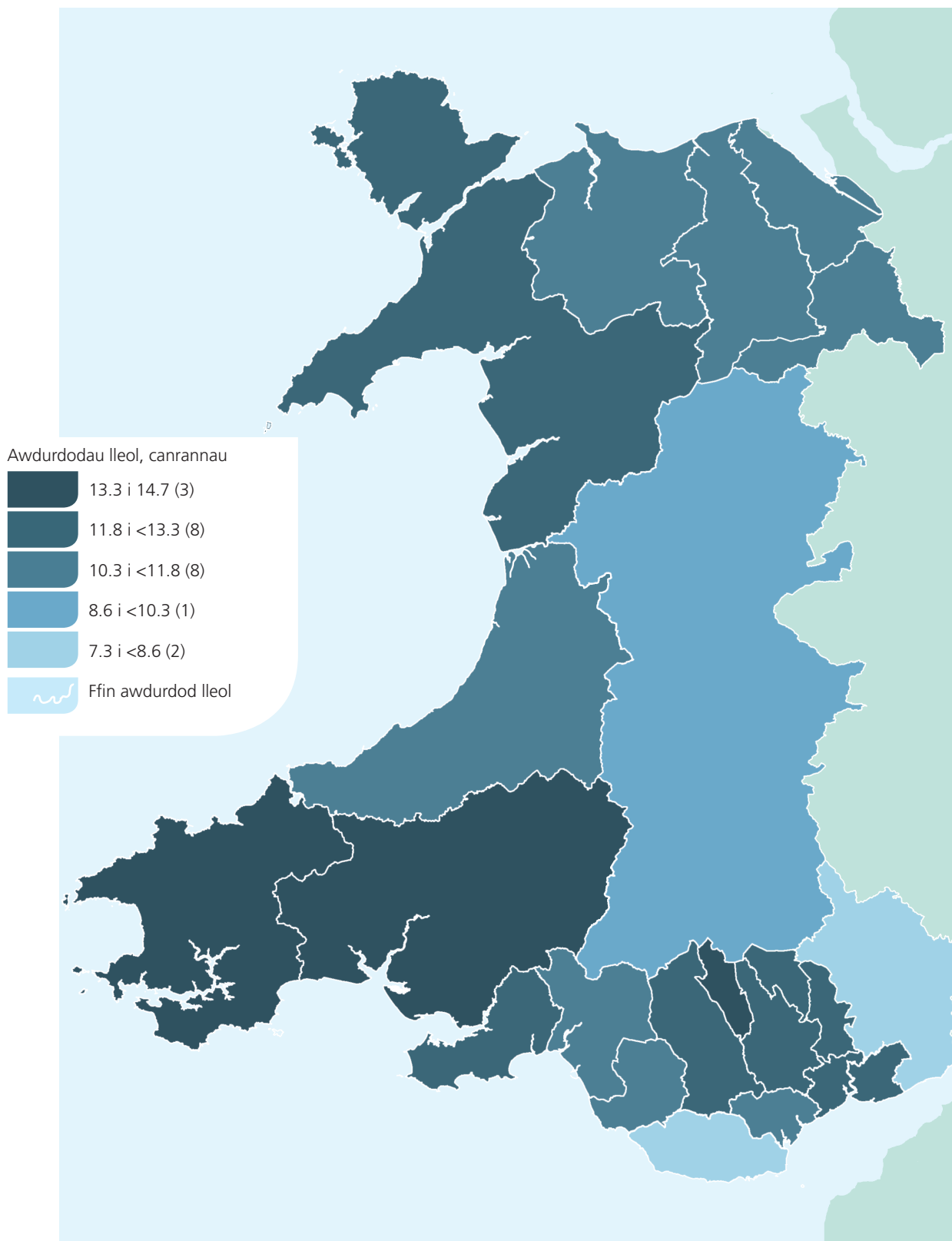
Cynhyrchwyd gan Arsyllfa lechyd Cyhoeddus Cymru, gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS), MALIC 2014 (Llywodraeth Cymru)

Pob plentyn	91ain ganradd ac uwch			91ain < 98ain ganradd			98ain ganradd ac uwch		
	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]	n	%	(95% CH) [†]
Cymru	5,778	17.6	<i>(17.2 i 18.0)</i>	3,638	11.1	<i>(10.7 i 11.4)</i>	2,140	6.5	<i>(6.2 i 6.8)</i>
Pumed â'r amddifadedd lleiaf	750	13.3	<i>(12.4 i 14.2)</i>	504	8.9	<i>(8.2 i 9.7)</i>	246	4.4	<i>(3.9 i 4.9)</i>
Yr amddifadedd lleiaf ond un	946	16.8	<i>(15.8 i 17.7)</i>	611	10.8	<i>(10.0 i 11.7)</i>	335	5.9	<i>(5.3 i 6.6)</i>
Canol	1,123	17.7	<i>(16.8 i 18.6)</i>	706	11.1	<i>(10.4 i 11.9)</i>	417	6.6	<i>(6.0 i 7.2)</i>
Yr amddifadedd mwyaf ond un	1,331	19.1	<i>(18.2 i 20.1)</i>	806	11.6	<i>(10.9 i 12.4)</i>	525	7.5	<i>(6.9 i 8.2)</i>
Pumed â'r amddifadedd mwyaf	1,628	19.6	<i>(18.8 i 20.5)</i>	1,011	12.2	<i>(11.5 i 12.9)</i>	617	7.4	<i>(6.9 i 8.0)</i>
BIP Betsi Cadwaladr	1,326	17.7	<i>(16.9 i 18.6)</i>	862	11.5	<i>(10.8 i 12.3)</i>	464	6.2	<i>(5.7 i 6.8)</i>
Ynys Môn	139	18.4	<i>(15.8 i 21.4)</i>	97	12.9	<i>(10.7 i 15.4)</i>	42	5.6	<i>(4.1 i 7.4)</i>
Gwynedd	256	20.6	<i>(18.4 i 22.9)</i>	170	13.7	<i>(11.9 i 15.7)</i>	86	6.9	<i>(5.6 i 8.5)</i>
Conwy	185	16.4	<i>(14.4 i 18.7)</i>	116	10.3	<i>(8.7 i 12.2)</i>	69	6.1	<i>(4.9 i 7.7)</i>
Sir Ddinbych	178	16.7	<i>(14.6 i 19.0)</i>	116	10.9	<i>(9.1 i 12.9)</i>	62	5.8	<i>(4.6 i 7.4)</i>
Sir y Fflint	284	17.0	<i>(15.3 i 18.9)</i>	177	10.6	<i>(9.2 i 12.2)</i>	107	6.4	<i>(5.3 i 7.7)</i>
Wrecsam	284	17.6	<i>(15.8 i 19.5)</i>	186	11.5	<i>(10.1 i 13.2)</i>	98	6.1	<i>(5.0 i 7.3)</i>
BAI Powys	162	15.7	<i>(13.6 i 18.0)</i>	112	10.8	<i>(9.1 i 12.9)</i>	50	4.8	<i>(3.7 i 6.3)</i>
BIP Hywel Dda	733	20.0	<i>(18.8 i 21.3)</i>	475	13.0	<i>(11.9 i 14.1)</i>	258	7.0	<i>(6.3 i 7.9)</i>
Ceredigion	124	17.6	<i>(15.0 i 20.6)</i>	84	11.9	<i>(9.7 i 14.5)</i>	40	5.7	<i>(4.2 i 7.6)</i>
Sir Benfro	250	20.6	<i>(18.4 i 23.0)</i>	162	13.4	<i>(11.6 i 15.4)</i>	88	7.3	<i>(5.9 i 8.9)</i>
Sir Gaerfyrddin	359	20.6	<i>(18.8 i 22.5)</i>	229	13.1	<i>(11.6 i 14.8)</i>	130	7.5	<i>(6.3 i 8.8)</i>
BIP ABM	979	17.6	<i>(16.7 i 18.7)</i>	612	11.0	<i>(10.2 i 11.9)</i>	367	6.6	<i>(6.0 i 7.3)</i>
Abertawe	441	17.7	<i>(16.3 i 19.3)</i>	281	11.3	<i>(10.1 i 12.6)</i>	160	6.4	<i>(5.5 i 7.5)</i>
Castell-nedd Port Talbot	266	18.2	<i>(16.3 i 20.3)</i>	163	11.2	<i>(9.6 i 12.9)</i>	103	7.1	<i>(5.9 i 8.5)</i>
Pen-y-bont ar Ogwr	272	17.0	<i>(15.2 i 18.9)</i>	168	10.5	<i>(9.1 i 12.1)</i>	104	6.5	<i>(5.4 i 7.8)</i>
BIP Caerdydd a'r Fro	751	14.2	<i>(13.3 i 15.2)</i>	461	8.7	<i>(8.0 i 9.5)</i>	290	5.5	<i>(4.9 i 6.1)</i>
Bro Morgannwg	152	10.8	<i>(9.3 i 12.6)</i>	91	6.5	<i>(5.3 i 7.9)</i>	61	4.3	<i>(3.4 i 5.5)</i>
Caerdydd	599	15.4	<i>(14.3 i 16.6)</i>	370	9.5	<i>(8.7 i 10.5)</i>	229	5.9	<i>(5.2 i 6.7)</i>
BIP Cwm Taf	664	19.6	<i>(18.3 i 21.0)</i>	403	11.9	<i>(10.9 i 13.1)</i>	261	7.7	<i>(6.9 i 8.7)</i>
Rhondda Cynon Taf	523	19.0	<i>(17.5 i 20.5)</i>	321	11.6	<i>(10.5 i 12.9)</i>	202	7.3	<i>(6.4 i 8.4)</i>
Merthyr Tudful	141	22.6	<i>(19.5 i 26.0)</i>	82	13.1	<i>(10.7 i 16.0)</i>	59	9.5	<i>(7.4 i 12.0)</i>
BIP Aneurin Bevan	1,163	17.9	<i>(17.0 i 18.8)</i>	713	11.0	<i>(10.2 i 11.7)</i>	450	6.9	<i>(6.3 i 7.6)</i>
Caerffili	377	18.5	<i>(16.9 i 20.2)</i>	227	11.1	<i>(9.8 i 12.6)</i>	150	7.4	<i>(6.3 i 8.6)</i>
Blaenau Gwent	147	19.2	<i>(16.6 i 22.1)</i>	93	12.1	<i>(10.0 i 14.6)</i>	54	7.0	<i>(5.4 i 9.1)</i>
Torfaen	211	20.1	<i>(17.8 i 22.6)</i>	141	13.4	<i>(11.5 i 15.6)</i>	70	6.7	<i>(5.3 i 8.3)</i>
Sir Fynwy	107	12.9	<i>(10.8 i 15.4)</i>	63	7.6	<i>(6.0 i 9.6)</i>	44	5.3	<i>(4.0 i 7.1)</i>
Casnewydd	321	17.6	<i>(15.9 i 19.4)</i>	189	10.4	<i>(9.1 i 11.9)</i>	132	7.2	<i>(6.1 i 8.5)</i>

Atodiad 5 Mapiau ychwanegol

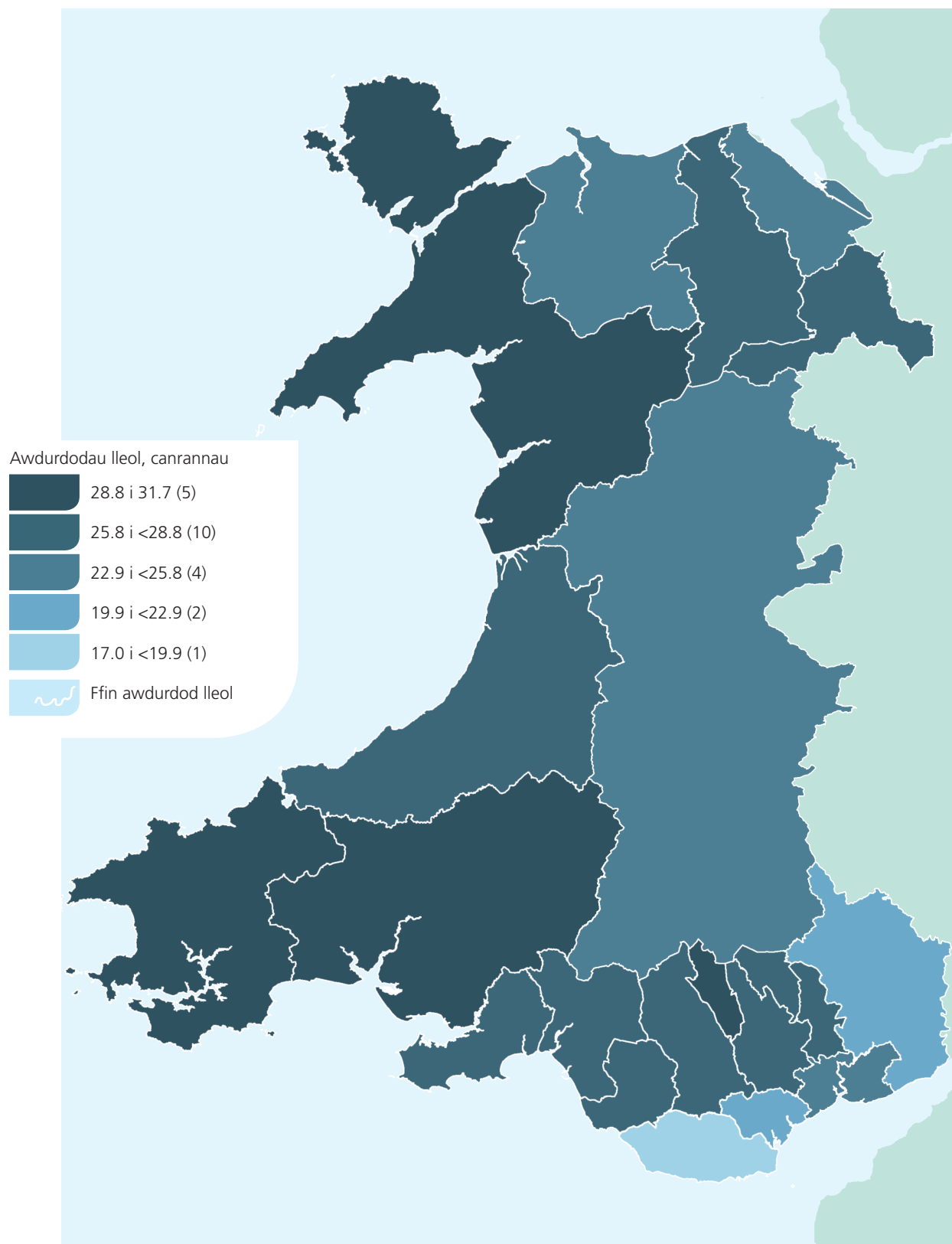
Map 9 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)
© Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata, yr Arolwg Ordnans 1000044810

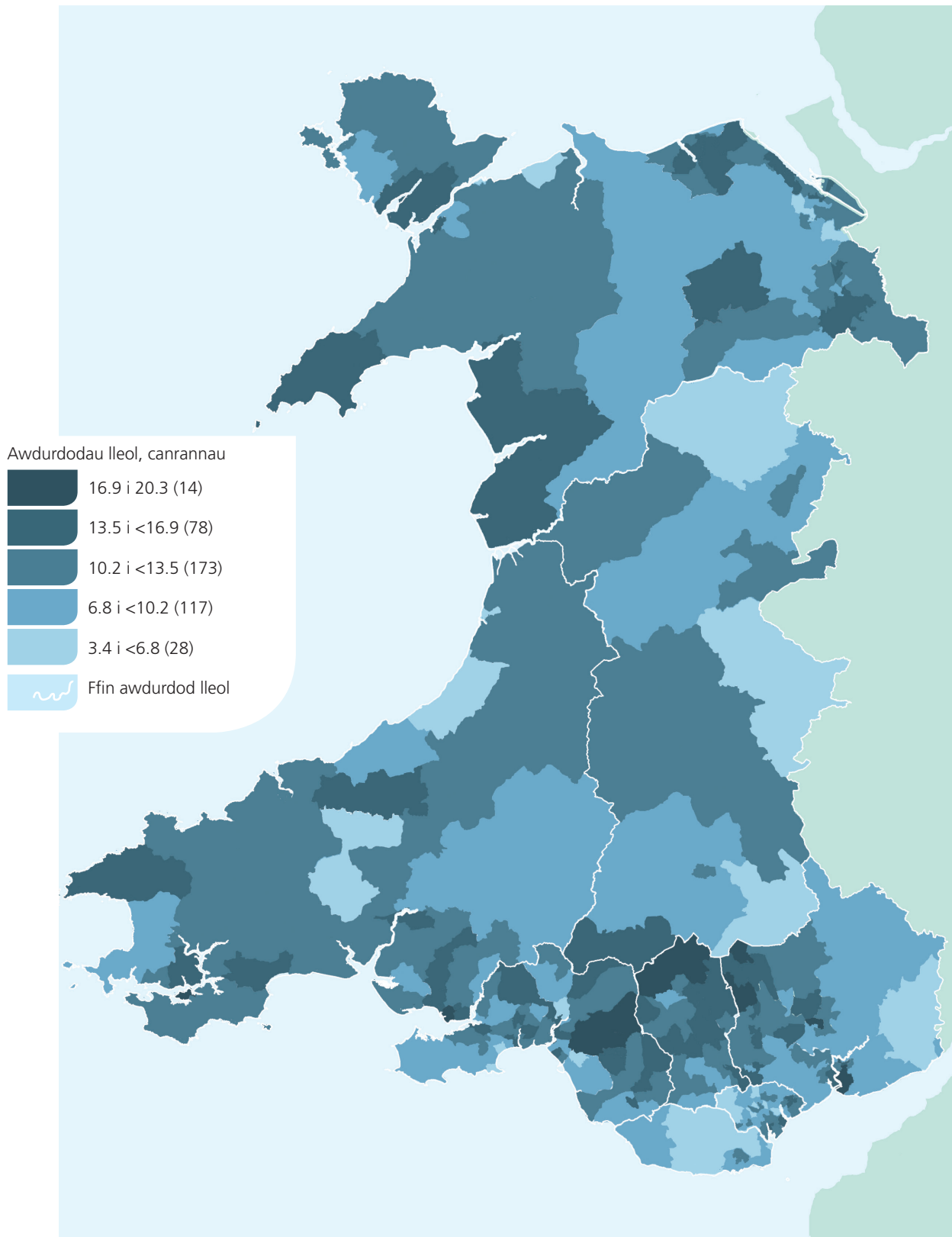
Map 10 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, awdurdodau lleol Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)
© Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata, yr Arolwg Ordnans 1000044810

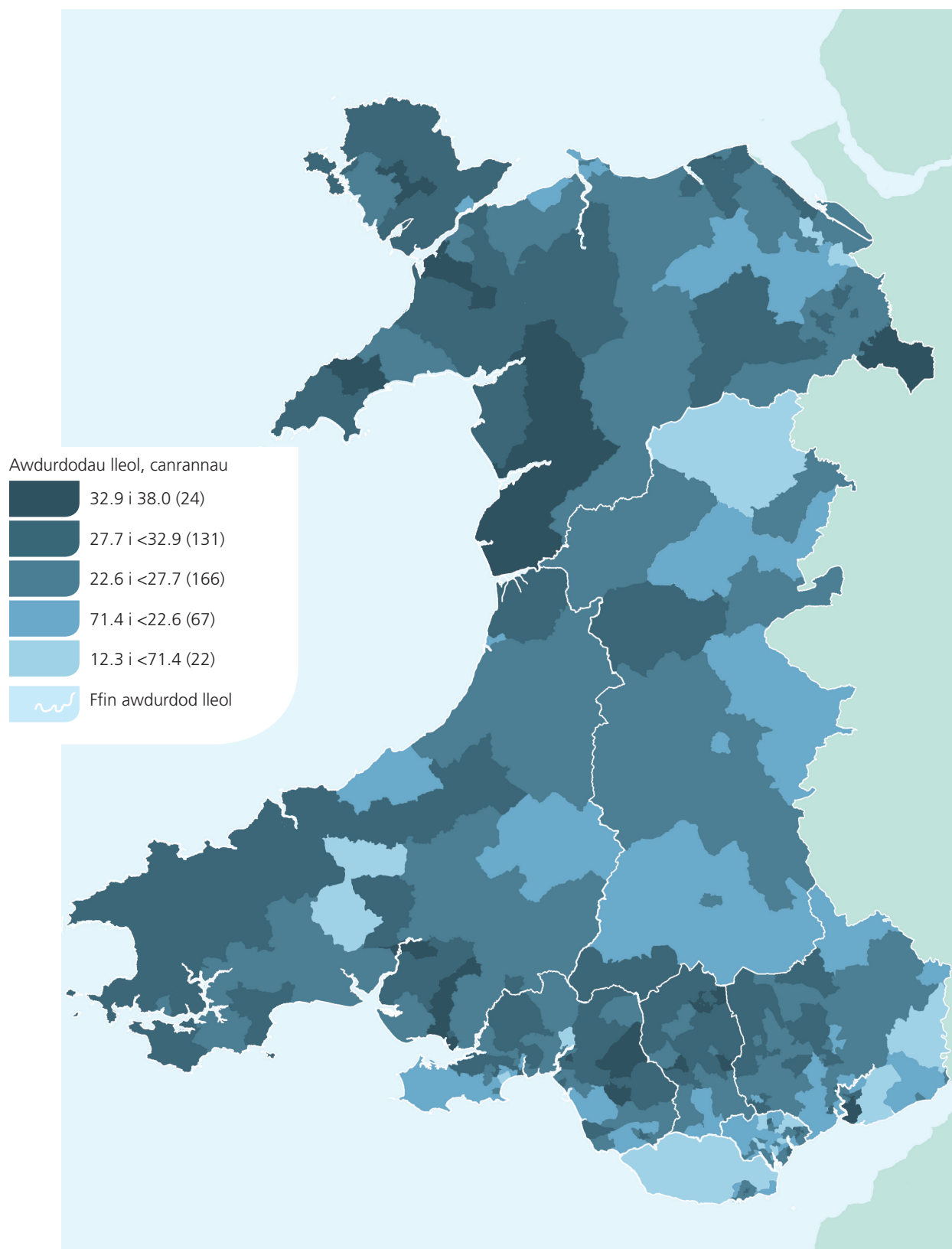
Map 11 Canran y plant 4 i 5 oed sy'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol (MSOA) Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13- 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)
© Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata, yr Arolwg Ordians 1000044810

Map 12 Canran y plant 4 i 5 oed sydd dros bwysau neu'n ordew, Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Ganol (MSOA) Cymru, Rhaglen Mesur Plant Cymru, 2012/13- 2014/15

Cynhyrchwyd gan Arsyllfa Iechyd Cyhoeddus Cymru gan ddefnyddio data'r RhMP (NWIS)
© Hawlfraint y Goron a hawl cronfa ddata, yr Arolwg Ordians 1000044810

Cyfeiriadau

- ¹ Iechyd Cyhoeddus Cymru. *Child Measurement Programme for Wales: Project Initiation Document*. [Heb ei chyhoeddi]
- ² Hall D, Williams J, Elliman D. *The child surveillance handbook*. Rhydychen: Radcliffe Publishing; 2009
- ³ Iechyd Cyhoeddus Cymru. *Adnodd gordewdra Arolwg Iechyd Cymru* 2014. [Ar-lein] Ar gael yn: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/922/tudalen/74120> [Fel ar 22 Chwefror 2016]
- ⁴ Phillips CJ et al. *Assessing the costs to the NHS associated with alcohol and obesity in Wales*. [Ar-lein] Caerdydd: Gwaith Ymchwil Cymdeithasol Llywodraeth Cymru; 2011. Ar gael [yn Saesneg yn unig] yn: <http://gov.wales/statistics-and-research/assessing-costs-nhs-associated-alcohol-obesity/?skip=1&lang=cy> [Fel ar: 22 Chwefror 2016]
- ⁵ Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE). *Managing overweight and obesity among children and young people: lifestyle weight management services*. PH47. Llundain: NICE; 2013. Ar gael yn: http://www.worldobesity.org/site_media/uploads/NICE-Child.pdf [Fel ar: 22 Chwefror 2016]
- ⁶ Kleinert S, Horton R. Rethinking and reframing obesity. *The Lancet* 2015; 385: 2326–28. [Ar-lein]
- ⁷ Llywodraeth Cymru. *Canlyniadau cyfrifiad ysgolion 2015*. SDR 110/2015. [Ar-lein] Caerdydd: Llywodraeth Cymru; 2015. Ar gael yn: <http://gov.wales/docs/statistics/2015/150723-school-census-results-2015-cy.pdf> [Fel ar: 4 Ionawr 2016]
- ⁸ Iechyd Cyhoeddus Cymru. *Rhaglen Mesur Plant Cymru*. Canllaw Sgrinio Taldra Isel. [Ar-lein] Caerdydd: Iechyd Cyhoeddus Cymru; 2015. Ar gael yn: [http://www2.nphs.wales.nhs.uk:8080/ChildMeasurementDocs.nsf/815f97434d281f8b80257508003d3986/60f9506ff8f9c5ad80257e4d004cfcce/\\$FILE/Low%20height%20screening%20guidance%20Final%20\(C\)%20\(2\).pdf](http://www2.nphs.wales.nhs.uk:8080/ChildMeasurementDocs.nsf/815f97434d281f8b80257508003d3986/60f9506ff8f9c5ad80257e4d004cfcce/$FILE/Low%20height%20screening%20guidance%20Final%20(C)%20(2).pdf) [Fel ar: 22 Chwefror 2016]
- ⁹ Iechyd Cyhoeddus Cymru. *Safonau ar gyfer Gweithredu Rhaglen Mesur Plant Cymru*. Diwygiwyd yn 2014. [Ar-lein] a *Chanllawiau ar gyfer Gweithredu Rhaglen Mesur Plant Cymru*. Diwygiwyd yn 2014. [Ar-lein] Ar gael yn: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/888/tudalen/73310> [Fel ar: 4 Ionawr 2016]
- ¹⁰ Iechyd Cyhoeddus Cymru. *Grŵp Cynghori y Rhaglen Mesur Plant*. *Cylch gorchwyl drafft* [Saesneg yn unig]. [Ar-lein] Ar gael yn: <http://www.wales.nhs.uk/sitesplus/888/tudalen/67943> [Fel ar: 4 Ionawr 2016]
- ¹¹ *Cyfarwyddiadau i Fyrddau Iechyd Lleol yng Nghymru ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru*. (2011 Rhif 14). [Ar-lein] Ar gael yn: <http://gov.wales/legislation/subordinate/nonsi/nhswales/2011/4927618/?skip=1&lang=cy> [Fel ar: 4 Ionawr 2016]
- ¹² *Rheoliadau'r Rhaglen Mesur Plant (Cymru) (2011 Rhif 985 Cy.142)*. [Ar-lein] Ar gael yn: <http://www.legislation.gov.uk/wsi/2011/985/contents/made/welsh> [Fel ar: 4 Ionawr 2016]
- ¹³ Andrew ER. *What factors influence the proportion of underweight children in Cardiff local authority: A review of the evidence and analysis of data from the Child Measurement Programme*. Caerdydd: Rhaglen Mesur Plant Cymru; 2016. [heb ei gyhoeddi].

- ¹⁴ Sefydliad Iechyd y Byd (WHO). *Obesity: preventing and managing the global epidemic*. Adroddiad un o Ymgynghoriadau Sefydliad Iechyd y Byd. Cyfres Adroddiadau Technegol WHO 894. Genedfa: WHO; 2000. Ar gael yn: http://www.who.int/nutrition/publications/obesity/WHO_TRS_894/en/ [Fel ar: 22 Chwefror 2016].
- ¹⁵ Cole T, Freeman JV, Preece MA. Body mass index reference curves for the UK, 1990. *Arch Dis Child* 1995; 73: 25-9.
- ¹⁶ Keys A et al Indices of relative weight and obesity. *J Chronic Dis* 1972; 25:329-43.
- ¹⁷ Freeman JV et al. Cross sectional stature and weight reference curves for the UK, 1990. *Arch Dis Child* 1995; 73: 17-24.
- ¹⁸ Cole TJ et al. Establishing a standard definition for child overweight and obesity worldwide: international survey *BMJ* 2000;320:1240.
- ¹⁹ Yr Arsyllfa Gordewdra Genedlaethol. *A simple guide to classifying body mass index in children*. Rhydychen: yr Arsyllfa Gordewdra Genedlaethol; 2011 Ar gael yn: http://www.noo.org.uk/uploads/doc/vid_11601_A_simple_guide_to_classifying_BMI_in_children.pdf [Fel ar: 22 Chwefror 2016]
- ²⁰ Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal (NICE). *Obesity: identification, assessment and management*. CG189. Llundain: NICE; 2014 t13. Ar gael yn: <https://www.nice.org.uk/guidance/cg189> [Fel ar: 22 Chwefror 2016]
- ²¹ Altman DG et al. gol. *Statistics with Confidence. Confidence intervals and statistical guidelines*. Ail argraffiad. Llundain: BMJ Books; 2000.
- ²² Y Swyddfa Ystadegau Gwladol. *Super Output Area*. [Ar-lein] Ar gael yn: <http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/geography/beginner-s-guide/census/super-output-areas--soas-/index.html> [Fel ar: 22 Chwefror 2016].

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales